

श्रीस्तनी
यतुर्विध.सुवार्त्ता

काषान्तर कती,
रामा केशव श्रीस्ती.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય •

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૮૮૩ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ અરુણિય સુવાળી

વિષય ૧૬:૫૨

THE
Four-Fold Gospel
By
Rev. A. B. Simpson.

ખ્રીસ્તની
ચતુર્વિધ સુવાર્તા.

ભાષાંતર કર્તા:
રામા કેશવ ખ્રીસ્તી.

સને ૧૯૨૩.   પ્રત ૧૦૦૦.
આવૃત્તિ પહેલી.

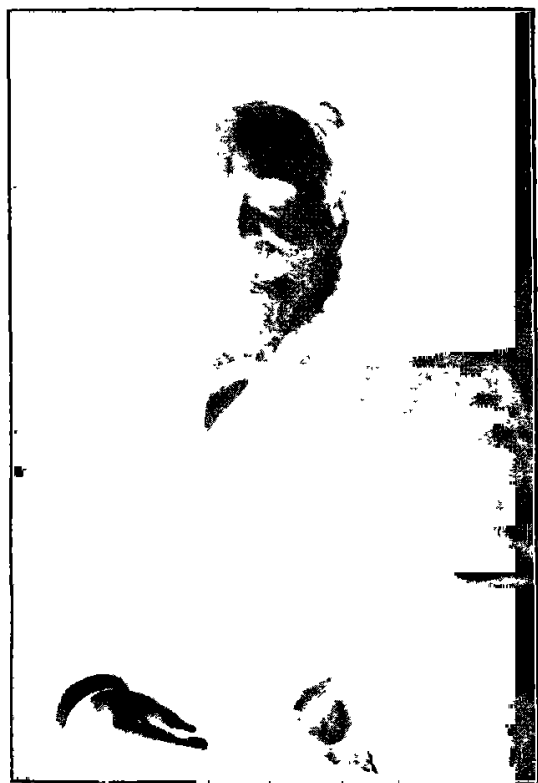
કિંમત ત્રણ આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ-સંગ્રહ
૧૮૮૩

Printed by P. V. Pathak. B. A. At the
ADITYA MUDRANALAYA—Ahmedabad.
for the Publisher Miss. E. Wells in behalf
of the Kaira Church. C. & M. A. M.

પ્રસ્તાવના.

આ ચતુર્વિધ કે ચાર વિભાગીય સુવાર્તાના પુસ્તકનો મૂળમંથ લખનાર અલાયન્સ મિશનના સ્થાપક રેવ. ડૉ. સિપ્સન હતા. એમણે અમેરિકાના સુપ્રસિદ્ધ ધર્મોપદેશક મૂડીના વખતમાં પોતાની ધર્મસેવાનો આરંભ કર્યો હતો તેથી તેઓ જન્મે સમકાલિન ગણાય છે.

જેમ પુરાતન કાળમાં ભવિષ્યવાદીઓને તેમ ખ્રીસ્તના પછીના સર્વ જમાનામાં દેવ પોતાના સનાતન સત્યની શાહેદાને સારૂ મહાન ધર્મોપદેશકોને અમુક અમુક કાળને અંતરે ઉભા કરતો રહ્યો છે. તે અનુસાર એમ કહી શકાય કે, માર્ટીન લુથરને આસરે ખ્રીસ્ત પરના વિશ્વાસદારેનું ન્યાયી-કરણ જગતની આગળ પ્રદર્શિત થયું હતું. તથાપિ ત્યાર પછીના જમાનામાં જોન વેસ્લેને આસરે ખ્રીસ્ત પરના વિશ્વાસદારેથી મળતી પવિત્રાઈના સિદ્ધાંતની પ્રસિદ્ધિ થઈ હતી. પરંતુ હાલના સમયમાં દેવની પ્રસન્નતા પ્રમાણે ડૉ. સિપ્સનની મારફતે આ પુસ્તકમાં આવતા ચાર મોટા સિદ્ધાંતો પ્રદર્શિત થયા છે, એમ કહીએ તો તે અતિશયોક્તિ નહિ ગણાય.

એ ચાર સિદ્ધાંતની એમની દૃઢ માન્યતાને યોગે અમેરિકામાં એમની ધર્મસેવા ધણી સફળતા પામી છે. વળી વાસ્તવિક રીતે જોએ તો એમની સેવાની સફળતાનો એક અચૂક પુરાવો જુદા જુદા ૧૬ દેશોમાં કરેલા એમના સુવાર્તાના પ્રસારમાં મળી આવે છે, એમ કહેવાય.

આ પુસ્તકમાં આવતા ચાર સિદ્ધાંતોને તે પોતાની હયાતી દરમ્યાન યાત્રાકારીના પુસ્તકમાંના સુંદર મહેલની ચાર દિવાલોની ઉપમા આપતાં કહેતા હતા કે, આગળની દિવાલ એ તારણ પ્રાપ્તિ દર્શાવે છે. ઉત્તર ભણીની દિવાલ ખ્રીસ્તી માણસનો જયવાન જીવન ગાળવા માટેનો પવિત્રીકરણનો અનુભવ સુચવે છે. દક્ષિણ ભણીની દિવાલ રોગ દુઃખ તથા હરેક પ્રકારના મંદવાડનું નિવારણ કરનાર પ્રભુથી સાગ્નપણું પ્રદર્શિત કરે છે; ને પૂર્વ ભણીની દિવાલ ખ્રીસ્ત જે ન્યાયીપણાનો સૂર્ય તથા શાંતિનો સરદાર છે તેનું પુનરાગમન સુચવે છે.

ધર્મશ્રી કે પ્રભુથી સાગ્નપણાના સંબંધમાં એમણે આપેલું સુંદર દર્શાવત ધણું મનનનીય છે. એક વખત એમને એક અવધ પડેલી

આદિસમાં પોતાને કામનાં કંઈ કાગળીયાં શોધવા જવાના જરૂર પડી. પરંતુ અંદર અધારૂપ હતું, તેથી અજવાળું કરવાનો વિચાર થયો. 'પણ કંઈજ સાધન મળ્યું નહિ. છેવટ ચુલા તરફ નજર કરી તો રાખ તથા પાછળના ગોખવામાં તેલનો સીસો દીઠો. તેજ પછે તે તેલ પેલી રાખ પર ફેડી તેને સળગાવવાનો વિચાર એમને સુઝી આવ્યો. તે એમ તેના અજવાળાથી એમનું કામ સારી પેઠે સર્જ્યું. તેને ઉદ્દેશીને 'તે કહેતા હતા કે, "તેનો મારા સંબંધમાં એક સુંદર દષ્ટાંત થઈ પડ્યું. 'કેમકે એક વખત એવો હતો કે જેમાં મારું શારીરિક બળ પેલી રાખના 'સરખું બળીને ભસ્મ થઈ ગયું હતું; પરંતુ આહા! 'ત્યારે પવિત્ર આત્માના તેલનો ઝરો મળી આવ્યો, ત્યારે હવે મારા કથળી ગયલા શરીર 'અધારણુમાં પોતાના ભરપુરપણામાંનું દૈશ્વરી સામર્થ્ય ફેડ્યું જેણે કરીને 'મારામાં ચૈતન્ય પ્રદુક્ષિતા તથા નવું જીવનું ભરપેટ સૃષ્ટી કરી લા. 'દેવના તે તેજ તથા જીવનના નિર્ગત થયા વિના ચાલું છું. ને મારું 'કામ પુરું થાય ત્યાં સુધી તેના મહિમાવાન સર્વશી ભરપુરપણામાંથી બળ પામીને હજી પણ કામ કરના રહેવાનો ભરોસો રાખું છું."

આ પુસ્તક વાચનારને પવિત્રીકરણ તથા પ્રભુથી સાગ્નપણાના નિહાતો અસાધારણ કે નવા જેવા લાગશે ખરા; પરંતુ "ખ્રીસ્તે પોતે આપણા મંદવાદ લીધા. ને આપણા રોગ ભોગવ્યા," તથા "હસુ ખ્રીસ્ત ગઈ કાલે તથા આજે તથા સદાકાળ તેવા ને તેવોજ છે;" તથા 'ખ્રીસ્ત આપણે સાફ દેવ પાસેથી જ્ઞાન તથા ન્યાયીપણું તથા પવિત્રીકરણ તથા ઉદ્ધાર થયો." એ તેમજ તેના જેવાં બીજાં દેવનાં અનંત તથા સત્ય વચનો પરના સાદા વિશ્વાસની રૂએ એ સિદ્ધાંતો પ્રમાણેનો અનુભવ 'પવિત્ર જીવન ગાળવાની દૃઢ ધરાવનાર દેવના ખરા સેવકને સાફ દુર્લભ તથા અગમ્ય કે અર્થિક છે. એવું કહેવાનું પ્રયોજન રહેતું નથી.

એવી આશા રાખવામાં આવે છે કે, આ પુસ્તક ઉંડા આત્મિક શિક્ષણ સંબંધીના પુસ્તકની ગરજ થોડે અંશે પણ સાર્યા વિના રહેશે નહિ.

ભાષાંતર કર્તા.

પ્રીસ્તની ચતુર્વિધ સુવાર્તા.

પહેલો વિભાગ.

પ્રીસ્ત આપણો તારનાર.

અધ્યાય ૧ લો.

અને તેઓ મોટી વાણીએ પોકારીને કહે છે કે, અમારો દેવ, રાજ્યાસન પર જે બેઠેલો છે, તેને તથા હલવાનને તાણુસ્તુતિ હોજી. પ્રગટી. ૭: ૧૦.

જે વેળાએ આપુ' વિશ્વમંડળ વિનાશ પામી રહ્યું છે, તથા પૃથ્વી પર વસનારા લોકોનાં મન લયગ્રસ્ત થયલાં છે, તે વેળાએ દેવના રાજ્યાસનની આસપાસ આવેલા પ્રભુના ખંડી લીધેલા લોકોએ પાડેલા પોકારની વાત ઉપરની કલમમાં આવે છે. સ્વર્ગી ધામ પહોંચ્યા બાદ તેઓનો એ પહેલ વહેલો પોકાર છે, એમ કહેવાય. વળી ત્યાં પહોંચ્યા પછી માણુસના આત્માના સર્વકાળિક નાશની ગંભીરતા તથા પ્રીસ્ત પરના વિશ્વાસથી પ્રાપ્ત થતા અનંત જીવનની ભારે આવશ્યકતાનો અનુભવ તેમને થયો છે; કેમકે ત્યાં રહીને

તેઓએ પૃથ્વીને ડામાડોળ થતી તથા તત્ત્વોને વિઘરાઈ જતાં તથા પૃથ્વી પરનાં સર્વ વસનારાંઓને તે મોટી વિપત્તિના આરંભમાં લયભિત ને કંપિત થતાં દીઠાં છે. આ જગતપર જ્યારે તેઓ હતા ત્યારે દેવે તેમને આખે રસ્તે કેવી રીતે દોર્યા હતા તથા પોતાની જાદુગી દરમિયાન તેઓ કેવાં કેવાં સંકટો વેઠતાં કેવાં કેવાં જોખમોમાંથી ખચાવ પામ્યા હતા, એ સઘળું યાદ આવતાં જોણે પોતાની કોમળ કૃપાવડે તેમને સંભાળપૂર્વક ચલાવ્યા હતા તથા સહિસલામત રીતે સ્વર્ગમાં આણ્યા હતા, તે પરમ કૃપાળુ પ્રભુનો પાડ અત્યારે તેઓ માને છે. વળી તેમને સાડ તૈયાર કરી રાખેલા ઝખ્ખા તથા સોનેરી મુગટો ભણી તેઓ દષ્ટિ કરે છે તથા સદા સર્વકાળ ટકી રહેનાર આનંદ જે તેમની આગળ રહેલો છે તે વિષે વિચાર કરે છે; ત્યારે જોણે પોતાને હાથે તેમને સાડ એ બધું તૈયાર કરી રાખેલું છે તથા જોણે પોતાના હૃદયની ધારણાઓ પ્રમાણે તેમને સાડ ઠરાવેલું છે, તે પ્રભુને તેઓ નિહાળે છે. તેઓ ગત-કાળનો તથા આવનાર ભવિષ્યનો વિચાર કરે છે, ત્યારે જે પ્રભુની મહાન કૃપાવડે એ બધું તેમને પ્રાપ્ત થયું છે, તેના મુખ સામું જોઈને તેઓ એકે અવાજે મોટા આનંદ સહિત પોકાર કરે છે કે, “અમારો દેવ જે રાજ્યાસનપર બેઠેલો છે, તેને તથા હલવાનને તારણસ્તુતિ હોજો.”

એજ તારણનો ખરેખરો ચિતાર છે. એવાજ તારણ જ્ઞાનને સાડ તેઓએ ખ્રીસ્ત પર વિશ્વાસ કીધો હતો, એમ કહેવાય. હા, એવુંજ તારણ સાધવા ખ્રીસ્તે તેઓને સાડ

પોતાનો પ્રાણ આપ્યો હતો. હવે, તેઓને એ સંધું પ્રાપ્ત થયું છે. આખરે જે તારણ તેમને આ પૃથ્વી પર પ્રાપ્ત થયું હતું, તેનો સંપૂર્ણ અનુભવ પ્રાપ્ત થયો.

ત્યારે તારણ પામવું, એટલે શું, એ વિષે થોડો વિચાર કરીએ. તારણની પ્રાપ્તિ એ કાંઈ સાધારણ વાત નથી. આપણે કોઈ કોઈ વેળા એવી વાત સાંભળીએ છીએ કે, અમુક ખ્રીસ્તીઓ તો કેવળ ન્યાયી ઠરેલા છે. પરંતુ દેવથી ન્યાયી ઠરવું, એ બહુ ભારે વાત છે. વળી દેવથી આત્માને પુનર્જન્મ પામવો, એ ધન્યતાની વાત છે. ખ્રીસ્તે પણ એક વેળા પોતાના શિષ્યોને કહ્યું હતું કે, અશુદ્ધ આત્માઓને કાઢવાની શક્તિ ધરાવવા કરતાં તમારાં નામ જીવનના પુસ્તકમાં લખેલાં છે, એ મોટી વાત છે. ત્યારે, તારણની પ્રાપ્તિની રૂએ કેવો અનુભવ થાય છે, તે જોઈએ.

અધ્યાય ૨ જો.

તારણને યોગે કઈ કઈ વાતોથી છુટકો મળે છે તે.

૧. તારણને યોગે પાપનો દોષ દૂર થાય છે. તે વડે તારણ પામ્યા અગાઉની જાંઠગીમાં કરેલાં પાપોની જવાબદારી તથા ઠંડાજાથી છુટકો મળે છે. પાપ સર્વથા સજન પાત્ર છે. પરંતુ તારણની રૂએ એ સર્વથી આપણને છુટકો પ્રાપ્ત થાય છે, એ નિઃસંદેહ છે. ત્યારે તારણ પામેલા માણસની સ્થિતિ ખરેખર આનંદિત છે, એમ ન કહેવાય શું ?

૨. તારણને યોગે દેવના કોપથી મુક્ત થવાય છે. દેવ સર્વથા પાપને ધિક્કારે છે; તેથી તે કોઇ પણ પ્રકારે પાપ કરનારને શિક્ષા વગર છોડતો નથી. વળી માણસોના સઘળા અન્યાયીપણા વિરૂદ્ધ દેવનો કોપ આકાશથી પ્રગટ થયલો છે, એમ કહેવાય. પરંતુ તારણ પામેલો માણસ તે કોપથી છૂટકારો પામે છે.

૩. તારણને યોગે નિયમના શાપથી છૂટકો મળે છે. જે વેળા સિનાય પહાડ પર નિયમ આપવામાં આવ્યો તે વેળાનો ભયંકર દેખાવ એટલે વિજળીઓ તથા ગર્જનાઓ તથા હજી તે તે અપાઈ રહ્યો નહોતો, તે અગાઉ ઇસ્રા-એલીઓ પર પડેલો ધાક આપણને યાદ હશે. દેવ તેઓની સાથે એવી રીતે બોલે, એ તેઓ સાંભી શક્યા નહિ, તેથી તેઓએ મુસાને આજીજી કરતાં કહ્યું કે, “ તું અમારી સાથે બોલ, ને અમે સાંભળીશું; પણ દેવ અમારી સાથે ન બોલે, રખેને અમે માર્યા જઈએ. ” હવે, જે નિયમની સુપરત એવી ભયચોગ્ય હતી, તે નિયમનો ભંગ કેટલો વિશેષ ભયોત્પાદક હોવો જોઈએ ! વળી જુઓને, દેશનોજ કાયદો કે નિયમ તોડવામાં કેટલું જોખમ રહેલું છે. થોડા વખત ઉપર અમેરિકાના શિકાગો શહેરમાં કેટલાક બંડોરોને સજા થઈ; ત્યારે તેઓના છૂટકારાને માટે તેમનાં સગાંસંબંધીઓના હેતુભર્યા કાલાવાલા નિષ્ફળ ગયા હતા. તેનું કારણ તો એ હતું કે, નિયમે તેમનો તોટો પકડ્યો હતો, તેથી કરીને ફાંસીએ ગયા વિના તેઓને છૂટકો ન હતો. વળી ઇગ્નાહીમ લીકનનું ખૂન કરનાર જે વેળા

દેશમાં આમતેમ સંતાતો ફરતો હતો, તે વેળાનો દેખાવ મને યાદ છે. તે વેળાએ નિયમનો અમલ કરનારાઓ ખનત, તો તે ગુનેગારની શોધખોળ માટે આખું જગત ખુંદી વળત, એમાં કશો શક નથી; કેમકે ન્યાય તેની પાછળ લાગેલો હતો, ને વહેલો મોડો તેને શોધી કાઢ્યા વિના રહેનાર નથી, એ વાતથી તે અપરાધીને ઘડીભર પર જંપ વળ્યો નહિ હોય, એમ કહેવાય. તપાસ કરતાં કરતાં આખરે તે પકડાઈ ગયો ! એજ પ્રમાણે દરેક પાપી જે નિયમની સત્તા તળે છે તેની પાછળ દેવનો ન્યાય લાગેલો છે. પરંતુ દેવની સ્તુતિ થાઓ કે, તારણ પામનાર આપણી વતી શાપિત થનાર આપણા વડાલા તારનાર ઇસુ ખ્રીસ્તને આશરે નિયમના શાપથી છૂટી જઈ શકે છે.

૪. વળી તારણને ચોગે પાપની ભુંડી યાદ કે સ્મરણ નહ થાય છે. પાપ કર્યાને લીધે માણસના અંતઃકરણમાં સર્વદા કાળો ડાઘ પડે છે તથા તે સંબંધીનો અનુતાપ હૃદયને કાયમ બાળ્યા કરે છે. વળી હૃદયમાં સર્વદા પાપનો અધકાર તથા સંશયરૂપી વાદળાં છવાયલાં રહે છે. પાપનું સ્મરણ માણસને એવી રીતે વળગેલું રહે છે કે, પોતાની જાંઘળીમાં ઘણાં વર્ષો ઉપર અમુક પાપ કર્યાની તેમજ કોઈ પણ રીતે તેની શિક્ષાથી બચાવ પામ્યાની વાત ઘણાં વર્ષો વિત્યા કેડે પણ તે કાઢે છે. એ ઉપરથી જણાય છે કે, અંતઃકરણમાંનો પાપ સંબંધીનો ખેદ કે અનુતાપ કદી ફર થતો નથી. કોઈ કોઈ વેળા તેનું વિસ્મરણ થવાથી નિરાંત વળેલી થોડો વખત માલમ પડે ખરી, પણ છેવટે પાછી

જાગૃત થઈને તે યાદ સિંહની પેઠે તેના પર તૂટી પડે છે, એમ કહેવાય. પરંતુ તારણ પામેલાના અંતઃકરણમાંથી પાપની યાદ નાબુદ થાય છે. વળી તારણને યોગે માણસના હૃદયમાંનો પાપનો અધિકાર તથા આત્મામાંથી ખેદ ઉપજાવનારું સ્મરણ નષ્ટ થાય છે, એ ખાતરીપૂર્વક છે.

૫. તારણને યોગે દુષ્ટ અંતઃકરણથી છૂટકો પ્રાપ્ત થાય છે. માણસનું ભુંડું કે બ્રહ્મ હૃદય, એ તેની જીવંતીમાંના સઘાં પાપોનું ઉત્પત્તિસ્થાન છે, એમ કહેવાય. પાપ પર ધિક્કાર રાખતા છતાંએ માણસનું મન સ્વાભાવિક રીતે પાપ કરવા તરફ વળે છે. દરેક માણસના મનનું વળણ નિરંતર ભુંડાઈ પ્રત્યે હોય છે, એ નિઃસંદેહ છે. જેમ અસલના રૂમી બંદિવાનની સાથે મુએલા માણસનું શબ નિરંતર વળગાડેલું હતું, તેજ પ્રમાણે પાપ પ્રત્યેનું એ વળણ માણસને વળગેલું રહે છે, ને વળી એવું પ્રબળ હોય છે, કે જ્યારે આપણે સાફ કરવા ઇચ્છીએ છીએ ત્યારે ભુંડું હાજર હોય છે. તે વળણ માણસની ઇચ્છા શક્તિ તથા મનોબળપર જીવતા મૃત્યુની પેઠે અધિકાર ચલાવે છે, એમ કહેવાય. તે અતિ કંટાળાદાયક તથા કબરમાંની દુર્ગંધ સમાન છે. વળી તે એરૂના વિષ સમાન હોઈ માણસના નૈતિક જીવનનો સમુગ્ગો નાશ કરે છે ને મૃત્યુદ્વારે ઘસડી જાય છે, એમ કહેવાય. પરંતુ ધન્ય છે આપણા પ્રભુને કે, તારણને યોગે તેની સત્તાથી આપણને તે છોડાવે છે એટલુંજ નહિ, પણ આપણને નવો સ્વભાવ બક્ષે છે.

૬. તારણને યોગે મરણની બીકથી છૂટા થવાય છે.

મરણ જેની ખીકને કારણે આખા આયુષ્ય ભર દાસપણમાં રહેવાનું થાત, તે છેલ્લા શત્રુનો ડાંખ તારણદ્વારા દુર થયો છે. જે વેળા હું નાનો હતો તે વેળા કોઈના મરણ પ્રસંગે વાગતા ઘંટનો અવાજ કાને પડતાં મારા મનમાં ઘણી ધાસ્તી લાગતી હતી. કોઈના મરણની વાત મારાથી સાંખી શકાતી નહતી. પરંતુ ખ્રીસ્તના પ્રેમે કરીને એ સઘળી દેહદેશત દુર થઈ છે. મરણ પથારીતો દેવનાં છોકરાંઓને ખરેખર સ્વર્ગના દ્વાર સમાન છે, એમ કહેવાય.

૭. તારણને યોગે સેતાનના અધિકાર તજેથી તથા તેના અધિકારના રાજ્યથી છૂટકો મળે છે. લખેલું છે કે, “દેવે અધિકારના અધિકારમાંથી આપણને છોડાવ્યા તથા પોતાના પ્રિય પુત્રના રાજ્યમાં પાર પાડ્યા.” વળી તારણને યોગે સર્વ પ્રકારનાં દુઃખો તથા સૈતાની પરાક્રમ તથા પાપનાં બંધનોથી મુક્ત થવાય છે. સેતાન તો હાલમાં કેવળ આપણો પરાજીત થયેલો શત્રુ છે, એમ કહેવાય. તારણની રૂએ આપણી જીંદગીમાંના શોકવિલાપ તથા સંતાપો ટળી જાય છે. તેની રૂએ નિરાશા રૂપી વાદળાં તથા વારંવાર મુંઝવણમાં નાખનારી ગમગીનતા દુર થાય છે એટલુંજ નહિ, પણ આપણી જીંદગીને મહિમાભરેલા હર્ષથી ભરપુર કરે છે.

૮. એ સર્વ ઉપરાંત તારણની રૂએ અનંત મરણથી આપણો છૂટકો થાય છે. આપણે તારણ પામેલાઓને હવે બહારના અધિકારમાં તથા ભારે વિલાપના ઠેકાણાંમાં જવાનું રહ્યું નથી, એ નિશ્ચયપૂર્વક છે. ખ્રીસ્તે ઉંડાણનાં કે નર્કનાં દ્વાર ઉઘાડીને આપણને આત્માના અનંત મરણનાં બંધનોથી

છૂટા કીધા છે. તે ભારે વેદનાના ઠેકાણા સંબંધી આપણા તારનાર ઇસુ ખ્રીસ્તે કહ્યામય શબ્દોમાં કહ્યું હતું કે, “તે-ઓનો કીડો મરતો નથી, ને અગ્નિ હોલવાતો નથી.” જે જે વાતોથી આપણને તારણને યોગે છૂટકો મળે છે તેમાંની થોડીએક ઉપર જણાવી છે. એવા તારણની પ્રાપ્તિ અરેબર આનંદ ઉપજાવનારી છે, એમ ન કહેવાય શું ?

અધ્યાય ૩ જો.

તારણને યોગે શું શું પ્રાપ્ત થાય છે તે.

૧. તારણને યોગે આપણાં સઘળાં પાપની પુરેપુરી માફી બક્ષવામાં આવે છે, તેમજ વળી સદાને માટે તે દુર થાય છે. આપણે પાપ પેટેનું પુરેપુરું દેવું ભરી આપ્યું હોય, તેમ દેવ આપણાં સઘાં પાપ સમુળગાં ભુલ્સી નાખે છે. આપણને માફ થયલાં પાપ ફરી કદી આપણી સામે આવશે નહિ, એ નિશ્ચયપૂર્વક છે.

૨. તારણની રૂએ આપણને ખ્રીસ્તનું સંપૂર્ણ ન્યાયીપણું બક્ષવામાં આવે છે, ને આપણે ન્યાયી ઠરીને દેવની પવિત્ર હજુરમાં પ્રવેશ કરી શકીએ છીએ. જે સર્વ દેવે આપણને કરવાને ફરમાવ્યું હોય તે બધું આપણે પૂર્ણ કીધું હોય તથા નિયમનું સંપૂર્ણ પાલણ કીધું હોય, એવી રીતે દેવ આપણો અંગીકાર કરે છે. પાપનું જે દેવું આપણી વિરૂદ્ધ હતું તે તેણે એક ક્ષણવારમાં ખ્રીસ્ત પર વિશ્વાસ કરતાંની

સાથે માફ કરી દીધું, ને આપણને ખ્રીસ્તનું પુરેપુરું ન્યાયી-પણું બક્ષ્યું. એ બન્ને વાતો આપણે ધ્યાનમાં લેવી બેઠાંએ. વળી ખ્રીસ્તનું નિર્દોષપણું તથા પ્રભુ બાપ પ્રત્યેનું તેનું સઘળું આજ્ઞાપાલણ કે આધિનતા વિશ્વાસદ્વારા આપણાં થાય છે. તેનું દીર્ઘધૈર્ય તથા કોમળતા કે દીનતા આપણને તારણની રૂએ જ પ્રાપ્ત થાય છે. જે દરેકેદરેક સેવાકાર્ય તેણે માણસ જાતને સાફ કીધું હતું, તે જાણે આપણે કર્યું હોય, એમ આપણે લેખે ગણાય છે. એવી રીતે આપણી દરેકે દરેક ખોટી કે ભુઁડી વાત તેણે પોતાને શિર ઉપાડી લીધી, ને તેનું સંપૂર્ણ સારાપણું કે ઉત્તમતા આપણને બક્ષી; એમ કહેવાય. એમ ખ્રીસ્ત પરના સાદા વિશ્વાસ વરે તારણની રૂએ સંધાં ઉત્તમોત્તમ કૃપાદાનો પ્રાપ્ત થાય છે. કેવી ધન્ય તારણ પ્રાપ્તિ ! ખરેખર, એવા તારણની પ્રાપ્તિ આશ્ચર્ય-કારક છે !

૩. તારણને યોગે આપણને દેવની પ્રસન્નતા તથા પ્રીતિ પ્રાપ્ત થાય છે. વળી તેના વહાલા દીકરા ઇસુમાં દેવ આપણો સંપૂર્ણ અંગીકાર કરે છે. તેમજ વળી દેવ પોતાના એકના એક દીકરા ઇસુના જેવી પ્રીતિ આપણા પર રાખે છે. જે ક્ષણે આપણે ખ્રીસ્તનો આશ્રો વિશ્વાસથી ધરીએ છીએ, તેજ ક્ષણે દેવ આપણો દીકરા તરીકે અંગીકાર કરે છે, એ કેવી ધન્ય વાત છે !

૭ા. કરી નામે મેથોડીસ્ટ મંડળીના પાળકે એ સંબંધી એક ઉત્તમ ઉદાહરણ આપ્યું છે. તે એક હોશીયાર લેખક તથા માસિક પત્રોનો અધિપતિ હતો. એટલુંજ નહિ, પણ

પોતાની મંડળીને લગતાં ઘણાંખરાં કાર્યોમાં નિકટનો સંબંધ ધરાવનાર હતો. તેણે પોતાની જીંદગીમાં બનેલા એક સુંદર બનાવનું વર્ણન આ પ્રમાણે કર્યું છે. તેને પોતાના મરણ આગમ્ય થોડા વખત ઉપર એક રાત્રે એવું સ્વપ્ન આવ્યું કે, જાણે તે મરણ પામ્યો, ને સ્વર્ગના દરવાજા આગળ જઈને ઉભો રહ્યો. ત્યાં એક દ્વાર હતો, તેની પાસે અંદર જવાની રજા માગી; ત્યારે તેણે તેને પુછ્યું, “તું કોણ છે?” તેણે કહ્યું “હું મેથોડીસ્ટ મંડળીનો પાળક તથા ત્રિમાસિક ધનનો અધિપતિ છું.” તે સાંભળી દ્વારે કહ્યું “એતો ઠીક, પણ હું તને ઓળખતો નથી.” મેં તારા વિષે કોઈ દહાડો સાંભળ્યું નથી.” તે પછી તેને એક બીજો દ્વાર ભેટયો, ને પોતાની વાત તેને જણાવી. તે દ્વારે પણ કહ્યું, “હું તને ઓળખતો નથી.” પરંતુ એટલામાં તેઓમાંના એકે કહ્યું, “ચાલો આપણે ન્યાયાધીશ પાસે જઈએ. તે આને ઓળખે છે કે કેમ તે પુછી જોઈએ.” ત્યારકેડે તેઓ ન્યાયાધીશ પાસે ગયા, ને ડો. કરીની જીંદગીની વાત તથા મંડળીમાં તેની કરેલી સેવા વિષે કહી બતાવ્યું. પરંતુ તેમના તરફથી પણ એવોને એવોજ જવાબ મળ્યો કે “હું તને બીલકુલ ઓળખતો નથી.” એ સાંભળીને ડો. કરીનું હૃદય છેક આશાભંગ થઈ ગયું. પરંતુ એટલામાં માથે કાંટાનો મુગટ પહેરેલો એક જણ પાસે ઉભો હતો તેણે કહ્યું, “બાપ હું આને ઓળખું છું. હું આને બદલે જવાબ દેવા તૈયાર છું.” એ શબ્દો તેના મુખમાંથી નિકળતાં વાર સ્વર્ગમાંની સઘળી વીણાઓ પર આ મધુર સ્વર સંભળાયો કે, “જે હલવાન

મારી નંખાયો હતો તે સ્તુતિ પામવા લાયક છે.” એ પછી તેને સ્વર્ગી ધામના મહિમામાં દાખલ કરવામાં આવ્યો, હવે, એ ઉપરથી જણાય છે કે, જે બધાં બોધ લાપણો આપણે દ્યાં જગત પર કર્યા હશે તથા જે બધી સેવા આપણે બજાવી હશે, તે બધાંની કાંઈ વિશેષ ગણના સ્વર્ગમાં થવાની નથી. પરંતુ ખ્રીસ્ત જેણે આપણે સાડે કંટક મુગટ પહેર્યો હતો તેની સાથેની વિશ્વાસ દ્વારાએ થયેલી આપણી સચુંકતા કે એકતા, એજ સૌથી અગત્યની વાત ગણવામાં આવશે. દેવના પ્રિય દીકરા ઇસુમાં આપણો અંગીકાર કે સ્વીકાર થવો જોઈએ. ખ્રીસ્ત પર ખરો તથા જીવતો વિશ્વાસ કર્યાબાદ દેવ જેવી પ્રીતિ પોતાના વહાલા દીકરા ઇસુ પર રાખે છે, તેવી આપણા પર રાખે છે. ત્યારે તો આપણને ખ્રીસ્તની સાથે દેવની પતિત્ર હજુરમાં દાખલ થવાનો હક પ્રાપ્ત થાય છે, એ ખાતરીપૂર્વક છે.

૪. તારણને યોગે આપણને નવું હૃદય પ્રાપ્ત થાય છે. વળી તારણની રૂએ આત્માનો. પુનર્જન્મ પણ થાય છે. આપણા મૂળસ્વભાવની બ્રહ્મ જીવંતીની દરેકે દરેક વાત નિર્રર્થક કે નિસ્સાર છે. પરંતુ તારણની રૂએ આપણામાં ઇશ્વરી સ્વભાવ ઉત્પન્ન થાય છે, તેથી કરીને આપણું પ્રાણિક કે દૈહિક જીવન આત્મિક બને છે, એ નિઃસંદેહ છે.

૫. તારણની રૂએ આપણને આત્મિક જીવન ગાળવાને દિન પ્રતિ દિન દેવની કૃપા પ્રાપ્ત થાય છે. તારણ પામ્યા પછીની આપણી સ્થિતિ માફી બક્ષવામાં આવ્યાથી છુટેલા બંદિવાન જેની પાસે પોતાનો નિર્વાહ ચલાવવા સાડે મુદલ

પૈસા હોય નહિ, તેના જેવી થતી નથી, એ ખાતરીપૂર્વક વાત છે. પરંતુ તારણની રૂએ તો પાપના કારાગૃહમાંથી આપણો છુટકો થાય છે, તે ઉપરાંત આપણી સર્વ ગરબે પુરી પાડવામાં આવે છે. વળી તારણને પ્રભાવે આપણે દેવના મહિમાવાન પરાક્રમમાં હર્ષ કરી શકીએ છીએ. તે પરાક્રમ “આપણને ઠોકર ખાવાથી બચાવી રાખવા, ને પોતાના ગૌરવની સન્મુખ આપણને નિર્દોષ તથા પરમાનંદમાં મુકવા સમર્થ છે.”

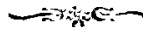
૬. તારણની રૂએ આપણને દેવના પવિત્ર આત્માની સહાય પ્રાપ્ત થાય છે. પવિત્ર આત્મા પ્રેમાળ માતાની પેઠે આપણને નિરંતર દિલાસો આપવાને, આપણી નિર્બળતાની સહાય કરવાને તથા ગરજના દરેકે દરેક પ્રસંગ પર કૃપા બક્ષવાને તત્પર રહે છે, એ નિઃસંદેહ છે.

૭. તારણદ્વારા આપણને સર્વ સમયની દેવની હિતકર સંભાળ પ્રાપ્ત થાય છે. તે સંભાળની રૂએ આપણને ખાતરી ઉપજે છે કે, સઘળું એકઠું મળીને આપણે સાડ કાબઢા-કારક નિવડે છે. તારણ પામ્યા બાદજ આપણને એ વાતની સત્યતા માલમ પડે છે, એમ કહેવાય. વળી ખ્રીસ્ત પરના વિશ્વાસે કરીને આપણે દેવના દીકરા ઠ્યાં છીએ, એ સાડ પૃથ્વી પરનાં તથા આકાશમાંનાં સઘળાં વાનાં આપણે સ્વાધિન મુકાય છે.

૮. તારણની રૂએ ખ્રીસ્તી જીંદગીમાં પ્રાપ્ત થતા બધા આશીર્વાદોનું દ્વાર ખુલ્લું થાય છે. તારણ રૂપી દારેથી અવેક્ષ કરીને પવિત્રીકરણ, ઇશ્વરી સાબપણું તથા સર્વ સમજણ

કરતાં અધિક દેવની શાંતિ વિગેરે કૃપાદાનો પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ એટલુંજ નહિ, પણ દેવના વચનના દેશનું અપરિમિત કે મનમાન્યું વતન આપણે સારૂ ખુલ્લું મુકાય છે.

૯. તારણને યોગે આપણને સર્વકાળિક જીવન પ્રાપ્ત થાય છે. તારણની પ્રાપ્તિ એ કેવળ સર્વકાળિક જીવનનો અકુર કે આરંભ છે, એમ કહેવાય; પરંતુ તેનોજ રૂઝ્કા સ્વર્ગી મહિમાના ધામનાં દ્વાર ખુલ્લું મુકાય છે, ને આપણે દેવના રાજ્યાસનની સન્મુખ પહોંચ્યા બાદ આપણી આત્મિક દીર્ઘતા અને હિતને યુગોના યુગ દેવનો અપરંપાર પ્રીતિનો અનુભવ કરવાના સુંદર સંજોગો નિહાળ્યા કરીશું. તે વેળા અમર પાગળ ગયલા દેવના ખાંડી લીધેલા લોકોની સાથે જોઈને આ તેમના અનુપમ ગાયત્રસ્તોત્રમાં ભાગ લેતા થઈશું. “અમારે દેવ રાજ્યરત્ન પર જે બેઠેલો છે, તેને તારણ પ્રાપ્તને તારણસ્તુતિ હોબે.”

અધ્યાય ૪ થો.

૧. આજુ પામિ તથા તે દીર્ઘ પ્રાપ્ત થતા આશીર્વાદો સંપ્રદાની કશ્ચરી થેજના કે વ્યવસ્થા.

૨. તારણ તથા તેને લગતા સઘળા આશીર્વાદો દેવની મહાન તથા પ્રીતિ કે કૃપાને આસરે પ્રાપ્ત થાય છે. પોતાના પાપને લીધે પસ્તાનાર હરેક પાપી જે ખ્રીસ્ત પર વિશ્વાસ ધરે છે તેના પ્રત્યેની દેવની મહાન કૃપાનું અભય

વચન આ કલમમાં આપેલું છે. “ દેવે જગત પર એટલી પ્રીતિ કીધી કે તેણે પોતાનો એકાકીજનિત દીકરો આપ્યો એ સાડે કે, જે કોઈ તેના પર વિશ્વાસ કરે તેનો નાશ ન થાય, પણ તે અનંત જીવન પામે.”

૨. તારણ ઇસુ ખ્રીસ્તના ન્યાયીપણાની રૂએ પ્રાપ્ત થાય છે. તેણે આપણી વતી નિયમોનું સંપૂર્ણ પાળણ કર્યું. વળી તેણે આપણે સાડે સર્વ પરીક્ષણો સહન કર્યા. જે એકાદ પરીક્ષણમાં તેણે ગદ્ગદત કીધી હોત, તો આપણું તારણ સાધવાનો તેનો ઉત્તમ મનોરથ પૂર્ણ થાત નહિ. જે વેળા ઉતાવળા થઈને એકાદ અઘટિત વચન કે વેણ બોલી નાખીને આપણને ક્ષણભરના પરીક્ષણમાં ચુકવાનું બની આવે છે; તે વેળા આપણે ખ્રીસ્તની પર્યતા કે આમેશનો વિચાર કરવો જોઈએ. ધારો કે, ઇસુએ આપણી પેઠે ભૂલ-થાપ બાંધી હોત તો આપણી અનંતજીવનની આશા અસોપ ન થઈ હોત શું? પ્રભુબાપ પ્રત્યેના આજ્ઞાધિનપણાના પોતાના માર્ગને આપણે તારનાર ખ્રીસ્ત અચૂક તથા અડગ રીતે વળગી રહ્યો હોતો, એમ કહેવાય. એવી રીતનાં તેનાં સંપૂર્ણ કૃપાસંપન્ન મહાચરણ તથા આજ્ઞાધિનતા આપણું તારણ સાધવામાં ફળીભૂત થયાં હતાં.

૩. ખ્રીસ્તના મરણે કરીને આપણું તારણ થાય છે. કેવળ તેની આજ્ઞાધિનતા પુરતી નહતી. દેવના ઠરાવ પ્રમાણે તેણે મરણ પામવું, એ અવશ્યનું હતું. વધસ્તાંભ પરના તેના વેદના-પૂર્ણ મરણે કરીને આપણાં પાપનું પ્રાયશ્ચિત થયું છે. દેવ આપણાં પાપની માફી ખ્રીસ્તના મરણરૂપ યજ્ઞની રૂએ કરે છે.

૪. તારણ ખ્રીસ્તના પુનરુત્થાનદ્વારા પ્રાપ્ત થાય છે. મુએલાંઓમાંથી તેનું સજીવન થવું, એ દેવ આપે તેને સોંપેલા મહાન કાર્યની સિદ્ધિ પર મહોર કે મુદ્રારૂપ હતું, એમ કહેવાય. વળી ખ્રીસ્તનું વિજયી પુનરુત્થાન આપણાં પાપની માફી કે નિવારણને સારૂ દેવના અભય વચનની ખાતરીરૂપ હતું, એ નિઃસંદેહ છે.

૫. તારણ દેવને જમણે હાથે બેઠેલા આપણા તારનાર ખ્રીસ્તની મધ્યસ્થીદ્વારા પ્રાપ્ત થાય છે. દેવની અનુમતિ તે આપણે મધ્યસ્થ કે વચ્ચેવાળો છે. વળી તે આપણે સારૂ મધ્યસ્થી કરવાને સક્ષમ હોઈએ છીએ. તેના મધ્યસ્થપણાની રૂએ આપણને દેવની પ્રસન્નતાનો બહુ અનુભવ થતો રહે છે.

૬. તારણ દેવના પવિત્ર આત્માની કૃપાને આસરે પ્રાપ્ત થાય છે. ખ્રીસ્તના મધ્યસ્થપણાએ કરીને દેવનો પવિત્ર આત્મા આપણાં હૃદયોમાં તથા હાંઠીમાં દેવનું કામ સંપૂર્ણ કરતા સારૂ જગતમાં સોડલેલો છે. તે ન્યાયીપણાના માર્ગમાં આપણાં પગલાં સ્થાપિત કરે છે તથા પાતાના નામની ખાતર તે આપણને ન્યાયીપણાના માર્ગે ચલાવીને આપણા તારનાર ખ્રીસ્તની ગોદમાં સદાને માટે પહોંચાડતાં સુધી પોતાનું કામ છોડીને કદી જનાર નથી.

૭. તારણ દેવની સુવાર્તાને આસરે પ્રાપ્ત થાય છે. તારણ વિષેનું જ્ઞાન દેવની મહાન કૃપાની સુવાર્તાદ્વારા આપણને પ્રાપ્ત થયેલું છે. દેવનું એવડું મોડું તારણ પડતું મુકીએ તો આપણે શી તરેહ બચીશું! પાપી માણસો તારણ પામવા સારૂ આપેલા દેવના આમંત્રણ કે તેડાનો સ્વીકાર

કરીને સ્વેચ્છાથી સ્વર્ગમાં પ્રવેશ કરી શકે છે અથવા તો તે સંબંધી બેપરવા કે નિશ્ચિંત રહીને ખૂદ પોતાની ખુશીથી પોતાના આત્માનો સર્વકાળિક વિનાશ વહોરી લે છે, એમ કહેવાય. ખ્રીસ્તની સાદી તથા સરળ સુવાર્તાનાં વચનો પર વિશ્વાસ કરીને હરકોઈ પાપી પછીતે ગમે તેવો બ્રહ્મ છોને રહ્યો, પણ તારણ પામી શકે છે. દેવ હરેક ખરો તથા સૂચવ વિશ્વાસ કરનારને માન આપવા ચહાતો હોય, એમ સુવાર્તાને, “તમારા તારણની સુવાર્તા” એવું નામ આપે છે.

અધ્યાય ૫.

તારણ પ્રાપ્તિ સંબંધીની શાસ્ત્ર અનુસાર પદ્ધતિ કે રીતિ.

૧. તારણ પ્રાપ્ત થયા અગાઉ પાપી માણસના મનમાં પાપની ખાતરી થાય છે. દેવ પોતાનું તારણરૂપી હાન બક્ષે તે પહેલાં પાપી માણસને પોતાના આત્માની ભારે ગરજ તથા પાપની ભ્રમભરીતાનું ભાન થવું જોઈએ. દેવનો પવિત્ર આત્મા આપણા મનમાં તથા અંતઃકરણમાં એ વાતની ખાતરી કરાવે છે. જ્યાંસુધી માણસને એ વાતોનું જ્ઞાન થતું નથી. ત્યાં સુધી પોતાના તારનાર તરીકે તે ખ્રીસ્તનો અંગીકાર કરી શકતો નથી. પરંતુ જેવેણા પાપી માણસના મનમાં દેવની મહાન દયાએ કરીને પાપ સંબંધીની ભારે લાગણી કે પશ્ચાત્તાપ થાય-છે તે વેળા ખ્રીસ્ત તેને અતિ પ્રિય તેમજ મુલ્યવાન લાગે છે, એ અનુભવસિદ્ધ વાત છે.

૨. એટલું થયાબાદ ખ્રીસ્તને પોતાના તારનાર તરીકે માની લેવાને પાપી માણસની સમજ ઉઘડવી જોઈએ. તેણે ખ્રીસ્ત તેના આત્માનું તારણ કરવાને રાજી તથા શક્તિમાન છે, એ વાતની ખાતરી રાખવી જોઈએ. કેવળ પાપ સંબંધી લાગણી ઉપજે તથા કબુલ પણ કરે તે બસ નથી. જે સૌથી અગત્યની વાત તે તો આ છેકે, તેણે ઇસુનો આશ્રો ધરવો ને પોતાની દૃષ્ટિ તેની ગમ રાખવી. એજ કારણથી ખ્રીસ્ત દરેક તારણ શોધકને આ વચ્ચેના કહે છે કે, “જુઓ! મારી ગમ જુઓ, ને તારણ પામો.” હરેક જે દીકરાને જોઈને તેના પર વિશ્વાસ કરે છે, તેને અનંત જીવન મળે.”

૩. તારણ પાપ સંબંધીના પસ્તાવાએ કરીને પ્રાપ્ત થાય છે. જે માણસ તારણ પામવા ચાહે છે તેણે પોતાનાં પાપથી અજાગા થવું જોઈએ. કેવળ પોતાના પાપ સંબંધી માણસને ભારે લાગણી કે આવેશ ઉભરાઈ આવે એટલામાંજ પસ્તાવાનો સંપૂર્ણ અર્થ આવી જતો નથી; પરંતુ માણસની સંપૂર્ણ ઈચ્છા તથા હેતુ કે ભાવના પાપ પ્રત્યેથી ફેરવીને દેવની ગમ વાળવાં, એ વાતમાં પાપના પસ્તાવાનો સંપૂર્ણ અર્થ સમાયલો છે.

૪. તારણ ઇસુની પાસે આવવાથી થાય છે. પાપી માણસ પાપથી ફરે, એટલું બસ નથી; તેમજ એટલેથી પતે એમ નથી. કોટની સ્ત્રીએ સદોમમાંથી નીકળીને તે તરફ પોતાની પીઠ ફેરવી, છતાંએ તે સોઆરમાં પહોંચવા પામી ન હતી. એ માટે પોતાનાં પાપ મુકી દેધને—હા, નાખી દેધને—ખ્રીસ્તનો આસરો ધરવો જોઈએ.

૫. તારણુ ખ્રીસ્તને તારનાર તરીકે માની લેવાથી પ્રાપ્ત થાય છે. પોતાને ખ્રીસ્ત તારણુ આપે, એ સાડ કેવળ તેના પર હાંકે મારવામાં સંતોષ માનવાનો નથી; પરંતુ તેણે આપેલાં વચનો પર વિશ્વાસ આણીને-હા, તે વચનો પર અઢેલીને કે ટેકીને-ખૂદ તે આપણે તારનાર કે ખંડી લેનાર છે, એવો વિશ્વાસયુક્ત ઠરાવ કરીને પોતાના હૃદયમાં તેનો સ્વીકાર કરવો જોઈએ.

૬. તારણુ ખ્રીસ્તે આપણે અંગીકાર કર્યો છે તથા દેવ જેણે વચનો આપ્યાં છે તે વિશ્વાસુ છે, એવું માનવાથી પ્રાપ્ત થાય છે. એવા પ્રકારના વિશ્વાસ કે ભરોસા પરત્વે તારણુની મીઠી ખાતરી તથા દેવની ખરી શાંતિ હૃદયમાં આવે છે. વળી આપણે દેવનાં વચનો પર વિશ્વાસ કીધો છે એને લીધે તેનો પવિત્ર આત્મા આપણા પર મુદ્રા કરીને આપણા આત્માની સાથે એવી સાક્ષી પુરે છે, કે આપણે દેવનાં છોકરાં છીએ.

૭. તારણુ ખ્રીસ્તને આપણા તારનાર તરીકે કબુલ કરવાથી પ્રાપ્ત થાય છે. અંતઃકરણના વિશ્વાસે કરીને ખ્રીસ્તને તારનાર તરીકે માની લેવાની તથા મહોડે કરીને તેને કબુલ કરવાની વાત બાસ અગત્યની છે. એવા પ્રકારની આપણી કબુલ્લાત કરારનામા સંબંધીની અનુમતિ તથા લગ્નવિધિની ગંભીર સંમતિ સમાન છે. વળી તે વડે દેવને કરેલું આપણું સ્વાર્પણ નિશ્ચિત તથા મુદ્રિત થાય છે.

૮. તારણુ રૂપી સનાતન જીવત દાનમાં ખ્રીસ્તમાં મળી રહીને ગાળેલા ઉત્તમ ખ્રીસ્તી જીવનની અભિવૃદ્ધિ કે

વિકાસનો પણ સમાવેશ થાય છે. તારણ સંબંધી એક વેળા પૂર્ણ ખાતરી થયા પછી તે સંબંધીના કામનો પાયો ફરી નાખવાની અગત્ય રહેતી નથી, એ યાદ રાખવું. તે સંબંધી એમ કહેલું છે કે, “જેમ તમે ખ્રીસ્ત ઇસુ પ્રભુને માની લીધો છે તેમ તેનામાં ચાલો.”

અધ્યાય ૬ હો.

તારણને પવિત્ર શાસ્ત્રમાં આપેલાં બીજાં અર્થમુચક નામો.

૧. તારણને દેવનું તારણ કહેલું છે. તે ઉપરથી સાફ જણાય છે કે તે માનવકલ્પિત કે યોજીત નથી. દેવ એકલો તેનો યોજનાર તથા ઉત્પાદક છે; વળી તેના વિના બીજો કોઈ માણસોનો તારનાર નથી, એ નિઃસંદેહ છે.

૨. તારણને તે પામનારાઓને ઉદ્દેશીને, “તમારૂં પોતાનું તારણ”, એવું પણ નામ આપેલું છે. તેમ કહેવાનું કારણ એટલુંજ કે, કેવળ માણસો તેનો લાભ લઈ શકે છે.

૩. તારણને “સામાન્ય તારણ” કહેલું છે; કારણ કે જે કોઈ તેને વિશ્વાસથી સ્વીકારી લે તેને સારૂ તે મફતોમફત છે.

૪. તારણને “મોટું તારણ” કહેલું છે; કારણ કે તે સંપૂર્ણ તથા માણસની સર્વ ગરજો સારે, એવું અખૂટ છે. તેની રૂએ આપણી સર્વે ગરજો પુરી પાડવામાં આવે, એવું તે અમિત છે.

૫. તારણના અધિકારી ખ્રીસ્તને “ તારવાને શક્તિ-માન ” કહેલો છે; કારણ કે હરકોઈ પાપી જે પોતાના પાપનો પસ્તાવો કરે છે તે ગમે તેવો દુર્બળ તથા બ્રહ્મ છોને રહ્યો; તો પણ ખ્રીસ્ત તેને પુરેપુરો તારવાને શક્તિવાન છે, એમાં કશો શક નથી.

૬. તારણને પાસેનું (સુલભ) તારણ કહેલું છે. “ તું તારા અંતઃકરણમાં ન કહે કે આકાશમાં કોણ ચઢશે, (એટલે ખ્રીસ્તને નીચે લાવવાને;) અથવા એ કે, ઉંડાણમાં કોણ ઉતરશે ? (એટલે ખ્રીસ્તને મુએલાંમાંથી ઉપર લાવવાને). પણ તે શું કહે છે ? એ કે, વાત તારી પાસે, તારા મ્હોમાં તથા તારા અંતઃકરણમાં છે, એટલે વિશ્વાસની જે વાત અમે પ્રગટ કરીએ છીએ તે, કે, જો તું તારે મ્હોડે ઇસુને પ્રભુ તરીકે કબુલ કરીશ, ને દેવે તેને મુએલાંઓમાંથી પાછો ઉઠાડ્યો, એવો વિશ્વાસ તારા અંતઃકરણમાં કરીશ, તો તું તારણ પામીશ. ”

ઉપરની કલમ પરથી જણાય છે કે, આપણને ખ્રીસ્ત મળે, એ સાફ આપણે કોઈ ઉચ્ચ કે ઉન્નત સ્થિતિ ધારણ કરવી પડે એમ નથી અથવા તો કંઈ ગુઢ કે અગમ્ય જ્ઞાનાનુભવમાં ઉતરી પડવાનું પણ નથી; પરંતુ આપણે જ્યાં હોઈએ ત્યાંજ ખ્રીસ્ત આપણને ભેટવા તૈયાર હોય છે. અર્થાત તારણ આપણા રહેઠાણના દ્વાર આગળજ છે, એમ કહેવાય. ખ્રીસ્ત પ્રભુ આપણી સમીપ કે સન્નિધન છે, તેથી તારણ પામી લેવાનું ઘણું સુગમ છે. પુરાતન કાળમાં દેવે વેદીને પગથીયાં બનાવવાની મના કરેલી હતી, કારણકે, એમ

હોત, તો કોઈ ગરીબ પશ્ચાત્તાપી પાપી કંપિત પગલે ઉપર ચઢવાની હિંમત ધરી શકત નહિ. પ્રિય વાંચનાર, જો તમે તારણ પામ્યા વિનાના હો, તો જેવી સ્થિતિમાં તમે આ ધડીએ છો તેવીજ સ્થિતિમાં તમને એમનાએમ સ્વીકારવાને પ્રભુ ઇચ્છે તત્પર છે. જ્યાં હોઈએ ત્યાં ને ત્યાં ને આજ ધડીએ આપણે ખ્રીસ્તનું તારણ સ્વીકારી શકીએ છીએ. આપણે ગમે તેવી અધમ સ્થિતિમાં હોઈએ તેનો વિચાર નહિ કરતાં, વિશ્વાસથી પ્રભુ ઇચ્છુનો અંગીકાર કરીએ, તો તારણનો જેવો અનુભવ આપણે મેળવવા ઇચ્છતા હોઈએ તેવા અનુભવમાં તે આપણને જીવનભર દોરી લેશે, એ નિઃસંદેહ વાત છે.

અધ્યાય ૭ મો.

તારણને શા શા કારણથી સુવાર્તા કે ઉત્તમ વધામણી કહે છે તે.

૧. તેની કિંમત કે યોગ્યતા અધિક છે તેથી. જે કોઈ એ તારણ સ્વીકારી લે છે તેને અખૂટ આશીર્વાદની પ્રાપ્તિ થાય છે.

૨. તારણ મફતોમફત મળે છે તેથી. તે વગર કિંમતે કે વગર મૂલ્યે બક્ષવામાં આવે છે.

૩. તારણ પ્રાપ્ત કરવાની સગવડ કે સુગમતા અધિકારી છે તેથી. બ્રહ્માં બ્રહ્ પાપીને પણ જેવી છે તેવીજ સ્થિતિમાં તે પાપી લેવાની અનુકુળતા કે સુગમતા પુષ્કળ છે.

૪. તારણુ સર્વ માણુસોને સારૂ છે તેથી. જે ચાહે તે લે, ને જીવે એમ છે.

૫. તારણુ સંબંધીના આશીર્વાદો અડગ કે નિશ્ચિત છે તેથી. તે સદાસર્વકાળને માટે બક્ષવામાં આવે છે. “હું તમને ખચિત ખચિત કહું છું કે, જે મારાં વચન સાંભળે છે, ને મારા મોકલનાર પર વિશ્વાસ કરે છે, તેને અનંતજીવન છે; ને તેનો નાશ નહિજ થશે.”

૬. તારણુને લગતા આશીર્વાદો સનાતન કાળ પર્વત ટકી રહેનાર છે તેથી. સૂર્ય બળીને ભસ્મ થઈ ગયો હશે, તથા આ પૃથ્વી પરનાં તત્ત્વો વિધરાઈ ગયાં હશે, અ.કાશો બદલાઈ ગયાં હશે તે વેળાએતો હજી તારણુના અક્ષય આશીર્વાદોનો આરંભ માત્ર થયો ગણાશે, એવું તે ટકી રહેનાર છે. કરોડો વર્ષોનો કાળ આપણુને સ્વર્ગમાં રહ્યાને વહી ગયા પછી પણ હજી આપણુને પ્રાપ્ત થયલા તારણુના રહસ્યના મર્મ કે ભેદ વિષેનું કેવળ પ્રમાણું જેટલું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું હશે, એમ કહેવાય. ખ્રીસ્તને આસરેના તારણુની ધન્ય સુવાર્તા દેવે આપણુને આપી, માટે તેની સ્તુતિ થાઓ.

અધ્યાય ૮ મો.

‘દેવનું મોટું તારણુ પામી લેવા તથા બીજાઓને તે પ્રગટ કરવા સંબંધીની આગ્રહભરી દલીલો.

૧. તારણુ પામી લેવાની વાત દરેક માણુસની પોતાની પસંદગી તથા સ્વેચ્છા પર રહેલી છે. તારણુ પામી લેવાનો

લાગ મળ્યા છતાં તેનો ઇનકાર કે અનાદર કરવો, એ ભારે જોખમદારીભરેલી વાત છે. તારણુ આપણી પસંદગી પર રાખેલું છે, એ વિચારવા જેવું છે. તે સ્વીકારવાની બાબતમાં આપણી સ્વતંત્ર ઇચ્છા પર કોઈ પ્રકારનું દબાણ નથી. આપણે સ્વેચ્છાપૂર્વક તેનો સ્વીકાર, નહિતર ઇનકાર કરીએ છીએ.

૨. આપણા આત્માના તારણુની ભારે જવાબદારી આપણે શિર રાખેલી છે. કોઈ ભારે મુલ્યના મોતી સમાન આપણો જીવાત્મા આપણને બક્ષેલો છે. એ માટે તે અતિ મુલ્યવાન સ્થાપણુ કે અનામતનો યથાયોગ્ય વહીવટ કે ઉપયોગ કર્યાનો જવાબ તે દિવસે દેવ આપણી પાસે માગશે, એ ખાતરીપૂર્વક છે. જો આપણે તે પવિત્ર તથા દિવ્ય અનામતનો નાશ કરીશું, તો જે વેળા આખી પૃથ્વીના ન્યાયાધીશ પ્રભુની સન્મુખ ઉભા રહેવું પડશે; ને તેના મુખમાંથી આ ભયંકર સવાલ નીકળશે કે, તારો જીવાત્મા ક્યાં છે? અર્થાત તારા જીવાત્માની શી ગતિ થઈ છે; તે વેળા આપણી હાલત કેવી ભયંકર થશે !

૩. આપણા ઉદ્ધારને સારૂ ખ્રીસ્તનું મુલ્યવાન રક્ત વહેવડાવવામાં આવ્યું છે. તે રક્તનો ઇનકાર કે અનાદર તથા તિરસ્કાર કર્યાનો ભારે દોષ આપણે લેએ ગણવામાં આવશે. તારણુદાન પડતું મુક્યાનો અપરાધ તે પવિત્ર રક્ત પગ તળે છુંદાના જેટલોજ ભારે છે. જો કોઈ માણસના દીકરાનું લોહી તેને આંગણે પડ્યું હોય, તો તે કેટલું પવિત્ર ગણાય છે. તે માણસનો કોઈ કદો શત્રુ પણ મરનાર દીકરાનું લોહી આળંગવાની હિંમત ચલાવી શકે નહિ; તો પછી

ખ્રીસ્ત જેણે સનાતન આત્માથી આપણા આ આખા જગતનાં માણસોનાં પાપને સાફ પવિત્ર હોમ કે યજ્ઞ કર્યો છે, તેના રકતનો અનાદર જો પાપી માણસો કરે, તો દેવ તેઓનો છૂટકો શી તરેહથી કરશે ! દેવે આખા જગતને સાફ મોટો ઉદ્ધાર સિદ્ધ કીધો છે. એવું તારણ સિદ્ધ કરતાં દેવને ભારે ક્રીમત ભરવી પડી છે, ને તે માણસોને સાફ અતિ મુલ્યવાન છે; તો પછી જે માણસ એ તારણદાનને હલકું ગણે તેની મૂર્ખાઈનો તો પારજ રહ્યો કહેવાય નહિ. આપણે સાફ તે સુલભ કરવાને ખ્રીસ્તે વેદનાપૂર્ણ દુઃખ ઉઠાવ્યું છે. તો શું આપણે એવા તારણને બેપરવાઈથી હલકું ગણવું જોઈએ ? અરે, પ્રિય વાંચનાર, જો તમે તારણ ન પામ્યા હો, તો તમારા પોતાના આત્માના તારણ વિષે તથા તમારા જેવા ખીજા લોકો જેઓ તમારી આસપાસ વસે છે તેઓના આત્માના તારણ વિષે જેટલી કાળજી અત્યારે રાખતા હો તે કરતાં વત્તી રાખવાનું મન પર લો તો કેવું સાફ !

૪. “હમણાંજ” તારણ પામવાનો સમય છે, એવું શાસ્ત્રમાં સાફ દર્શાવેલું છે. તારણનો સ્વીકાર આજ ઘડીએ કરવો, નહિતો પછીથી રખેને તેવો લાગ કદી મળે નહિ ! માણસના જીવનની દોરી ઘણી ટુંકી છે; ક્યારે તેનો અંત આવે તે કોઈથી કહેવાય નહિ. “જુઓ હમણાંજ તારણનો દિવસ છે,” એવો જે ઉદ્ગાર ખ્રીસ્તના એક પ્રેરિતે કાઢેલો છે, તે યથાર્થ છે.

૫. તારણના મુદ્દાઓ કે હક દાવાઓ સર્વકાળ માટેના છે. દેવે કીધેલા ઠરાવો અચળિત છે. એક વાર દેહ છોડ્યો

એટલે માણસનો આત્મા આ જગતમાં પાછો આવી શકતો નથી; તેમજ પોતાના આત્માનું તારણ સાધવાનો બીજો લાગ મળી શકતો નથી, એ નિઃસંદેહ છે. જેમ દસ કુમારીઓની બાબતમાં બન્યું તેમ ખ્રીસ્ત રાત્રએ ઉઠીને સ્વર્ગનું દ્વાર બંધ કરીધું, તે પછી માણસના આત્માને સદા સર્વકાળ પૂર્વ સ્વર્ગ બહાર રહેવાનું નિર્માણ થયું સમજવું. જેઓ તારણ પામવા વિષે બેપરવા રહ્યા છે તેઓ સર્વને તે વેળા આવેજ તેકાર પાડવાનો વારો આવવાનો, “અરે, મેં તારણ પામવાનો મારો લાગ બોધી નાખ્યો ! હવે હું મૃત્યુ ! મેં સમય વીતી ગયો છે.” દેવના સત્ય તથા અવિચલ શાસ્ત્રમાં માણસના પુનર્જન્મ ને બીજા અવતરણના તારણ મળતા તેનો લાગ મળ્યાની વાત આવતીજ નથી, એ બાતરીપૂર્વક છે.

૬. જે ના છુવનમાં તારણ પામી લેવાનો લાગ ને તક મળે તે હોય, તે પછી તે સંબંધમાં કોઈક બહાનું કહેવાનું ચાલતી નથી. તારણ માણસની આગળ ધરવાની ને રજુ કરવાની બાબતમાં કઈ કાર્ય બાકી રાખ્યું નથી. હા, તે સિદ્ધ કરવામાં જેને ઉન્નમોત્તમ મનોભાવના તથા ખ્રીસ્તની હિંમતથી મુજબ થીતે બરચી નાખવામાં આવી છે. તારણ સિદ્ધ કરવાનું સારૂ જે સંધુ કરી શકાય તે સંધુ કરવામાં આવેલું છે. તારણ ગણવ તિથિતિ ને પ્રકૃતિને અનુકુળ તથા મરણ ને સુગમ કરી મૂક્યું છે. માણસ સહેજે કરીને તે સ્વીકારી શકે, એવા પ્રકારની સરળતા ને સુગમચરી વ્યવસ્થા કરીધેલી છે. અરે, જે માણસો તે પામવાની કેવળ ચાહના

જતાવે, તો દેવે તે સારૂ સર્વ કૃપા, પશ્ચાત્તાપ અને વિશ્વાસ જેવાં ઉત્તમેત્તમ દાનો બક્ષવાની સગવડતા કરી રાખી છે. તેમ છતાંએ જો વળી કશાની ખોટ કે અછત જણાય, તો હે પ્રિય વાંચનાર, દેવ પોતાના અનંત ભૂજો પસારીને પોતાની ગોદમાં તમને ઉંચકી લે એમ છે. વળી તે ખૂદ પોતાનો વિશ્વાસ રૂપી જીવનશ્વાસ તમારામાં ફુંકશે, ને તમે પોતે પોતાની મેળે આત્મિક રીતે આદવાની શક્તિ ધરાવતા થઈ જાઓ, ત્યાં સુધી તે પોતે તમને ઉંચકીને ફેરવે એમ છે. તો પછી, અરે પાપીઓ તમારે ધીનું શું જોઈએ ? તારણ તમારા મોટા આગળ ધરવામાં આવેલું છે. અરે, જો પાપી માણસો, તમારે જીવાત્મા સદાકાલિક વિનાશ પામે, તો તેનું કારણ એ નથી શું કે, તમે તમારા આત્માના શત્રુ શેતાનની સાથે દેવના મોટા પ્રેમનો ઇન્કાર કે અનાદર કરવાનો બાણું કે સંપ કીધો છે.

ખ્રીસ્તને આસરે પ્રાપ્ત થતા તારણનો સંદેશો અમે ઘણા હર્ષથી તમને પ્રગટ કરીએ છીએ. પરંતુ તે વિષે અમે વધારે શું કરી શકીએ એમ છીએ; એમંતે તે સંબંધી બધું કહેવા બેસીએ તો અનંતકાળ જેટલો સમય પણ ખૂટી પડે એમ છે. અમે તમારી આજીજી કરીએ છીએ કે, તે મોટું તારણ તમે પામી લો, ને ત્યાર પછી ધીબજોને તે મોટા દાનના ભાગીદાર થવાને ખ્રીસ્તની પાસે તેડી લાવો. શુદ્ધ ભાવે દેવની ઉત્તમ સુવાર્તા પ્રગટ કરનારાઓને મહિમાવાન મુગટ મળશે; પરંતુ સૌથી મોટો બંદલો કે પ્રતિદાન પાપી માણસોના આત્માઓને ખ્રીસ્તની ગમવાળી

લાવીને તેમને અનંત તારણના સહભાગીદાર બનાવવામાં સાધનરૂપ થવાનો અખંડ હર્ષ તમને થશે. “સુસો(પ્રીસ્તના જ્ઞાનની ઉત્તમતા બાળનારાઓ) અંતરિક્ષના પ્રકાશની માફક, અને ઘણાઓને નેક્રીમાં (તારણના જ્ઞાનમાં) વાળી લાવનારાઓ સદાસર્વકાળ સુધી તારાઓની માફક પ્રકાશશે.” દેવના ન્યાયી સેવકો (દેવની મહાન કૃપાએ બચેલા પાપી માણસો) દેવના રાજ્યમાં સદાસર્વકાળ સૂર્યની પેઠે પ્રકાશશે, એવું પણ વચન સુવાર્તામાં મળી આવે છે. ત્યારે, આ દેવના સુવાર્તિક (નહિ કે મિશન કે સંસ્થાના બદલાની આશા રાખીને અંખ આગળની સેવા કરનાર) પ્રીસ્તની સુવાર્તાની અશોધ્ય ગંધિત બીજાઓને જાણવવાનો તમારો બદલો ને ધન્ય દિવસે દેવો મોટો થશે, તેનો વિચાર કરો.

એક શહેરમાં એક ઘરની પરચાળમાં એક ચિત્ર ટાંગેલું મેં જોયું હતું. તે પરનું ચાકડું લાંબે કિમતનું હોય, એવું મને લાગ્યું. પણ ચિત્ર જેવા જાઓ તો ઘણુંજ સાદું. તેમાં ફક્ત આ એકજ શબ્દ લેખેલો હતો. અદરનો કાગળ પણ તાર મોકલવાનું ફારમજ જેવું લેવું.

બચો !

એ છબી તે ઘરની બાઈના મન ચિત્રકળાનાં સર્વ ખૂબીદાર ચિત્રો કરતાં વિશેષ મુશ્કેલીવાન હતી. તેનું કારણ આ હતું કે એક દિવસ એવું બન્યું કે જે વેળા વર્તમાન-પત્રો દ્વારા એવી માઠી ખબર આવી કે, જે વહાણ પર તેનો ઘણી સફર કરતો હતો, તે ભરદૂરીએ ભાંગ્યું; તે વેળાએ ઉપર જણાવેલા શબ્દવાળો તાર આવ્યો ન હોત, તો

તેના દુઃખનો પારજ રહેા નહોત. એ તાર તેના ધણી તરફથી આવ્યો હતો. ક્રૂત એકલા એ શબ્દથી માણસની જાંઘળી ટેલી મુલ્યવાન છે તેનું ભાન તેને થઈ આવ્યું હતું.

ત્યારે, પ્રભુ કરેને, હે પ્રિય વાંચનાર, જો તમે તારણ પામ્યા વિનાના હો, તો આજેજ તમે ખ્રીસ્ત પર વિશ્વાસ કરીને તમારા આત્માનું અનંત તારણ મળ્યાનો શુભ સંદેશો સ્વર્ગમાં પહોંચાડો, તો 'હું' સાફ ! એક વિષળ વારમાં પવિત્ર આત્મા તે સંદેશો સર્વત્ર ફેલાવી દેશે, એ ખાતરીપૂર્વક છે. દેવતા પવિત્ર દૂતો તેના પ્રતિધ્વનીથી આખું સ્વર્ગ ગમવાી મુકશે. વળીને જો તમારાં વહાલાંઓ ત્યાં હશે, તો તેમને તો તે વાતથી એવડું સ્વર્ગ પ્રાપ્ત થયા જેટલો આનંદ ઉપજશે.

વળી બીજા એક ચિત્રમાં એક દુઃકું વાક્ય જોએલું, તે અંબધી હું કહું. તે પણ તાર માફતે આવેલો સંદેશો હતો. એક માણસ પાતાના કુટુંબ તથા મિત્રોની સાથે વહાણમાં સફરે નીકળ્યો હતો. તે વહાણ ભંગ થયું, ને પોતે એકલો બચવા પામ્યો હતો તેનો સંદેશો તે ચિત્રમાં હતો. તેનાં પ્રાણુપ્રિય છોકરાં તથા સ્ત્રી તથા મિત્રો પુર સમુદ્રના કાળા કોતરમાં નાશ પામ્યાં હતાં. તેમનાં પ્રિય સુખનંતના જોવામાં ફરીથી આવનાર ન હતાં, એ વાતથી તેને કેટલું ભારે દુઃખ લાગ્યું હશે ! તે વેળા તેણે દરીયા પાર રહેનારાં પોતાનાં બીજાં સગાં ઉપર આ શોક-જનક તથા બેહકારક સંદેશો મોકલ્યો હતો.

એકલોજ બચ્યા !

એ ઉદાહરણ પરથી મને એક બીજો વિચાર મુગ્ધ્યો. તે એ કે, જે સ્વાર્થી ખ્રીસ્તી આ જગતમાં બીજાઓના આત્માના

તારણ વિષે બેઠકાર રહે છે, તેની ગતિ પણ તેવીજ થશે, એમાં કશો શક નથી. જે વેળા તે સ્વર્ગમાં પ્રવેશ કરશે, તે વેળા તેને પુછવામાં આવશે કે, “ તારાં વહાલાંઓ ક્યાં છે ? તારા મિત્રો તથા સગાંસંબંધીઓ ક્યાં ? તારો મુગટ ક્યાં ? ” તે વેળાએ તેને હજારવાર અકસોસ મહિત એવું કહેવાનો વખત આવશે કે, “ હું એકલોજ બચ્યો ! ” અરે. પ્રિય વાંચનાર, પ્રભુ તમારી મદદ કરે કે, તમે એવા હોલે સ્વર્ગમાં દાખલ ન થાઓ. પણ તેથી ઉલટું તમે દેવનું મોટું તારણ સ્વીકારીને બીજાઓને જણાવવા દોડી જનારા નીવડો, ને એમ તમે બીજાઓને પણ સાથે લઈ જતાં સદાસર્વકાળના મુખ શાતાના સ્વર્ગીય ધામમાં પ્રવેશ કરો.

અરે, શું એમ થાય કે, હું જાતે ખાલી હસ્તે
તે શું મળું મળ ત્રાતાને એમનો એમ વડન વીરે.
શું હું ન લઉં. એકાદાત્મા સાથ ત્રાતાની ભેટ
અરે. પ્રભુ કે એવું કે, હું જાતે સ્વર્ગે વિજયી વીર પેદ.

બીજો વિભાગ

ખ્રીસ્ત આપણું પવિત્રીકરણ કરનાર

અધ્યાય ૧ લો.

અને તેઓ પોતે પણ સત્યથી પવિત્ર થાય માટે તેઓને
સાડું હું પોતાને પવિત્ર કરું છું; યોહાન ૧૭; ૧૯

ઉપરના વાક્યના પહેલા ભાગનો, “તેઓ પોતે પણ
સત્યથી ખરેખરા પવિત્ર થાય,” એવો અર્થ થાય છે.
એ ઉપરથી સહજ એવો અર્થ નીકળે છે કે, જગતમાં
પવિત્રાઈનું કંઈક એવું પણ સ્વરૂપ હોય છે કે જે પવિ-
ત્રીકરણનું યથાસ્થિત સ્વરૂપ હોતું નથી. વળી એવું પણ
બને છે કે, ખ્રીસ્તી જીવંતીમાં ધારણ કરેલાં તથા અપૂર્ણ
પરિભાણ કે ધોરણ હોય છે કે જે ઉપરથી ખ્રીસ્તનું ભર-
પુરપણું જે સંધુ આપણે સાડું કરવાને સમર્થ છે તેનો પુરો
ખ્યાલ આવી શકતો નથી. પવિત્રીકરણ એ ખ્રીસ્તની ચતુ-
ર્વિધ સુવાર્તાનું ખ્રીસ્તી જીવંતીમાં બીજું પગથીયું છે.

પવિત્રીકરણમાં શાનો શાનો સમાવેશ થતો
નથી તે.

શી શી બાબતો પવિત્રીકરણ કહેવાય નહિ, એનો
આપણે પ્રથમ વિચાર કરીએ. ખ્રીસ્તી જીવનમાં એવાં એવાં
ઉત્તમ, હા, વિશુદ્ધ કે વિમળ લક્ષણો કે કૃપાદાનો હોય છે
કે જેનો પવિત્રીકરણમાં સમાવેશ થતો નથી.

૧. આત્માનો પુનર્જન્મ એ પવિત્રીકરણ નથી. વિશ્વાસ દ્વારાએ થતું મનનું બદલાણુ એ પણ પવિત્રીકરણ નથી. પોતાનાં પાપનો પસ્તાવો કરી માણસ ખ્રીસ્તને શરણે થાય, એ ઘણી મોટી તથા ધન્યતાભરેલી વાત છે. ખ્રીસ્તી થવું એ કોઈપણ પ્રકારે સાધારણ વાત નથી. જેણે ખ્રીસ્તનો આશ્રો ધર્યો છે, તેને સર્વકાળનો અખંડિત આનંદ કરવાનું કારણ છે; પરંતુ તારણ પામેલા માણસે પવિત્રીકરણનો અનુભવ મેળવવો જોઈએ. તારણ તથા પવિત્રીકરણનો અનુભવ એકજ નથી. પુનર્જન્મ પામવો, એ કેવળ ખ્રીસ્તી જીંદગીની શરૂઆત છે. તે બીજના અંકુર સમાન છે; પણ પરિપકવ ફળ સમાન નહિ. તારણ પામેલા માણસને પોતાની જીંદગીમાં પાપનાં જીનો વલણો પર પુરેપુરે વિજય મળતો નથી, એ અનુભવસિદ્ધ વાત છે. કોઈ કોઈ વેળા પાપ તેના પર જય મેળવે છે. પુનર્જન્મ સારી રીતે બાંધીને તૈયાર કીધેલી ઈમારત સમાન છે. પરંતુ પવિત્રીકરણ તો ઘર ઘણીના નિવાસે કરીને સૌંદર્ય, તથા આનંદોત્સવને કારણે, જાણે કે જીવનારોપિત થયેલી ઈમારત કે મકાન સમાન છે. ઘણા ખ્રીસ્તી લોકો મનનું બદલાણુ કે તારણ પામ્યા બાદ ખ્રીસ્તી જીવનમાં આગળ વધતા અટકી પડે છે. તેઓ ખ્રીસ્તમાંની પોતાની જીંદગીનું ભરપૂરપણું પામતાં, સુધી આગળ વધતા નથી, તેથી કરીને થાય છે શું કે, જેનો દાવો તેઓ કરે છે તે ખોઈ બેસવાની દેહદેશત રહે છે.

માર્ટીન લુથરના શિક્ષણ પ્રભાવે જર્મનીએ ખ્રીસ્ત-પરના વિશ્વાસે કરીને પ્રાપ્ત થતા ન્યાયીકરણનો સુદો

જગતની આગળ પ્રદર્શિત કર્યો, એમ કહેવાય. પરંતુ લુથર ખ્રીસ્તી જીવન સંબંધીનું ઉંડું શિક્ષણ આપવામાં સુક્યો. તેનું પરિણામ પણ વાસ્તવિક નિષ્ફળું. જર્મની અત્યારે આત્મિક જીવન સંબંધી શિથિળ તથા સુષ્ક થઈ નાસ્તિક કે સુષ્ટિધર્મના સ્વીકારનું મધ્યસ્થળ થઈ પડ્યું છે. ને એવી માન્યતાથી નિષ્ફળતાં માંડાં પરિણામો લોગવે છે. પરંતુ ઈંગ્લાંડની હાલત નેથી કેવી જુદી છે ! વેસ્લે તથા બેક-સ્ટર તથા વ્હીટફીલ્ડ જેવા પવિત્ર ધર્મોપદેશકો જેઓ ખ્રીસ્તી જીવનમાં પવિત્ર આત્માના કામની આવશ્યકતા સમજનાર હતા, તેઓએ પોતાના ભારે પરિશ્રમે કરીને ઈંગ્લાંડ તથા અમેરિકાના ખ્રીસ્તી લોકોને ખ્રીસ્તમાંના ઉંડા તથા અખંડિત ખ્રીસ્તી જીવનની ઝોળખ કરાવી આપી છે, એમ કહેવાય. આ વાત નિશ્ચયપૂર્વક છે કે જે ખ્રીસ્તી સ્ત્રી પુરૂષો ખ્રીસ્તના ઉત્તમ જીવનનું ભરપૂરપણું સંપાદન કરવા સારૂ પોતાની જીવનમાં આગળ વધતા નથી તેઓ આત્મિક બાબતે સહજ રીતે સુષ્ક, શિથિળ તથા આડંબર ધરનારાં થાય છે. તેઓના અંતઃકરણમાંની ભુગઈ ફરીને જાગૃત થઈને ઘણું ભાગે તેઓ પર જીત પામે છે ને એમ તેઓનાં દૃત્યોથી ખ્રીસ્તનું ઉત્તમ કાર્ય અવ્યવસ્થિત તથા છિન્નલિન્ન થઈ જાય છે, એમ કહેવાય. ખ્રીસ્તના એવા અનુયાયીઓ સંબંધી પાઉલ હીકજ કહે છે કે. તેઓ તે દિવસે અગ્નિમાં થઈને જાતે જાયશે. ઘણા જુવાન માણસો ચમત્કારિક રીતે તારણ પામ્યા હતા ને પવિત્ર આત્માથી ભરપૂર થયલા જણાયા હતા; પરંતુ તેઓ ખ્રીસ્તના

ઉંડા જીવનમાં પ્રવેશ નહિ કર્યોને લીધે ત્રાહી વેળાએ ભૂલ-થાપ ખાઈને હારી બેઠા. બેશક તેઓને નવું હૃદય તો સંપાદન થયું હતું, પરંતુ નાસીપાસ થયાનું કારણ તો એ કે ખ્રીસ્તી જીંદગી સંબંધીનું ઉંડું શિક્ષણ તથા ખ્રીસ્તનું ઉત્તમ જીવન જે દેવના સર્વ ખસ સેવકોનો વારસો છે તે પ્રાપ્ત કરવાનું પડતું મુક્યું હતું.

૨. પવિત્રીકરણ એ નૈતિક વર્તણૂક કે સદાચારતંત્ર માનવ પ્રયાસે કરીને પ્રાપ્ત કરેલો શુદ્ધાચાર નથી. માણસના જીવનમાં ઘણાં મુંઢર સુલક્ષણો દીઠામાં આવે છે; પરંતુ તેનો સમાવેશ પવિત્રીકરણમાં થતો નથી. માણસ પોતે પોતાના પ્રયાસે કરીને નૈતિક આચરણ ઘટી શકે નહિ, ને ત્યારપછી તેને દેવનું કાર્ય કહી શકે નહિ. એવા પ્રકારનું માનવસ્વરૂપ કે વર્તણૂક જીંદગીમાં અચૂક આવનાર કસોટી સામે ટકી શકે નહિ, એ ખાતરીપૂર્વક છે. ખરે પુછાવો તો જે માણસનું ચાલરૂપી ઘર અડગ તથા સર્વકાળિક ખડક જે ખ્રીસ્ત તેના પર આંધેલું છે, તેજ અરેખરા સંકેત કે તોફાન ક્રમચે સ્થિર રહી શકશે.

૩. પવિત્રીકરણ એ આપણું પોતાનું કાર્ય કે કૃતિ નથી. આપણા પ્રયાસે સહજ પ્રાપ્ત કરેલી જીવનવૃદ્ધિ પણ તે નથી. જે પવિત્રીકરણ આપણી કૃતિ કે કાર્ય હોય ને વર્ષે વર્ષે તેની સંપૂર્ણતા ત્રાજ પ્રયાસે પણ પ્રયાસ કરતા રહીએ, તો તે પરિપૂર્ણ થયાબાદ તેને પોતાનું કાર્ય ગણી, પોતાના બળ પર અહેલીને સહજ અભિમાન કરવાનું શું ન બને

વાર ? મારા વહાલા મિત્રો, ખરું પુછોતો આપણે પોતાના પ્રયાસથી તેને સંપાદન કરી શકીએ એમ છેજ નહિ. હા, એમતો બનવા ભેગ છે કે, તે પામ્યા બાદ આપણે ખ્રીસ્ત- માંના ઉચ્ચ પવિત્ર જીવનની ભરપટ, ઉત્કૃષ્ટ તથા પરિપૂર્ણ વૃદ્ધિ કે વિકાસ અનુભવી શકીએ; પરંતુ પહેલપ્રથમ આપણે દેવના મફતોમફત દાન તરિકે-નહિ કે માનવ પ્રયાસની પ્રાપ્તિ તરિકે-તેનો સ્વીકાર કરી લેવો જોઈએ. પવિત્રીકરણ એ કેવળ દેવનું દાન છે, પણ પરિશ્રમોપાર્જિત પ્રાપ્તિ કે વૃદ્ધિ તો નહિ. આપણે પોતે પોતાને પવિત્ર કરી શકીએ એમ છીએજ નહિ. તો પછી આપણે જે કરવાનું રહ્યું તેતો એટલુંજ કે આપણે પોતાનું સ્વેચ્છિત સમર્પણ દેવને કરવું જોઈએ. સમર્પણની બાબત ખાસ અગત્યની છે. દેવ આપણું પવિત્રીકરણ સહેજે કરી શકે એમ છે. પરંતુ તે આપણું શુદ્ધિકરણ કર્યાબાદજ આપણને પોતાના પવિત્ર આત્માથી ભરપુર કરે. એમાં કશો શક નથી.

૪. પવિત્રીકરણ એ મરણ સમયનું કાર્ય નથી. મરણના કદમય સમયે પવિત્ર થવાની માન્યતા કાંઈક વિચિત્રજ લાગે છે. એમ છતાં ઘણા ખ્રીસ્તી માણસો ઘણાં વર્ષો સુધી એવી બ્રમણમાં જીવન ગાળતા રહ્યા છે. તેઓને કંઈક એવી આશા રહે છે કે, મરણ સમયની શીત તથા છેદણે શ્વાસ મુક્યા પછી તેઓ પવિત્ર કરનાર ખ્રીસ્તની ગોદમાં લઈ લેવામાં આવશે. એવા પ્રકારની માન્યતા અસલામત વખતમાં થઈ ગયલા મેનીકન મતે કરીને ઉત્પન્ન થયલી જણાય છે. ભેગ હાલના હિંદુધર્મની છે તથા તે અગાઉના

બૌદ્ધ ધર્મની માન્યતા હતી તેમ મેનીકન મતના માનના-
રાઓની માન્યતા હતી કે મનુષ્યદેહજ અશુદ્ધ કે અપવિત્ર
છે, ને આપણે એક વેળા તેથી છૂટયા કે પછી તેમાં વાસો
કરનાર અમર આત્મા પાપથી છૂટીને પરમ પવિત્રતામાં
દાખલ થશે. પરંતુ ખરૂં પુછો તો પાપનો વાસો તે કાંઈ
હાડકાં તથા માંસ તથા સ્નાયુઓમાં નથી. જો આપણે આપણો
હાથ કાપી નાખીએ, તો તેથી આપણે કંઈ પાપની જોટ
આણુતા નથી. વળી ધારો કે બન્ને હાથ કાપી નાખીએ,
તોપણ જેવા છીએ તેવાજ પાપી રહેવાના. વળી તેથી
આગળ વધી ધડથી શિર જુદું પાડી નાખી જીંદગીનો
અંત લાવીએ, તોપણ આપણા આત્મામાં પાપનો વાસો
તો એમએમ રહેવાનો. તો પછી મરણ કે વિવિધ પ્રકારના
દેહદમન કે કપ્ટે કરીને માણસનો આત્મા પવિત્ર થતો નથી,
એ અનુભવસિદ્ધ વાત છે. મરણ સમય તારણ પામવાનોજ
માઠો કાળ છે, તો પછી પવિત્રીકરણ પામવાનો તો કેટલો
વિશેષ માઠો હોવો જોઈએ. પ્રભુ કરેને કોઈ માણસ તારણ
પામવાની જાળત મરણ સમય સુધી મુલતવી ન રાખે તો
કેવું સારૂં ! કેમકે તે સમયે માણસનું હૃદય કષ્ટિત તથા
મગજ અધકારવેષ્ટિત હોય છે. એવે સમયે માણસના
મનને દેવની પવત્રિ હજુરમાં પરમાર્ત્ત સહિત દાખલ
થવાને ભરોસો, વિશ્વાંતી તથા શાંત વિન્યાશાની અગત્યતા
હોય છે. એ માટે તે સમય પવિત્ર આત્માના ઉંડા તથા ઉત્તમ
કાર્ય એટલે પવિત્રીકરણને સારૂં પણ અનુકુળ કાળ છેજ
નહિ. જે વેળા ખ્રીસ્તી માણસની જીંદગીમાં તેનું મન
યથાસ્થિત હોય છે તેમજ સારો અવકાશ હોય છે, તે

વેળાએ સમજપૂર્વક તે દાન દેવ પાસેથી પાત્રી લેવું જોઈએ. ખ્રીસ્તી માણસની જીંદગીમાં પવિત્રીકરણની પ્રાપ્તિ બુદ્ધિસંપન્ન કાર્ય છે; ને તેને સાફ દેવના પવિત્ર આત્માની સંયમાત્મક આણુ કે દોરને આધિન રહી પોતામાં રહેલી શક્તિઓનો સદુપયોગ કરવાની અગત્ય છે.

૫. પવિત્રીકરણ સ્વપ્રયાસે પ્રાપ્ત કરેલી સંપૂર્ણતા નથી. આપણને આ જીવનમાં કદીએ જીંડાઈના અનુભવ રહિતની પવિત્રતા પ્રાપ્ત થાય એમ નથી, કે પાપ કરવાનો સંભવ કે વળણ રહે નહિ. આપણે આ જીવનમાં એવી પવિત્ર સ્થિતિએ પહોંચીશું નહિ, કે જેમાં આપણને દરેક પળે પ્રભુના બળ પર અદેલીને રહેવાની અગત્ય રહે નહિ. જે વેળા આપણે દેવ વિના પળ વાર સ્થિર રહી શકીએ એવી સ્થિતિ ધારણ કરીએ, તે વેળા જાણવું જોઈએ કે તે જીવન કે વળણ દેવની બહેલી પવિત્રાઈથી જુદું જ છે. સેતાન તથા તેની સાથેના બીજા દુતો પોતાના સૌંદર્ય વિષે મગફળ તથા, એજ તેમની પતિતાવસ્થાનું સોવસા કારણ હતું. તેઓએ પોતા વિષેના વિચારને જાણ્યા આપી, ને પોતાની દૃષ્ટિમાં પોતાને દેવ સરખા ગણવા લાગ્યા. જે પળે આપણે પોતાની શક્તિ તથા પવિત્રાઈનો વિચાર કરવા બેસીએ છીએ, તેજ પળે દેવથી જુદા પડવાનો આરંભ થાય છે. આપણે પોતાને સ્વતંત્ર માની બેસવાની વૃત્તિથીજ આપણે ખ્રીસ્તના જીવનથી અજાણ થઈએ છીએ, એ ખાતરીપૂર્વક છે. અરે, આપણે તો કેવળ ખાલી પાત્રો સમાન થવું જોઈએ, એ માટે કે આપણામાં થઈને તેનું જીવન વહી શકે. આપણે પોતાને કેવળ માટીનાં પાત્રો ગણીએ, તોજ ખ્રીસ્તની સંપૂર્ણતાનું દાન

આપણને બક્ષવામાં આવે. આપણે જેન જેમ પોતાને ખાલી કરતા જઈએ, તેમ તેમ તેનું ઉત્તમોત્તમ જીવન આપણામાં વધારેને વધારે વધતું જાય છે.

૬. પવિત્રીકરણ લાગણી ઉપજેલી સ્થિતિ નથી. તેમજ પળવાર કે થોડી મુદત ટકી રહેનાર ઉભરો કે આવેશ નથી. વળી તે ખ્રીસ્તી જીંદગીમાંના કોઈ કોઈ વેળા પ્રાપ્ત થતા આત્મિક અત્યાનંદની લાગણી સમાન નથી. પરંતુ પવિત્રીકરણનું વલણ તો દેવને સમર્પિત થયેલા માણસની રંગે રંગે વ્યાપી તેની ઇચ્છા તથા હેતુને વિશુદ્ધ કે વિમળ કરી મુકે છે. તે દ્વારા આપણી જીંદગી તથા વર્તણૂક દેવની ઇચ્છા કે મનોરથ તથા સ્વરૂપના નમુના પમાણે વાસ્તિક રીતે ઘડાય છે. પરંતુ આટલુંતો ખરું કે માણસે સ્વેચ્છાએ કરીને દેવની પસંદગી કરી લેવી જોઈએ. હૃદયને હેતુ કે મનોરથ દેવને આધિન રાખીને, તેને પ્રસન્ન કરીને તેની ઇચ્છાનુસાર વર્તવાનો હોવો જોઈએ. પ્રભુની પવિત્ર ઇચ્છાની આહવા, પસંદગી તથા તે અનુસાર વર્તણૂક, એ વાનાં ખાસ અગત્યનાં છે. એવા પ્રકારની સદ્વૃત્તિ આપણામાં હોય તો પછી આ જગતમાં સુખી કે આનંદિત જીવન ગાળવામાં આપણને કંઈ પણ રોકે એમ નથી. જે માણસના અંતઃકર્ણમાં કેવળ ઉપર ઉપરની લાગણી ઉપજાવનાર આનંદ પામવાની વૃત્તિ હોય છે, તેનું જીવન હજી અપવિત્ર તથા સ્વાર્થી કે દૈહિક છે, એમ કહેવાય. આપણે દેવ પાસેથી પુષ્કળ ઉત્તમ વાનાંની અપેક્ષા રાખવા ઇચ્છીએ તે પહેલાં આપણે પ્રથમ પોતાના દૈહિક તથા જીના માણસપણામાંથી નીકળી આવીને દેવનાં ઉત્તમ જીવનમાં દાખલ થવાની જરૂર છે.

અધ્યાય ૨ જો.

પવિત્રીકરણ એટલે શું.

હવે આપણે યથાર્થ પવિત્રીકરણની ભાવનાનો વિચાર કરીએ.

૧. પવિત્રીકરણ એટલે પાપથી વિમુખતા કે અળગાપણું. એને માટે વપરાયલા શબ્દનો મૂળભાષામાં એવોજ અર્થ થાય છે. પવિત્ર કરાયેલો માણસ પાપથી તથા ભુંડા જગતથી તથા સ્વાર્થીપણાથી તથા જે કંઈ તેને નવા જીવનમાં ચાલવામાં પ્રીતિથી જુદો કરે, તેથી તે અળગો થયેલો છે. એ ઉપરથી એમ નથી સમજવાનું કે, પાપ તથા સેતાન તેની જીંદગીમાં નષ્ટ કરવામાં આવે છે. વળી દેવ તેની જીંદગીમાં એકદમ હજારવર્ષના જેવી પૂર્ણ શાંતિ સ્થાપી દેતો નથી. પરંતુ એટલું તો ખરૂં કે, પવિત્ર કરાયેલા માણસના જીવન અને જે સર્વ વાનાં અપવિત્ર છે ને તેની ઈચ્છાનુસાર નથી, તેની વચ્ચે દેવ મોટું અંતર રાખે છે, એમ કહેવાય. આત્મિક અનુભવને સાડે પ્રયત્ન કરનારા ખ્રીસ્તી માણસોની બાબતમાં મોટો અટકાવ એ છે કે, તેઓ ભુંડાઈ કે પાપનું ઉચ્છેદન કે વિનાશ કરવાનો પ્રયત્ન કરે છે. તેઓ એવો ખ્યાલ કરે છે કે જો જગતમાંથી પાપનો નાશ થઈ જાય, ને સેતાન નષ્ટ થઈ જાય, તો તો અમે ખરેખરા સુખી થઈ એ. ઘણાંખરાને તારણ પામ્યાબાદ દેવ હજી સેતાનને શાસાડે જીવતો રહેવા દેતો હશે, એ વાતની નવાઈ લાગે છે. પરંતુ શાસ્ત્રમાં દેવ કોઈ પણ ઠંકણે એવું વચન નથી આપેલું કે તે તેની જીંદગીમાં સેતાનને

વિનાશ કરશે. પણ એવું વચન તો છે કે, દેવ ખ્રીસ્ત પર વિશ્વાસ કરનારની તથા પાપની વચ્ચે ઉંડી વિશાળ ચરદન નદીરૂપ અંતર મુકી રાખશે. ત્યારે પાપ વિષે એટલુંજ કરવાનું છે કે, તેનો પુરેપુરો ત્યાગ કરી દઈ તેને છંછેડવું નહિ. આ જગતમાં પાપ એટલું અધિક છે કે, જો આપણે તેને પોતામાં જગ્યા આપીએ, તો તે આપણુ સર્વનો નાશ કરી શકે એમ છે. અરે, પાપ વિષે તો શું કહીએ! આખું વાતાવરણુ તેથી ભરપુર છે. જેમ ધુમાડાથી કોઈ કોઈ મોટાં શહેરોનાં મકાનો કાળાં પડી ગયલાં હોય છે, તેમ પાપથી જગતના સુંદર દેખાવો કાળાભટ્ટ પડી ગયલા છે, એમ કહેવાય. પાપ તો જગતના અંત લગી ચાલુ રહેશે. પરંતુ પ્રિય મિત્રો, આપણુ સર્વ વિષે દેવની એવી ઇચ્છા છે કે, આપણે આપણા આત્મામાં તેથી તદ્દન વિમુખ કે અળગા થઈ જઈએ.

૨. પવિત્રીકરણુ એટલે દેવ પ્રત્યે કીધેલું સમર્પણુ પણ થાય છે. એ શબ્દમાં પણ એવો અર્થ સમાયલો છે. દુકામાં પવિત્રીકરણુ એટલે પાપથી વિમુખતા ને દેવ પ્રત્યે સ્વાર્પણુ. પવિત્ર કરાયલો માણસ સર્વ વાતે દેવને સંતુષ્ટ કરવાને દેવને સમર્પિત થયલો છે. તેના હૃદયનો પ્રથમ વિચાર કે હેતુ, “હે પ્રભુ, તારી ઇચ્છા પુરી થાઓ,” એજ હોય છે. વળી તેની મુખ્ય ઇચ્છા કે ઇરિદો એજ હોય છે કે હું દેવને સંતુષ્ટ કરીને તેની પવિત્ર ઇચ્છા પુરી કરું તો બસ. પવિત્રીકરણુ કે પવિત્રતાનો અંતર્ગત હેતુ એવાજ છે. જુના કરારના સમયમાં જે સર્વ વાનાં દેવને અર્પિત કરેલાં હતાં, તે જો કે અગાઉ પુરાં પાપ કે એજ રહિત હતાં, તોપણ ત્યારપછી જ પવિત્ર ગણવામાં આવતાં હતાં. કરાર

કોપ અર્પિત કે પવિત્ર કરેલો હતો. તેની આબતમાં પાપના દોષનો ખ્યાલ કરી શકાય નહિ, છતાં તે દેવને અર્પિત થયેલો હતો, તેથી તે પવિત્ર ગણાતો હતો. એવીજ રીતે તેની અંદરનાં બધાં પાત્રો અર્પિત કે પવિત્ર કરેલાં હતાં. દેવની પવિત્ર સેવા અર્થે તેનો ઉપયોગ થતો, તેથી તે અર્પિત કે પવિત્ર હતાં.

એવીજ રીતે પ્રિય મિત્રો, આપણે કેવળ પાપથી અળગા કે વિમુક્ત થઈએ, એટલું બસ નથી; પરંતુ તે ઉપરાંત દેવ આપણી પાસેથી કંઈક વસ્તુ માગે છે. પાપથી વિમુક્ત થવાનું સારાપણું કે સાત્વિકપણું કંઈક બીજા વાનાનો અભાવ દર્શાવે છે, એમ કહેવાય. દેવની એવી ઇચ્છા છે, આપણે પાપથી છૂટા થઈને તેને આપણું અપૂર્ણ સ્વાર્પણ કરીએ. દેવ પર પ્રીતિ કરવી, સંમાન આપવું. તથા તેને સંતુષ્ટ કરવો, એ આપણી સૌથી મોટી ઇચ્છા કે હેતુ હોવો જોઈએ. તો આપણે આપણા પોતા વિષેની દેવની એ અપેક્ષા પૂર્ણ કરીએ છીએ શું?

૩. પવિત્રીકરણમાં દેવના જેવા સ્વરૂપની અનુરૂપતાનો સમાવેશ થાય છે. આપણે દેવની પ્રતિમા ધારણ કરવાની છે તથા પ્રીતિના અનુપમ સ્વરૂપથી મુદ્રિત થવાનું છે.

૪. પવિત્રીકરણ દેવની પવિત્ર ઇચ્છાનુસાર તેમજ તેના સ્વરૂપ અનુરૂપ જીવનની વૃદ્ધિ પણ છે. પવિત્ર કરાયેલો ખ્રીસ્તી માણસ લીનતા તથા નમ્રતા સહિત દેવને આધિન હોય છે. આ જગતમાં બીજાં હરકોઈવાનાં કરતાં દેવની પવિત્ર ઇચ્છાજ તેને સારૂ અધિક હડાપણ તથા દિલસોજી

કે અનુપક'પા ભરેલી છે, એમ તે સમજે છે. તેને ખાતરી થઈ ચુકેલી છે કે, જો હું પોતાને સાડ દેવની ઈચ્છા ચુક્યો, તો કંઈક અમૂલ્ય વાનું ગુમાવી બેસીશ. વળી તેને એવી પણ બાજુ થયેલી છે કે, તેની પોતાની ઈચ્છા કરતાં દેવની પવિત્ર ઈચ્છા તેનું ઉત્તમોત્તમ હિત સાધી શકે એમ છે. તે પોતાના અંતરાત્મામાં એવીજ ઈચ્છા નિરંતર ધરાવે છે કે, “હે પ્રભુ, તારી ઈચ્છા પુરી થાઓ.”

૩. પ્રિય મિષ્ટ દેવેચ્છા.

તેમ પોદે બાળ ગેત નિજ માતા;

તેમ તુજમાં થાય મુજને સુખશાતા.

૫. પવિત્રીકરણ એટલે દેવ તેમજ સર્વ માણસ પ્રત્યે સર્વોપરી કે સર્વોત્કૃષ્ટ પ્રેમ. પ્રેમ એજ નિયમની સપૂર્ણતા છે. પ્રેમ સર્વ આજ્ઞાપાલણ કે આધિનતાનો ઝરો તથા સર્વ યથાર્થ કે ઝરો વાનાનો ભંડાર છે. પ્રીતિ કે પ્રેમ વિના આપણું દેવની પ્રતિમાની અનુરૂપતા ધારણ કરી શકીએ નહિ; કેમકે દેવ પ્રીતિ છે. પવિત્ર જીવન પ્રેમ કે પ્રીતિમય જીવન છે, એમ કહેવાય. પ્રીતિ ખીજી બધા સદ્ગુણોમાં શિરોમણી હોઈ તેઓમાં કોમળતા તથા ઉષ્ણતા પ્રેરે છે. તેજ શિધિગ તથા નિષ્ફળ માલમ પડતા દેવ પ્રત્યે કીર્તના સ્વાર્પણકે સ્વનકારને સજીવ તથા સફળતાયુક્ત કરે છે. પ્રીતિ હૃદયમાં આત્મિક પ્રકાશની જોત પ્રગટે છે. જે સર્વ વાના તેના વિના નિસ્તેજ તથા નિષ્ફળ રહેત, તે સર્વને પ્રીતિ ઉષ્ણતા તથા જીવનપ્રેરિત કરી મૂકે છે.

કોઈ અજ્ઞાન જંગલવાસી માણસ પોતાના દુઃખને સમક્ષ ધાર્મિક જેવી દેખાતી શાંતપ્રકૃતિ રાખતાં તથા ચું કે ચાં ન કરતાં મરણદેવના સહે એવું બને, પરંતુ તેવી શાંતતા કેવળ નિર્જીવ ખડક જેવી છે. તે શાંતતાને ખ્રીસ્તની મરણ સમયની શાંતતા જેથી અસહ્ય વેદના પોતાના બાપની શ્રેષ્ઠ ઈચ્છા મુજબ સર્વ લીનતા સહિત સહન કરી, તેની સાથે કંઈ સંબંધ નથી. પોતાના પ્રીતિકર હૃદયની સ્વેચ્છા પૂર્વક સહજ પ્રેમભાવનાના પ્રભાવે કરીને ખ્રીસ્તે તે મરણ વેદના સહન કરી હતી. પ્રિય મિત્રો, એવીજ રીતે જો આપણાં હૃદયો દેવ પ્રત્યેના પ્રેમથી ભરપૂર હોય, તો તે બીજાઓ પ્રત્યે સહેજે વહી કે ઝરી શકશે; ને ત્યારેજ આપણે જેવી પોતા પર તેવી આપણા પાડોશી પર પ્રીતિ કરીશું.

અધ્યાય ૩ જો.

પવિત્રીકરણની પ્રાપ્તિનું પાત્ર.

પવિત્રીકરણની પ્રાપ્તિ કેવી રીતે થાય, તેનો યથાચોગ્ય ઉત્તર ખ્રીસ્ત પોતે આપણું પવિત્રીકરણ છે, એ માન્યતામાં મળે છે. એ દાનનો બક્ષનાર ખ્રીસ્ત બાણે કોઈ ઉંચા પહાડ પર બેઠેલો હોય, ને તે પ્રાપ્ત કરવા સાડૂ આપણે ઉત્તરોત્તર ચઢાવવાળા પહાડના અતિ દુર્ઘટ શિખરો પર થઈને જવાનું હોય, એવી ધારણા કરવી ન જોઈએ. પરંતુ ખ્રીસ્ત પોતે આપણે સાડૂ પવિત્રીકરણ થાય છે; કેમકે એવું લખેલું છે કે “તેઓ પોતે સત્યથી યથાર્થ

રીતિએ પવિત્ર થાય માટે તેઓને સાફ હું પોતાને પવિત્ર કંઈ છું.” એવું જણાય છે કે, જાણે ખ્રીસ્તને સહેજસાજ ધાસ્તી રહેતી હોય કે તેના પર વિશ્વાસ કરનારાઓ તેને છોડી બીજા કાઈ વાના પર પવિત્રીકરણ પામવાનો આધાર રાખે, ને વળી તેના સિવાય તેઓને તે દાન બીજે કોઈ રસ્તેથી પ્રાપ્ત થનાર નથી, એવી જાણ તેઓને આપવા તે કહે છે કે, “હું પોતાને પવિત્ર કંઈ છું.”

૧. પવિત્રીકરણ રૂપી દાન આપણને પ્રાપ્ત થાય, એટલા માટે ખ્રીસ્તે તેને માટે કીમત ભરી આપી છે. પવિત્રીકરણ કાલવરી વધસ્તંભપર મેળવેલા મરણ પરના વિજયનું પરિણામ કે ફળ છે; કેમ કે જેઓ પવિત્ર કરાય છે તેઓને તેણે એક અર્પણથી સદા પરિપૂર્ણ કીધા છે. “તે ઈશ્વરને ઈસુ ખ્રીસ્તનું શરીર એકજવાર અર્પણ થયાથી આપણે પવિત્ર કરાયલા છીએ.”

૨. પવિત્રીકરણ આપણા પોતાના પ્રયાસે કરીને પ્રાપ્ત થાય એમ નથી. પરંતુ ખ્રીસ્તે વધસ્તંભ પરના મરણદ્વારા ખંડણી ભરી આપી તેથી આપણને તે મફતોમફત બક્ષવામાં આવે છે. જેવી રીતે ખ્રીસ્તે ભરી આપેલી ખંડણીએ કરીને પાપોની માફી બક્ષવામાં આવે છે, તેવીજ રીતે પવિત્રીકરણ ખ્રીસ્તની ખંડણીનીજ રૂએ આપણને પ્રાપ્ત થાય છે. વળી જેમ ખ્રીસ્ત પરના વિશ્વાસે કરીને તારણનું દાન આપણે હકવારસો થયો છે, તેમ પવિત્રીકરણ પર પણ આપણે હક થાય છે, એમ કહીએ તો ચાલે. ખ્રીસ્તને આસરે દેવની પાસે જઈ આપણે હકથી પાપની માફી

પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ તેવીજ રીતે પવિત્રીકરણનું દાન પણ પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. પ્રિય મિત્રો, જો તમે પવિત્રીકરણ પામી લીધું ન હોય, તો ખ્રીસ્તના ઉદ્ધારને અંગે બક્ષવામાં આવતા અમૂલ્ય આશીર્વાદોની ખોટ તમે વગર કારણે ભોગવો છો, એમ કહેવાય.

૩. પવિત્રીકરણ આપણને દેવના મફતોમફત પ્રાપ્ત થતા દાન તરીકે બક્ષવામાં આવે છે. જો તે દાન નથી, તો તે ખ્રીસ્તના મોટા ઉદ્ધારનું સ્વાંગ નથી, એમ કહેવાય. પરંતુ જો તે ઉદ્ધારનું સ્વાંગ છે, તો તે ખ્રીસ્તના અમૂલ્ય રક્તને આસરે પાપોની માફીની પેઠે મફતોમફત પ્રાપ્ત થનાર દાન છે.

૪. પવિત્રીકરણ હૃદયમાં ખ્રીસ્તના વસવાની રૂચ પ્રાપ્ત થાય છે. ખ્રીસ્ત હૃદયમાં પોતાનું ન્યાયીપણું સ્થાપિત કરે છે એટલુંજ નહિ, પણ તે પોતે હૃદયમાં વસવાને સારૂ આવે છે. અરે, તે અનુભવનું વર્ણન શબ્દોમાં થાય એમ નથી. તેનું વર્ણન કરવાને પુરતા જોરદાર શબ્દો મળે એમ નથી. આપણે ઉડું આન્મિક જીવન ગાળવાના બીજા સર્વ પ્રયાસો તથા યુક્તિપ્રયુક્તિઓથી નિર્ગત થએલા હોઈએ. તો જ એ અનુપમ અનુભવ પ્રાપ્ત થાય છે—એટલે ખ્રીસ્ત જે યુગોનો મર્મ તથા મહા મહિમાની આશા છે તે પોતે આપણા હૃદયમાં વાસો કરીને પોતાનું ઉત્તમોત્તમ જીવન જીવી કે પ્રગટ કરી દેખારે છે, ને એમ તે આપણા આત્માને સારૂ પવિત્રીકરણ થાય છે. ખ્રીસ્ત પોતે આપણું પવિત્રીકરણ છે, એજ ઉપરની કલમનો ગુદાર્થ છે. પોતાના લોકો પવિત્ર

થાય એ સારૂ ખ્રીસ્ત પોતાને પવિત્ર કરે છે. જે કોઈ ખ્રીસ્તના આસરા વિના પવિત્ર જીવન ગાળવાનો પ્રયત્ન કરે છે, તે યથાર્થ રીતિએ પવિત્રીકરણ પામતો નથી, એ નિઃસંદેહ છે. યથાર્થ રીતિનું પવિત્રકરણ પ્રાપ્ત કરવાને માણસોએ પોતાના આંતરિક જીવન તરીકે ખ્રીસ્તનો હૃદયમાં સ્વીકાર કરવો જોઈએ. જીવંત વ્યક્તિ પ્રેરિત ઈશ્વરી પવિત્રાઈનો યથાર્થ અર્થ કે સ્વરૂપ એવુંજ છે. “પણ તેનાથી ઈસુ ખ્રીસ્તમાં તમે છો, અને એ આપણને સારૂ દેવ પાસેથી જ્ઞાન તથા ન્યાયીપણું તથા પવિત્રીકરણ તથા ઉદ્ધાર થયો.” ઈસુ આપણે સારૂ દેવનું જ્ઞાન થયો છે. તે જ ખરેખરા તત્ત્વજ્ઞાનનો ભંડાર છે. સૌથી અગ્રાધ તત્ત્વજ્ઞાન કરતાં પણ ખ્રીસ્ત જે સનાતન યુગોનું જ્ઞાન છે તેનું જ્ઞાન ઉત્તમ તથા ઉડું છે. જ્ઞાન ઉપરાંત તે આપણે સારૂ ન્યાયીપણું, પવિત્રીકરણ તથા ઉદ્ધાર થયો છે, એ કેટલી ધન્યતાભરેલી વાત છે. એ માટે ખ્રીસ્ત આપણા હૃદયમાં વસે છે, તેથી તેનું જ્ઞાન તે આપણું થાય છે. ખ્રીસ્ત આપણો સુધારે કરે છે, એમ નહિ, તેમજ આપણને આશ્ચર્યજનક અસાધારણ વ્યક્તિઓ બનાવી દેતો નથી; પરંતુ આપણે જેવી સ્થિતિમાં હોઈએ છીએ. તેવીજ સ્થિતિમાં તે આપણામાં આવીને આ પૃથ્વી પરના પોતાના દેહધારીપણાના સમયના જેવું પોતાનું ઉત્તમોત્તમ જીવન આપણામાં જીવી કે પ્રગટ કરી બતાવે છે.

જુના કરારના સમયમાં બ્યારે કરારકોષ તૈયાર કરી રહ્યા, ત્યારે પવિત્ર આત્મા શકેતાહવા મહિમા સહિત આવીને

પોતાના જીવનથી વેળિત કરીને એ કડ્ડો વચ્ચેની કરાર પેટી પર બળતી જ્વાળામાં વાસો કરી રહ્યો હતો. પરંતુ કરારકોષ અર્પિત કે પવિત્ર થયા બાદ દેવ ત્યાં રહેવા આવ્યો હતો. તેવીજ રીતે જ્યારે આપણે દેવને સમર્પિત થઈએ છીએ, ત્યારે તે આપણામાં રહેવા આવે છે, ને આપણામાં પોતાનું જીવન રંગેરંગે પ્રેરે છે, એમ કહેવાય. દેવને સમર્પિત થયા બાદ જે પ્રભુએ મરિયમની ગોદમાં વાસો કીધો, જે પચાસમાના દિવસે પોતાના શિષ્યો પર પરાક્રમ સહિત ઉતરી આવ્યો, તે પ્રભુ ખ્રીસ્ત અદ્ય છતાં સ્પષ્ટ રીતિએ આપણામાં વાસો કરવા આવે છે. હા, તે પોતાના પરમ ઉંચા ધામેથી પધારી આપણામાં વાસો કરી આપણને નિરંતર તેની પાંખોની છાયા તળે રાખે છે. ખ્રીસ્ત ખરેખર જ હૃદયમાં રહેતા આવીને આપણામાં પોતાનું પવિત્ર જીવન જીવી કે પ્રગટ કરી દેખાડે છે.

હઝકીયેલના પુસ્તકના ૩૬મા અધ્યાયમાં આ વચન મળી આવે છે કે, “હું તમારા પર શુદ્ધ પાણી છાંટીશ.” આ વાત પાપની માફી અથવા જીનાં પાપ બધાં ભૂંસી નાખવામાં આવે છે તે વાત સુચવે છે. “નવું હૃદય પણ હું તમને આપીશ.” એ નવો જન્મ સુચવે છે. “હું મારો આત્મા તમારી અંદર સુકીશ, ને તમને મારા વિધિઓમાં ચલાવીશ, ને તમે મારા હુકમે પાળશો તથા તેમને અમલમાં આણશો.” આ છેલ્લી વાતનો પાપોની માફી તથા નવા જન્મના કરતાંએ કેંઈક ઉત્તમ સ્થિતિ સુચવતી જણાય છે, એ નિઃસંદેહ છે, સર્વ સમર્થ જીવતો પ્રભુ પોતે આવીને નવા

નવા હૃદયમાં વાસો કરે છે, એજ વાત તે સુચવે છે, એમાં કરો શક નથી. દેવે બક્ષેલા માંસના હૃદયમાં તેનો પવિત્ર આત્મા વાસો કરે છે તેથી કરીને દરેક ચલનવલન, વાત વિચાર, હેતુ કે મનોરથ તથા આપણા આખા માણસપણાની મનોભાવના અંદર વસતા દેવના નવા જીવનના પ્રભાવે કરીને ચલાવાય છે. દુકામાં ખૂદ પ્રભુ પોતે દેહમાં બીજી વાર પ્રગટ થઇને આપણે દ્વારે પોતાનું જીવન પ્રગટ કરી બતાવે છે, એમ કહેવાય. એજ કેવળ પવિત્રીકરણની ઉત્કૃષ્ટ પરિપૂર્ણતા છે. એવીજ રીતિએ માણસ પવિત્રતાના જીવનમાં પુરેપુરો પ્રવેશ કરી શકે એમ છે. એવીજ રીતિએ આપણે દેવના પવિત્ર આત્માથી વેદિત થઇએ છીએ, ને એમ આપણે દેવના સ્વભાવના ભાગિદાર થઇએ છીએ. ખ્રીસ્ત પર વિશ્વાસ કરનાર કોઈ પુરૂષ કે સ્ત્રી દેવ સાથેના એવા ગાઠા કે નિકટના સંબંધમાં જોડાય, એ ખરેખરો પવિત્ર સંબંધ છે, એમ સમજવું. એવા સંબંધને યોગે દીનાવસ્થા ભોગવનાર દીન કે દરિદ્રી માણસ પરમ પવિત્ર દેવની સાથે તેના રાજ્યાસન પર બેસે છે, એ કેવી ધન્યતાભરેલી વાત છે. એવી રીતિએ દેવ આપણામાં વાસો કરે છે, એ જાણથી તેની એ પરમ પવિત્ર હાજરી કે સમક્ષતાના મહા પ્રતાપ આગળ કેવી નમનતા ધરવી જોઈએ. હા, એ પવિત્ર હાજરીને પાપને કારણે દુષિત કરવાની હિંમત આપણાથી ધરાય એમ નથી. એ સમક્ષયતા કે સાન્નિધ્યને યોગે આપણા હૃદયોમાં શાંતતા કે મૌનતાની પ્રતિષ્ઠાયા છવાઈ રહે છે, એમ કહેવાય. એ કારણથી આપણા હૃદયોમાં

સર્વ શિરોમણી પ્રભુને વાસો છે, એ અંતર્જ્ઞાનથી સર્વ નમનતા તથા લીનતા સતિનું વર્તન ચલાવી શકીશું, એ નિઃસંદેહ છે. પ્રિય મિત્રો, તમે પવિત્ર થાઓ એટલાની ખાતર ખ્રીસ્ત પોતાને તમારે સાડ પવિત્ર કરે છે, એ વાતને અનુભવ તમને થયો છે શું ? વળી તમે પોતાને દેવને સમર્પિત કીધા છે, એનું અંતર્જ્ઞાન કે અચૂક જાણ તમે અનુભવો છો ? ને એમ તમને પોતાને ઉદ્દેશીને ખ્રીસ્તને એમ બોલતો સાંભળ્યો છે કે “ તમે યથાર્થ રીતે પવિત્ર થાઓ મારે હું તમારે સાડ પોતાને પવિત્ર કરૂ છું. ”

અધ્યાય ૪ થો.

પવિત્રીકરણ કેવી રીતે પ્રાપ્ત થાય છે.

આપણે પવિત્રીકરણ શોધીએ તે પહેલા દેવને પવિત્ર આત્મા આપણી જીંદગીમાં તેની આવશ્યકતા આપણને જણાવે, એ ખાસ અવશ્યનું છે. આપણે દેવથી પવિત્ર કરાયા નથી, એવું આત્મજ્ઞાન આપણને અવશ્ય થવું જોઈએ; ને જો આપણે ખરેખરા સુખી થવા ઇચ્છતા હોઈએ, તો આપણે પવિત્રીકરણ પ્રાપ્ત કરવું જોઈએ. પવિત્રીકરણની અગત્યતા માલમ પડી આવે, એવી સ્થિતિમાં લાવી મૂકવાનું પહેલવહેલું કામ દેવ કરે છે, તે એ કે, આપણને ભૂલચૂકમાં પડવા દઈને આપણી લાચારીની સંપૂર્ણ રીતે લાજ વાટવા તથા આપણી અબળતા તથા લાચારી આપણા મનમાં

ઉતરવા દેછે. પોતા સંબંધીની એવી આત્મિક નમ્રતા તથા લાચારીભરેલી સ્થિતિમાં આવી પડવાથી આપણે કદાં કદાં બાબતોમાં ન્યાયી કે યથાર્થ નથી, તે ભેદ શરીરે છીએ; મેં એમ પોતાના બળે કરી પાર ઉતરવાના આત્મવિશુદ્ધિને સારૂ કીધેલા કરાવે. પાળવાની શક્તિ આપણામાં નથી, એ વાતનું લાન આપણને કરાવવામાં આવે છે, એમ કહેવાય. સર્વ જમાનામાં થઈ ગયેલા પોતાના પ્રિય સદ્ ભક્તોને દેવે એવી નમ્રતાની બીજાને આકરે અનુભવ કરાવ્યો છે, ને વળી વારંવારની નાઉમેદી કે નિરાશાયુક્ત નાસીપાસપણામાં દોરીને કરાવેલો; એ માટે આપણુ દરેક જાણુને એવાજ અનુભવમાં થઈને જવાની અગત્ય છે.

૨. ઇસુ પોતે આપણને પવિત્ર કરનાર છે, એ વાતની નિશ્ચયતા પર આપણે આવવું બાંધ્યું. જો આપણી ઊંદ-ગીની કોઈક ઘડીમાં પ્રેરિત પાઉલની પેઠે ખુમ પાડી ઉઠીએ કે, “હું કેવો કલેપી માણસ છું, મને આ મરણના શરીરથી કોણ છોડાવશે ? ” તો બીજાજ ઘડીએ, “ આપણા પ્રભુ ઇસુ ખ્રીસ્તને આસરે હું દેવની સ્તુતિ કરું છું ” એવું કહેવાનું આપણને આશ્વાસન છે. આપણે અવશ્ય બાણવું બેઠાંએ કે, ખ્રીસ્ત જે મહાન ત્રાતા તથા સર્વ વાતમાં છુટકો આપનાર છે તથા તે આપણી દરેક દરેક દરેક ગરજ બાણીને તે પુરી પાડવાને સમર્થ છે.

૩. આપણે દેવને દરેક વાતમાં સંપૂર્ણ આધિન થવું બેઠાંએ. આપણે પોતાને દેવને સંપૂર્ણ તથા ચોક્કસ રીતે તથા નિર્બાંધિતપણે સમર્પિત કરી દેવા બેઠાંએ; ને આપણું તે

સમર્પણની વાત બાણે કે વજ્ર શિલા પર તથા આકાશપટ પર કેતરી રાખવી જોઈએ. અરે, તે વાત આપણી યાદદાસ્તના ઉંડા પડમાં કેતરી રાખવી જોઈએ, એમ કહીએ તો ચાલે. પ્રિય મિત્રો, ત્યારબાદ જે દિવસે તથા જે ઘડીએ તમે દેવને તમારું સમર્પણ કીધું, ને ખ્રીસ્ત તમારો ઈચ્છિત પ્રિતમ થયો તે વાત નિરંતર યાદ રાખી રહો.

૪. આપણે દેવ પર સંપૂર્ણ ભરોસો રાખવો જોઈએ કે, જે સ્વાર્પણ આપણે પૂર્ણ લાવમાં તથા ખરાપણમાં કરીએ છીએ તે દેવ સ્વીકારે છેજ. તે સ્વીકારવામાં આપણા જેટલોજ આગ્રહ કે નિગ્રહ તથા આતુરતા તથા યથાર્થપણું તે દેખાડે છે. સ્વર્ગના પોતાના પવિત્ર શાંતિના વાસમાંથી આપણી પ્રતિજ્ઞાના ધ્વની સાંભળવાને દેવ પોતાને લીન કરે છે. હા, જ્યારે આપણે રાજખુશીથી કીધેલા પોતાના સ્વાર્પણના છેલ્લા શબ્દો ઉચ્ચારીએ છીએ, ત્યારે “સંપૂર્ણ થયું.” એ શબ્દો ઉચ્ચારીને તેને મુદ્રિત કરતો આપણે તેને સાંભળીશું. આપણને દેવ જીવનના પાણીનો ઝરો મફતો મફત બક્ષે છે. વળી તે કહે છે કે, જે જીતે છે તે સઘળાંને વારસો પામશે. ઘણા માણસો પવિત્રીકરણની પ્રાપ્તિ માટેની ઉપરની ચાર વાતો સંબંધી ભૂલાવો ખાય છે. કેટલાક તો પોતાના સ્વાભાવિક અહ્ય સારાપણાને વળગી રહે છે, ને એમ એ બાબતમાં નિષ્ફળતા પામે છે. બીજા કેટલાક બીજી વાત સંબંધી ભૂલમાં પડે છે. ખ્રીસ્ત પોતે તેઓનું સંપૂર્ણ પવિત્રીકરણ કરનાર છે, એ વાત માની લેતા નથી. વળી ઘણાં તો ત્રીજી વાત સ્પષ્ટ રીતે ન સ્વી-

કારતાં દેવને પોતાનું તો નહિ, પણ પોતાના સર્વસ્વનું અર્પણ કરે છે, એમ કહેવાય, સંખ્યાબંધ માણસો બધી વાતો સ્વીકારતા છતાંએ ખ્રીસ્ત તેમનો અંગીકાર કરશે કે કેમ, એ વાતની નિશ્ચયતા ગ્રહણ કરવામાં મંદતા કે નિર્બળતાને કારણે નિષ્ફળ નિવરે છે. એ માટે ઉપરની ચાર વાતો ચોકસપણે ધ્યાનમાં રાખવાની જરૂર છે. આપણે માની લેવું જોઈએ કે, “હું મુએલો છું, ને માફ જીવન ખ્રીસ્તને અર્પિત કરેલું છે, તેથી તે ખ્રીસ્તમાં ગુપ્ત રાખેલું છે. વળી ઈસુ મને પવિત્ર કરનાર તથા માફ સર્વસ્વ છે. હું માફ સર્વસ્વ તેના હાથમાં સોંપી દઉં છું, પછી તેની દૃષ્ટિમાં જેમ ઉત્તમ લાગે, તેમ તે સંખ્યાથી તે કરે. હું એવો બનોસો રાખું છું કે, જે સ્વાર્થણ હું તેને કદે છું તે તે સ્વીકારેછેજ. વળી મારો વિશ્વાસ છે કે, તે આ જીવનમાં તેમજ આવનાર સર્વકાળિક જીવનમાં માફ સર્વસ્વ થશે.” પ્રિય મિત્રો, જે ઉપરની ચાર વાતો તમે માની લો, તો મને પુરી ખાતરી છે કે જેવા તમે અગાઉ હતા તેવા કદી રહી શકશો નહિ. તમે એવું ચોકસ કાર્ય કીધું છે કે, જે થયું ન થયું કહેવાશે નહિ; પરંતુ સદાકાળ સુધી ટકી રહેશે. તમે પોતાનું સમર્પણ કીધું ત્યારથી માંડીને તમે પ્રભુના થઈ ચૂક્યા છો. તેની સમક્ષતા કે પવિત્ર હાજરી તમારા હૃદયોમાં આચ્છાદિત થઈ છે. કદાચને કેઈ પહાડના ઢોળાવ પરથી વહેતા નાના ઝરણા સરખો તે અનુભવ પ્રથમ લાગે, તોપણ રક્તે રક્તે તે ઉંડી પુરજોસમાં વહેનાર જીવનની નદીઓરૂપ થઈ જશે, એ ખાતરીપૂર્વક વાત છે.

અધ્યાય ૫ મો.

પવિત્રીકરણાંકિત જીવન દિન પ્રતિ દિન ગાળવા માટેની વહેવારિક મુચનાઓ કે ઓધવચનો.

૧. પરમ પવિત્ર દેવને આપણું સમર્પણ કર્યાબાદ તેના પર સંપૂર્ણ ભરોસો રાખતાં જીવંતી ગાળવાની છે. તે જ કંઈ કરવાનું ફરમાવે છે તેજ આપણે કરવાનું છે. વળી ત્યાર-કેડે તેનાજ ચક્ષ્યાવ્યા પ્રમાણે આપણે પગલાં ભરવાનાં છે, એમ કહેવાય.

૨. આપણે સદા તેની વાણીને ખંતથી કાન ધરવાના છે. આપણે આપણા હૃદયોમાં પૂર્ણ શાંત થઈને તિક્ષ્ણ કાનોએ તેની વાણી સાંભળવાની જરૂર છે; કેમકે ખ્રીસ્તની વાણી ઘણી ધીમી છે, એમ કહેવાય; પરંતુ તેની વાણી એવી પ્રસન્નતા ભરેલી છે કે; તે સાંભળતાંવાર સ્વર્ગના હૃદયે ફોતો આનંદ પામે છે.

૩. આત્મિક યુદ્ધ, પરીક્ષણ કે પારખના દરેકે દરેક સમયમાં આપણે દેવની સન્નિદ્ધ જઈને સર્વ વાત તેને સોંપી દેવાની છે. એવા પ્રકારનું સમર્પણ કર્યાબાદ મિત્રો તમે આનંદ કે સુખની સ્થિતિ ભોગવવાની અપેક્ષા રાખો, તો તે વાસ્તવિક છે; પરંતુ સેતાન પુરની પેઠે ઓચિંતો કંઈને કંઈ પરીક્ષણ કે મોટી પરીક્ષા વડે તમારો ભરોસો ડામાડોળ કે છિન્નભિન્ન કરી નાખવાનો પ્રયત્ન કરશે. તો તેવે સમયે દેવમાં સ્થિર થાઓને હરખ કરો, કેમકે એવાં પરીક્ષણો

વેઠવાને દેવ તમને લાયક તથા વિશ્વાસુ ગણે છે. કદાચને તમે પરાજિત થઈને નાસીપાસ થાઓ, તો એમ ધારણું નહિ કે, હવે ફરી તેની સામે થવામાં કંઈ લાલ નથી. તે પરીક્ષણની સામે થવાની તમારી રીતિકે પદ્ધતિયથાર્થ છે; એટલું જ કે કદાચને તમે જાતે બધું ઉપાડી લેવાની કોશીય કીધી હશે, ને તેથી કરીને તમે નિષ્ફળ થયા હશો. એ માટે શાંત રહીને બધું ખ્રીસ્તના પગ આગળ મુકીને ફરીથી નવે નામે શરૂઆત કરો. વળી તમારી દરેકે દરેક નિરાશા કે ના-ઉમેદીમાંથી કંઈને કંઈ શીખીને ખ્રીસ્તમાં રહેવાનો બોધ લો. ઈસ્ત્રાએલ લોકો આય આગળ હાર પામ્યા કેંડે બીજી વારના યુદ્ધને સારૂ બળવત્તર થયા હતા. પવિત્ર જીવન ગાળવાનો જે ઉત્તમ માર્ગ તમને સંપાદન થયો છે, તે પ્રમાણે વર્તન ચલાવતા રહો. માણસજાતની દરેક વિઘાકળામાં હમેશાં આરંભે ભૂલથાપ ખાવાનું બની આવે છે, એ અનુભવસિદ્ધ વાત છે. કોઈ માણસ શોર્ટ હેન્ડ (ટુંક કે સંક્ષેપમાં લખવાની કળા) થોડી મુદતમાં-કદાચને થોડાજ કલાકમાં-શીખી શકે ખરે; પરંતુ તેમાં નિપૂણતા કે અપળતા મેળવવાને ઘણા મહિના પર્યંતની ધીરજસહિતનો મહાવરો કરવો પડે છે. એ સર્વ ઉપરથી સમજવાનું છે કે, આપણે પોતાને જે ઘડીએ દેવને સમર્પિત કરી દઈએ છીએ તેજ ઘડીથી તે આપણું સર્વસ્વ થાય છે, એ રહસ્ય કે સફળ જીવનનો ભેદ આપણને પ્રાપ્ત થાય છે. પરંતુ જ્યારે આપણે તેની સત્યતા દૈનિક વર્તનમાં સાબિત કરવા ઇચ્છીએ છીએ, ત્યારે તે માર્ગમાં સંપૂર્ણ સફળતા પ્રાપ્ત કરવાને સમય તથા ધૈર્યની જરૂરિયાત દિસી આવેછે.

આપણે સર્વ સમયે ખ્રીસ્ત પર વિશ્વાસથી અઢેલીને જીવન ગાળતાં શીખવું જોઈએ. હરેક ગરજ પછી હોય નાની કે મોટી, તોપણ સર્વ સમયે સહાયને સાડ કૃપા પામવાને તેના પર ભરોસો રાખતાં શીખવું જોઈએ. જીંદગીની દરેકે દરેક પળે દેવ પર ભરોસો રાખતાં જીવન ગાળવું, એજ સફળતા પ્રાપ્ત કરવાની યથાયોગ્ય પદ્ધતિ છે, એમ કહેવાય. આપણને અનુભવથી માલમ પડશે કે, દેવ પર રાખેલા ભરોસાને ફળ રૂપ મોટો બદલો છે. વળી એ ઉચ્ચ પવિત્ર જીવનની સફળતાનો ખુલાસો આ વાતોમાં મળે છે એટલે કે, “મારાથી (ખ્રીસ્ત કહે છે) નિરાળા રહીને તમે કંઈ કરી શકતા નથી. ખ્રીસ્ત જે મને પરાજિત આપે છે, તેનાથી હું બધું કરી શકું છું.”

ત્રીજો વિભાગ.

અધ્યાય ૧ લો.

ખ્રીસ્ત આપણને સાબ કરનાર.

તેણે પોતે આપણા મંદવાડ લીધા, ને આપણા રાગ ભોગવ્યા. માત્રી. ૮; ૧૭. ઇસુ ખ્રીસ્ત ગણ કાઢે તથા આજે તથા સદાકાળ તેવોને તેવોજ છે. હેબ્રી. ૧૩; ૮.

ઈશ્વરી કે પ્રભુથી સાબપણામાં કઈ કઈ વાતોનો સમાવેશ થતો નથી તે.

પ્રથમ આપણે તેનો અભાવદર્શક બાબતોનો વિચાર કરીએ. આ વાત નિશ્ચયપૂર્વક છે કે, જ્યાં કહીં સારાપણું કે ઉત્તમતા કે સત્યતા જોવામાં આવે છે, ત્યાં તેની કૃત્રિમતા કે વિરોધભાવ તુરત દેખા દે છે. કોઈ પણ ખરા કે કીમતી સિદ્ધાંતની હમેશાં નકલ થયા વિના રહેતી નથી. તેવીજ રીતે આ શાસ્ત્રસિદ્ધ સિદ્ધાંતની વિરૂદ્ધ તેના જેવા દેખાતા છતાં અસત્ય સિદ્ધાંતો થોણ કાઢવામાં દેવના સત્યનો સદા વિરોધી સેતાન નિરૂધમી રહ્યો નથી, એમ કહેવાય. એ માટે આ મૂલ્યવાન સિદ્ધાંતની સત્યતાના સંબંધમાં બીજા ભૂલભરેલા મતોથી સાવધ રહેવાની ખાસ અગત્યતા છે.

૧. પ્રભુથી સાબપણું એ દવા કે ઔષધોપચારનું સાબપણું નથી. તેમજ તે ઔષધોપચાર તથા બીજા બીજા ઉપાય

ઇલાજે પરની દેવની ખાસ પ્રસન્નતાની માન્યતાથી પ્રાપ્ત થતું નથી. પરંતુ તે તો દેવના સર્વસમર્થ બૃજનું પ્રત્યક્ષ કે આરોબારનું પરાક્રમ છે. જુઓ ઉપરની કલમ. “તેણે (ખ્રીસ્તે) પોતે આપણા મંદવાડ લીધા.” તે ઉપરથી સાફ સમજાય છે કે, માણસની સહાય વિના દેવ મંદવાડ તથા રોગ દુઃખો દુર કરી શકે છે, એમાં કશો શક નથી. જેઓ પોતાના શરીરને વિષે દેવ પર ‘પૂર્ણ’ ભરોસો રાખવાને તૈયાર તથા આતુર નથી તેઓ જો ઔષધોપચાર પર આધાર રાખે, તો તે સંબંધે અમારે કંઈ કહેવાનું નથી. એવાઓને સાફ તો કુદરત તથા વિજ્ઞાન શાસ્ત્રના ઉપાય ઇલાજોનો ઉપયોગ કરવો, એ ઉત્તમ માર્ગ છે. વળી એવા ઉપચારો કંઈક દરજ્જે ગુણકારક પણ હોય છે, એ વાતનો સ્વીકાર પણ અમે ઘણી ખુશીથી કરીએ છીએ. જે રોગદુઃખો આ પીડાતા જગત પર હુમલો કરે છે તેને અટકાવવાના માનવ ઉપાયો કે પ્રયાસોમાં કંઈક ગુણ-શક્તિ પણ સમાયેલી હોય છે એમ કહેવાય. પરંતુ એવા સર્વ પ્રયાસની કોઈક વેળા હદ આવી રહે છે, ને તેવે સમયે આપણે નિરાશ થઈ કહીએ છીએ કે, હવે આગળ પગલાં ભરાય એમ નથી. તથાપિ દેવ પરના સજીવ વિશ્વાસ પરત્વે કોઈ સર્વોપરી ઉપાયઇલાજ સંપાદન થાય નહિ, ત્યાં સુધી કોઈએ એવી માણસની મદદનો વગર વિચારે ઇનકાર કરવો નહિ. વળી જે લોકો પોતાની સ્વભાવિક જીંદગીની વાતોમાંથી આગળ વધી કોઈ શ્રેષ્ઠ કે ઉત્તમ વાતોને સાફ ખ્રીસ્ત પર સંપૂર્ણ ભરોસો રાખવાને દેવથી પ્રેરણા પામ્યા નહોય, તો બહેતર છે કે, તેઓ કુદરતી તેમજ માનવશ્રે-

જીવ ઉપચારોને વળગી રહે. દેવ પવિત્ર શાસ્ત્રમાં પાપની માફી જેટલીજ ખાતરી તથા સ્પષ્ટતાથી રોગદુઃખોથી સાબ-પાણું બક્ષે છે, એ વાતની ચોકસ ખાતરી તેમને થવી જોઈએ.

૨. પ્રભુથી સાબપાણું માનસશાસ્ત્રના ધોરણે થયેલું સાબપાણું નથી. વળી તે જેમ ચોમાસાના વખતમાં કાચડો પોતાની આસપાસના ઝાડપાન તથા ઘાસચારાનો રંગ ધારણ કરી લે છે તેમ જેવી પ્રકૃતિના લોકોના સહવાસમાં આવે તેવું રૂપ ધારણ કરનાર હાલના સમયની માનસિક બુદ્ધિના વિચાર કે તર્કવિદ્યાની પ્રવૃત્તિના તત્ત્વ કે ધોરણે કરીને સાધેલું સાબપાણું નથી. જેને પશ્ચિમ લણીના દેશોમાં ખ્રી-શ્ચન સાયન્સ (ખ્રીસ્તી સંજ્ઞાવાળું છતાં માનવચોજીત સાબ-પાણું) કહે છે, ને જે લોકપ્રિય થઈ પડ્યું છે તેના જેવું આ નથી. એક ઠેકાણામાં તેને જીવનવિદ્યાની સંજ્ઞા આપેલી છે, છતાં ખરૂં જોતાં તે પણ ખ્રીશ્ચન સાયન્સનું રૂપાંતર માત્ર છે.

એવા પ્રકારના સાબપાણી બાબતમાં માણસનું જ્ઞાન, બુદ્ધિ તમા મન દેવની જગ્યા લે છે, એમ કહેવાય. એ ઉપચારોથી થયેલું સાબપાણું નથી એ ખરૂં; પરંતુ તે મનોબળના પ્રભાવે કરીને સાધેલું છે. તે તત્ત્વવિદ્યાનું અસત્ય સ્વરૂપ તથા ઇશ્વર વિષેનું શંકાશિળ વિજ્ઞાન છે, એટલે કે, તત્ત્વવિદ્યાનું સ્વરૂપ ધરાવતાં છતાં અસંલગ્નિત તથા ભૂલવામાં નાખનાર તથા ખરા ધર્મના સત્ત્વ રહિતનું શિક્ષણ છે. તેનો પોયો તપાસીએ તો માલમ પડશે કે, જમન જમણા કે માયારૂપ છે એવી અંદરબાનેની તેની

માન્યતા છે. તેના માનનારાઓ કંઈક એવો ખ્યાલ કરતા જણાય છે કે, આપણી આંખે દેખાતું આ દેવળનું મકાન એ કેવળ આપણા મનની કૃતિ કે ખ્યાલ કે આભાસ છે, ને સામા માણસના મનમાં એવોજ ભાસ થઈ આવે છે, તેથી આપણે તેને દેવળ કહીએ છીએ; પરંતુ ખરી વાત એ છે કે, દેવળ એ વસ્તુજ નથી; તેતો કલ્પનાનો ચિતાર કે આભાસમાત્ર છે. વળી ધારો કે હું એક માણસને મારી આગળ બેઠેલો બેઠું છું. હું તેને બેઠું છું એ ખરું, પરંતુ તે ત્યાં બેઠેલો છે તેનો કલ્પના રૂપ ચિતાર કેવળ મારા મનમાં છે. તેવીજ રીતે હું પોતે પણ ખરી રીતે અસ્તિત્વ ભોગવતો છતાં ભોગવતો નથી; ફક્ત એવો ખ્યાલ સામા માણસના મગજમાં રમી રહેલો છે એટલુંજ. એવી રીતે એ માયાવાદીઓ એટલે સુધી કહે છે કે, શરીર એ વસ્તુજ નથી. એ તત્વને આધારે રોગદુઃખો આ જગતમાં છેજ નહિ; કેમકે જો શરીર નથી તો રોગદુઃખો હોયજ ક્યાંથી. તેઓ કહે છે કે, એ તત્વની સત્યતા આપણે અહણુ કરીએ તો અધાં રોગદુઃખોનું ઠામ ઠેકાણું રહેતુંજ નથી. તે વિષેનો ખ્યાલ કેવળ દુર કરે તો તે દૂર થયાં સમજવાં. આજ તેઓના વાદનું ખરેખરું સ્વરૂપ છે. એ શિક્ષણની ભ્રમણામાં લાખો માણસો ખેંચાઈ ગયાં છે, ને તે વડે હજારો રૂપીઆની કમાણી પણ થઈ છે. વળી તેઓ જેમ શરીર વિષે તેમ બાયબલ વિષે પણ ખ્યાલ કરે છે. તેઓ કહે છે કે, જગતની ઉત્પત્તિની વાર્તા સુંદર છે ખરી, પણ તે કેવળ લાક્ષણિક છે. નવા કરારમાં ઈસુની જીંદગીનું મનોહર વૃત્તાંત આપેલું છે ખરું, પણ ખરી રીતે જોવા જતાં

તેનો આધાર નથી. યોહાન પ્રેરિતે જે ભૂલ ભરેલા મતો વિષે ચોતાના પત્રોમાં સખત રીતે લખ્યું છે તેના જેવાજ ઉપરના મતો છે. “હરેક આત્મા જે ઇસુને કબૂલ કરતો નથી તે દેવનો નથી; ને ખ્રીસ્ત-વિરોધીનો આત્મા જે વિષે તમે સાંભળ્યું છે કે તે આવે છે, તે એજ છે, ને તે હમણાં પણ જગતમાં છે.” તેઓનાએ શિક્ષણથી ઇસુ નાં દેહમાં પ્રગટ થયાની વાતનો ધનિકાર કે અનાદર થાય છે. વળી તે વડે ખ્રીસ્તના મનુષ્ય દેહની સત્યતાનો નકાર થાય છે, તેથી તે ખ્રીસ્તવિરોધીના શિક્ષણ જેવુંજ છે. એને પ્રભુથી સાજા પણાની સાથે કંઈજ સંબંધ નથી. તે કેવળ વૃથા કહેવાતી જીવન વિધાની ખોટી જામણ છે. તે ખ્રીસ્તના ઉત્તમ ધર્મને અંદર ખાનેથી વિનાશસાધક મત છે. આપણે એવા મત-વાદોને એટલા ધિક્કારી કાઢ્યા છે કે, આપણે ખીજાઓને ચેતવવાને બેઠાએ તેટલી ઠરકાર કરી નથી એમ કહેવાય. આપણે શરૂઆતમાં તેને અપાયકારક ગણતા નથી; પરંતુ મનુષ્ય સ્વભાવ કેવો બ્રહ્મ તથા કપટી છે, એ વાત વિસારે મુકીએ છીએ. પ્રેરિત પાઉલ કહે છે કે, આ જગતના જ્ઞાનીઓ દેવની આગળ મૂખો ઠરે છે. વળી લખેલું છે કે, “દેવ જ્ઞાનીઓને તેઓની ચતુરાઈમાં પકડે છે.”

યુરોપ અમેરિકામાં જ્ઞાનની વૃદ્ધિથી એવુંજ બન્યું છે. ત્યાંની ખોટી ખોટી કોલેજોના શિક્ષિત તથા બુદ્ધિવંતોએ એવા ભૂલભરેલા મતો ચલાવ્યા છે. પરંતુ તેમના શિક્ષણથી દેવ પરનો સારો વિશ્વાસ નષ્ટ થાય છે; તે વડે ખ્રીસ્તના પ્રાયશ્ચિત્તની સત્યતા પાયમાલ થાય છે; કેમકે જે પાપ

નથી તો પ્રાયશ્ચિત પણ નથી. હું તો ખરું કહું છું કે, એ શિક્ષણથી સાબપણું પામું તેના કરતાં દરેકે દરેક પ્રકારનાં રોગદુઃખો કે મંદવાડ આખી જીંદગીભર ભોગવતો રહું, એ વધારે પસંદ કરે.

૩. પ્રભુથી સાબપણું એ કોઈ વ્યક્તિની આકર્ષક શક્તિથી સાધેલું સાબપણું નથી. વળી તે એક વ્યક્તિના શરીરમાંથી બીજાના શરીરમાં દાખલ કરવામાં આવતા આકર્ષક શક્તિના પ્રવાહ કે પ્રભાવે કરીને થયેલું નથી. આ જગતમાં એવી વ્યક્તિગત શક્તિ હશે કે કેમ, એ ગુઠ વિષય છે. ને જે ગુપ્ત બળ એવી શક્તિના જેવું માલમ પડે છે તે ખૂદ માણસના પોતાનામાંજ ગુપ્ત રહેલાં કારણોને લઈને હશે, કે જેથી મગજપર અસર પણ થતી હશે. તે વાત ગમે તેમ હોય, પણ પ્રભુથી સાબપણુના સિદ્ધાંતના માનનારાઓ તથા હિમાયતીઓ એવી શક્તિનો અનાદર કરે છે. જે માણસ પ્રભુથી સાબપણુના સત્ય સિદ્ધાંતનો ખરેખરો કારભારી છે તે તો રોગદુઃખોથી પીડાતા દરદીના સાબપણુના સંબંધમાં હમેશાં એવી વૃત્તિ રાખશે કે દરદીની દૃષ્ટિ પોતા પર નહિ, પણ ખ્રીસ્તના પર ચોંટે, એ માટે કે તે એકલા ખ્રીસ્ત પાસેથી સાબપણું પામે. આના સંબંધમાં પ્રભુના સેવકે દરદીની દૃષ્ટિમાં પોતે આકર્ષણનું કારણ થઈ ન પડે, એ વાતની ખાસ સંભાળ રાખવાની છે. માણસ ગમે તેવો પવિત્ર હોય, તો પણ તે સાબપણું કરી શકવાનો દાવો કરી શકે નહિ. પ્રભુથી સાબપણું તો કેવળ જીવતા પ્રભુ ખ્રીસ્તના હૃદય સાથે હૃદય તથા જીવ સાથે

જીવ જોડનાર હરદીના નિકટના સમાગમ કે સંગતથી સાધિત થાય છે. હા, કેવળ તેનીજ સાથેની સંગત કે સજીવ તથા સાદા વિશ્વાસના પવિત્ર સંબંધથી તે પ્રાપ્ત થાય છે.

૪. પ્રભુથી સાજપણું એ આત્માઓ સંબંધીના સિદ્ધાંતની માન્યતાથી થયેલું સાજપણું નથી. આ વાત નિશ્ચયપૂર્વક છે કે, શેતાન માણસના શરીર પર અમુક સત્તા કે અધિકાર ચલાવે છે. જો તે માણસને રોગદુઃખથી પીડી શકે છે, તો તે તેવી સત્તા ચલાવતો હોવાજ જોઈએ. વળી જો તે શરીરની તંદુરસ્તી બગાડી શકે એવી શક્તિ ધરાવતો હોય, તો તેની મરજી પડે શરીરમાંથી નીકળી જાય ત્યારે તેને તંદુરસ્તીમાં મૂકતો જાય, એ સ્પષ્ટ છે. તેમજ વળી જો ખ્રીસ્તના સમયમાં એક સ્ત્રીને ૧૮ વરસ પર્યંત બાંધી રાખવાનું પરાક્રમ તેને હતું, તો આહો તેટલી ત્વરાથી તેને સમી પહોં કરી શકતો હતો, એમ કહેવાય. જો તે સમયમાં તેનું કામ માણસોને રોગદુઃખથી પીડાઢેવાનું હતું, તો તેનું તેજ કામ તે હાલનાં સમયમાં પણ આહુ રાખે, એમાં કશો શક નથી. જો કેઈ માણસ તંદુરસ્ત તથા સશક્ત રહી તેના ઉપયોગમાં વત્તો આવી શકે એમ હોય, તો તે તેને તેવી સ્થિતિમાં રાખી શકે છે. પણ બીજા કેટલાએકને તો અશક્તપણા તથા વેદનામાં રાખીને, વધારે સારી રીતે પોતાના કામમાં વાપરે છે. સર્વ જમાનામાં લોકો પોતાને સાડે પ્રસન્નતા તથા સહાય સંપાદન કરવા સાડે શેતાની પરાક્રમનો આશ્રો ધરવામાં જે આગ્રહતા દેખાડતા આવ્યા છે, તેની આપણાથી ના પડાય એમ નથી. એવું વલણ જગતના આરંભથી

ચાલતું આવેલું જણાય છે. તે વલણ આપણે જંગલમાં વસતા હોકા તથા આફ્રિકાના અંજાન હોકામાં પણ જોઈએ છીએ. ખાસ કરીને રોગ દુઃખોથી પીડાતાઓના સાબપણાને સારૂ તંત્રમંત્ર જપવામાં આવેલા છે, ને કહે છે કે, ઘણી વેળા તે દૂર કરવામાં ફળીભૂત પણ થયા છે. આત્માઓ સંબંધીના સિદ્ધાંતના અખતરા કે પ્રયોગો પણ ખરા પડે છે, એમાં કંઈ શક નથી. તે ઉપરથી તો ભુંડા આત્માઓના અસ્તિત્વની નિશ્ચયતાનો પુરાવો મળે છે. વળી તે ઉપરથી છેલ્લા દિવસો સંબંધી દેવે આપેલી ગંભીર ચેતવણીઓની સાબિતિઓ પણ મળે છે કે, છેલ્લા દિવસોમાં દુષ્ટ કે શેતાની આત્માઓ પૃથ્વીમાં પ્રગટ થશે, ને ચમત્કારો દેખાડશે, એવી રીતે કે જો બની શકે, તો તેઓ દેવના પસંદ કીધેલાઓને પણ ભૂલાવશે. તથાપિ દેવના ખરા સેવકો તેમાં ફસાશે નહિ, એ ખાતરીપૂર્વક છે. પ્રિય વાંચનાર, તમારામાંનો કોઈ એ વાતોમાં સંબંધ ધરાવતો હોય, તો તેણે સાવધ રહેવું કે, રખેને તે દેવનો દીકરો ન હોય. એ માટે જેઓ પોતાના આત્માનું ખરેખરું લલુ ઇચ્છતા હોય, તેઓ એ શેતાની મતોથી સાવધ રહે, એવી ચેતવણી હું આપું છું. કદાપિ તેમને એમાં કંઈક સત્યતા પણ માલમ પડે, તો પણ તે પરાક્રમ ભારે, હા, વિનાશક જોખમભરેલું છે. તે વડે ખ્રીસ્ત પરનો તેમનો તારણસાધક વિશ્વાસ તે મોહરૂપ સમુદ્રના વિકરાળ મોજાં તળે ગરક થઈ જાય એમ છે.

૫. પ્રભુથી સાબપણું પ્રાર્થનાસાધિત સાબપણું નથી. એવા ઘણાએક ખ્રીસ્તીઓ છે કે, જેઓ પોતાને સારૂ

ખીજઓ પાસે પ્રાર્થના કરાવવામાં આતુરતા કે ઈચ્છા દેખાડે છે. પરંતુ તેમ કરવામાં તેમનો એવો હેતુ હોય છે કે, જો તેઓ પોતાના લાભમાં કેટલાક માણસો પાસે કરાવેલી પ્રાર્થનાઓનું બળ કે એકાગ્રતા જમાવે, તો પછી તેમનું ભલું થવામાં પ્રમાણસર બળ કે શક્તિનો પણ જમાવ થવાનોજ; ને એમ તેઓ તો આખા જગતના ખ્રીસ્તીઓ તેમને સારૂ પ્રાર્થના કરે, તોજ સાબપણું પામવાની અપેક્ષા રાખે છે. તેમના મગજમાં એવો ખ્યાલ ભરાઈ ગયલો હોય છે કે, પ્રાર્થનામાં મોટું બળ રહેલું છે. એ માટે જો પ્રાર્થનાઓનો ખાસ જમાવ થાય, તો તેની અસર થયા વિના રહે નહિ; ને વળી જો જોઈતા પ્રમાણમાં પ્રાર્થનાઓ કરવામાં આવે, તો તો પર્વતો પણ ખસેડાઈ જાય, ને દેવની અલેખ ઇચ્છાનો પણ તેમના લાભમાં ભંગ થયા વિના રહે નહિ. તેઓની એવી માન્યતામાં એવાજ પ્રકારની સમજણ હોય છે. પરંતુ જ્યાં લગી પ્રાર્થના દેવના હૃદયમાંથી ઉદ્ભવેલી નથી કે પછી તેની પોતાની પ્રેરેલી ન હોય, ત્યાં લગી તેમાં કંઈ શક્તિ કે બળ નથી, એ નિઃસંદેહ છે. આપણે ખ્રીસ્ત જે આપણને સાબ કરનાર જીવતો પ્રભુ છે તેની સાથે જીવતા સંબંધ કે સંગતમાં જોડાઈએ નહિ, ત્યાં લગણુ તેનાથી સાબપણું મળનાર નથી. પ્રભુથી જે સાબપણું તેતો તેના ખેતાના સામર્થ્ય કે પરાક્રમના સ્પર્શથી થાય છે. એ માટે તે પ્રાર્થનાસાધિત નથી; પરંતુ ખ્રીસ્ત પ્રભુથી થયલું સાબપણું છે.

૬. પ્રભુથી સાબપણું એ વિશ્વાસસાધિત સાબપણું નથી. તેને વિશ્વાસસાધિત કહેવાથી ભાસજ ખેડે પડે છે,

ને ઘણી ખુશીની વાત છે કે, એ શબ્દ તેના સંબંધમાં વપરાતો બધ પડ્યો છે. કેવળ વિશ્વાસ પરજ એવી રીતે ચિત્ત લગાડવામાં આવે કે, તે દેવ તથા માણસના આત્મા વચ્ચેનું સ્થાન ભોગવે, તો તે જોખમકારક છે, એમ કહેવાય, વળી જો આપણા વિશ્વાસથીજ આપણને સાબપણું મળશે, એવી અપેક્ષા રાખીએ, તો તે ખોરકને બદલે ચમચો ખાઈ લેવા બરોબરની વાત ઠરે. એ માટે આપણે આપણા પોતાના વિશ્વાસ પરજ સઘળો આધાર રાખી રહેવાનું કરીએ, તો તો તે વિશ્વાસ પણ ગુમાવી બેસવાનો સંભવ છે. કેવળ દેવ એકલો સતત સાબપણું બક્ષનાર છે. એ માટે પ્રાર્થનાઓ, વિશ્વાસ અથવા ગમે તે બીજાં સાધનો હોય, તે સર્વ પરનો આધાર જેમ કમી કરતા જઈએ, તેમ સાબપણાંરૂપી આત્મિકદાન પામવાનો સંભવ વધારે રહે છે, એ ખાતરી પૂર્વક વાત છે.

૭. પ્રભુથી જે સાબપણું તે મનોબળ કે ઈચ્છાશક્તિ સાધિત નથી. કોઈ પણ માણસમાં એવી શક્તિ નથી કે જે પોતાનાં રોગદુઃખોની નિર્બળતા કે લાચારીપણા પર જીત મેળવીને તેને સશક્તપણામાં બદલી શકે. યંત્રશાસ્ત્રના ખાસ એવો નિયમ છે કે, કોઈ વસ્તુ એની મેળે ગતિ કે ચલનવલન કરી શક્તિ નથી. તેને સાફ તો તેની બહારની કોઈ બીજી શક્તિની જરૂર રહે છે. આરક્રીમીડીઝ નામે ગ્રીક તત્ત્વવેત્તા કહેતો હતો કે, જો પૃથ્વીની બહાર રહી કોઈક શક્તિ કામે લગાવી શકાય, તો તો તેનું સુક્ષ્મદર્શન સહેલથી કરી શકાય; પરંતુ તેની અંદરની બાબતો રહી કંઈ બની શકે નહિ,

એ ખુલ્લું છે. તેવીજ રીતે જો કોઈ માણસ એક વેળા પુરો અશક્ત થઈ નીચે પડ્યો, તો પછી તેનામાં રહેલી સઘળી ગુણ શક્તિઓનું તેને ઉઠાડવામાં કંઈ વળે એમ નથી. એ માટે ખરૂં જોતાં વારંવાર મોટેા વાંધેા માણસની ઇચ્છામાં રહેલો છે, એટલે કે તે પોતાની ઇચ્છાના બળે કરીને પોતાને ઉચ્ચ કરવા મથે છે. પરંતુ તેની બહારની કોઈ શક્તિ મળે, તો તે ઉચ્ચ સ્થિતિએ પહોંચે એમ છે, નહિતો સદા અધમાવસ્થામાંજ સડ્યો રહેવાનો. આ દેશના કેટલાક લોકો પોતા પર ઘણો આધાર રાખે છે, ને ખાસ કરીને ધર્મની બાબતમાં તેઓ એમ કહેતા જણાય છે કે અમારામાં રહેલા ગુણ સારાપણ તથા શક્તિદ્વારા અમે પોતાને ઉચ્ચ સ્થિતિએ પહોંચાડી શકીશું; પરંતુ તે કેવળ મિથ્યાવાદ છે. માણસને એક ખરા તથા જીવતા તારનાર ખ્રીસ્તની ભેટ થવી જોઈએ. તેણે તેના પર વિશ્વાસ લાવી પોતાની ઇચ્છા તેને આધિન કરવી જોઈએ; કેમકે ત્યારેજ તે પોતાની પ્રસન્નતાને લીધે આપણામાં ઇચ્છવાની તથા કરવાની પ્રેરણા કરે છે. પોતાની ઇચ્છા ખ્રીસ્તને સોંપી દીધા બાદ માણસને જે મોટું આશ્વાસન મળે છે તે એ કે, તેને જોઈતી સર્વ શક્તિ દેવ બક્ષે છે. વળી તે કહે છે કે મારે જોઈએ તે શક્તિ કે બળ કે હરકોઈ વાનું દેવ પાસેથી પામવું, એ કેવું સહેલ હા, કેટલું બધું સુગમ કે સુતર છે ! કેવળ વિશ્વાસદ્વારા દેવના સમર્થ હાથને સ્પર્શ કરી તેના અખૂટ જીવનમાંથી જ્યારે ને જોટલી જોઈએ ત્યારે ને તેટલી શક્તિ કે બળની પ્રાપ્તિ થાય છે.

૮. પ્રભુથી સાબપણું દેવની ઇચ્છાની અવગણના તથા

અનાદર કર્યાથી મળનાર નથી. તેની ઇચ્છાને આધિન ન થતાં આપણે એમ કહેવાનું નથી, કે મારે સાબપણું કરવાની દેવની ઇચ્છા હોય કે ન હોય, તોપણ મારે તે જોઈએજ જોઈએ. ઉલટું તે સાબપણાના આશીર્વાદની પ્રાપ્તિમાં આપણે માટેનો દેવ પોતાનો સર્વોત્તમ મનોરથ પૂર્ણ કરે છે, એવી સમજ પકડવી જોઈએ. આપણા શરીરોનું સાબપણું કરવાની દેવની ઇચ્છા છે, એનું આપણને જ્ઞાન ન થાય, ત્યાંસુધી તેને સાડ દેવ પર વિશ્વાસ કરવાનું બનતું નથી; પરંતુ તે વાતની ખાતરી થયા પછી આપણને એમ કહેવાની હિંમત આવે છે કે, મારા સાબપણા વિષે દેવની ઇચ્છા છે, તેથી હું તે પામવાની ઇચ્છા કે અભિલાષા ધરાવું છું.

૯. પ્રભુથી સાબપણું એ આપણા શરીરોની અજર અમરપણાની સ્થિતિ નથી; પરંતુ તેતો આપણું જીવગીનું કામ સંપૂર્ણ કરવા સાડ દેવે બક્ષેલી ખ્રીસ્તના જીવનની ભરપૂરી છે; ને ત્યાર કેડે જીવગીના અંત પછી ખ્રીસ્તના આવવાની વેળાએ આપણે ઉત્થાનના જીવનથી વેષિત થઈશું.

૧૦. પ્રભુથી સાબપણાની સેવા ક'ઈક લાલ મેળવવા સાડ પસંદ કીધેલા વેદકના કે ખીજા ધંધા તરીકે કરવાની નથી. પોતાની મહાન કૃપાથી દેવે આપણને સાબપણું કરવાની ઉત્તમોત્તમ સેવા સોંપી હોય, તો તે આપણે શુદ્ધ ભાવે કરવાની છે. પરંતુ જો કદાપિ દૈહિક લાલની લાવનાનો અંશમાત્ર તેને અંગે જણાય, તો આપણે તેને ધિક્કારી પૂર્ણ અનાદર કરવાનો છે. દેવનાં સર્વ ઉત્તમ કાનો કાલવરી ટેકરી પરના વધસ્તંભે વહેવડાવેલા ખ્રીસ્તના અમૂલ્ય રક્ત જેવાં મફતોમફત તથા વગર મુલ્યે બક્ષવામાં આવે છે.

પ્રભુથી સાબપણું ઐરલે શું; તે વિષે.

૧. પ્રભુથી સાબપણું એ માણસના શરીરમાં સિંચેલું દેવનું અલૌકિક તથા ધર્મશ્રી પરાક્રમ છે. દેવનું તે અમાનુષિક પરાક્રમ મનુષ્ય શરીરમાં રોગ:દુષ્પ્રેતી નિપજતી નિખર્જાતાને બદલે દેવ પોતાનું જીવન તથા સામર્થ્ય ભરી તેને નવી રીતે બળવેષ્ટિત કરે છે. બીજી રીતે કહીએ, તો તે દેવની અપરંપાર શક્તિના કેવળ સ્પર્શ સિવાય બીજું કંઈ નથી. તેજ પરાક્રમે કરીને ચૈરસની દીકરીને મુએલાંઓમાંથી ઉઠાડવામાં આવી હતી, તેમજ વળી તેના તેજ પરાક્રમે કરીને આપણા આત્માનું તારણ પણ થયેલું છે. તો દેવ પોતાનું તેનું તેજ સામર્થ્ય હાલના સમયમાં દેખાડે, એ આશ્ચર્યજનક છે શું? મુએલાંઓને સજીવન કરવા કરતાં પાપમાં મુએલા માણસના આત્માને પુનર્જન્મ કરવા સારૂ દેવને વત્તા પરાક્રમની જરૂર પડે છે. માણસના એક આત્માને ખંડી લેતાં તથા પોતાના સંતોને અંત સુધી ખ્રીસ્તમાં સ્થિર રાખવા કરતાં તો કબરોને કંપાવી વર્ષો પર્યંત તેમાં મુકી રખાયલાંઓનાં શરીરોને ઉઠાડવાને દેવને ઓછું પરાક્રમ ખર્ચ કરવું પડે છે, એમ કહેવાય.

૨. પ્રભુથી સાબપણાને સિદ્ધાંત માણસના વિચારો કે તકો તેમજ પ્રભુથી સાબપણું પામેલાંઓની સાક્ષીઓના

પુરાવા પર ચોબચડો નથી; પરંતુ તે કેવળ દેવના પવિત્રશાસ્ત્ર પર રચાયેલો છે. જો એ સિદ્ધાંતનો પુરાવો શાસ્ત્રમાં મળતો ન હોય, તો આખા જગતમાંથી તેને અંગેની સાક્ષીઓના પુરાવાનો સંગ્રહ કરવાથી પણ તેની સત્યતાની આબિતી થઈ શકે નહિ, એ ખાતરીપૂર્વક છે. વળી જો માણસોની બુદ્ધિ-ચોજીત તર્કો, અનુમાનો તથા સિદ્ધાંતોનો પુરાવો દેવના વચન વડે સ્થાપિત થયેલો ન હોય, તો તે નિર્માદ્ય કે નિસ્સાર છે, એમ કહેવાય. પરંતુ આ સિદ્ધાંતનો પાવો તો દેવના અનંત વચન પર રચાયેલો છે; નહિતો તે કેવળ માનવચોજીત ઠરે.

૩. પ્રભુથી સાબપણાના સિદ્ધાંતની માન્યતામાં દેવની પવિત્ર ઇચ્છાનો પરિચય કે ઉડી ઓળખ તથા તે પ્રત્યેની અગાધ આધિન વૃત્તિની ભાવનાનો સમાવેશ થાય છે. દેવનો હરેક સેવક જે પ્રભુથી મળતા સાબપણાની શોધમાં લાગેલો હોય છે, તે પોતાના શરીરના સાબપણા સંબંધી દેવની ઇચ્છા પુરી રીતે બાજુતાં સુધી ધીરજ રાખી રહે છે; પરંતુ તે સંબંધીની ખાતરી પામ્યાબાદ તો તે તેની પ્રાપ્તિને હકદાવો દઢ તથા મક્કમ રીતે કરે છે. પરંતુ જો કોઈ રોગ:દુખોથી પીડિત પ્રભુના સેવકને એવી ખાતરી થઈ હોય કે, દેવે મને સોંપેલી સેવા સંપૂર્ણ થઈ છે, ને હવે દેવ મને પોતાની પાસે બોલાવી લે છે, તો તેણે તે પવિત્ર ઇચ્છાને આધિન થઈ દેવના ધન્યતાયુક્ત હાથમાં પડી શાંત વિશ્રાંતી લેવી જોઈએ. એ માટે પ્રિય મિત્રો, જો તમારામાંના કોઈને દેવ તરફથી એવી ચોકસાઈ ખાતરી થઈ હોય, તો

તેમાંથી ડગાવવાની હિંમત હું ધરું નહિ. એવી સ્થિતિમાં તો હું તમારે માટે તમારી મરણપથારી પર શાંતિભર્યો મીઠો દિલાસો દેવાની તથા તમને દેવની પવિત્ર ગોદમાં સદાનો વિશ્રામ લેવા જવાનું આશ્વાસન દેવાની ઇચ્છા ધરાવું. તથાપિ જો તમારું કામ પુરું થયું ન હોય, એવું તમને દીસે, તેમજ વળી તે સંબંધી તમને દેવ તરફથી પુરો પ્રકાશ પડ્યો ન હોય, ને દેવને આધિન રહી જીંદગીની દોડ આનંદ સહિત પુરી કરવાની તમારા હૃદયમાં ખરેખરી કે યથાર્થ ઇચ્છા હોય, તો તો જો પ્રભુએ જે હજાર વર્ષ ઉપર આ ધન્ય વચનો ઉચ્ચાર્યા હતાં કે, “આ બાયડીને આ બંધનથી (શરીરની ભારે અબજતા) છોડવી જોઈતી ન હતી શું”? તેજ પ્રભુ અત્યારે પણ તે સમયની માફક તેવોજ પૂર્ણ દયાળુ ને તમારા પ્રત્યે પુરી દિલસોજી કે અનુકંપા દર્શાવનાર છે. તમારા ભારે રોગદુઃખોની નિર્બંજતા કે લાચારીપણાની મધ્યે તે તમને એમ કહે છે કે, “મારા દીકરા કે દીકરી તમને સાબપાણું ન મળવું જોઈએ શું”? ખરેખર એ કંઈલામય વચનો તમારા સાબપણા સંબંધી તમને ખાતરી ઉપજાવવાને પુરતાં દિલાસાદાયક છે, એમ કહેવાય.

કદાપિને એમ હોય કે, તમારી માંદગી કે અબજતા એ ખ્રીસ્તમાં તમને કેળવીને દૃઢ તથા ઉચ્ચ આત્મિક અનુભવ કરાવવા માટે અગત્યની સુધારણા સારૂ આવવા દીધી હોય. વળી તારણ પામ્યાબાદ ખ્રીસ્તે તમને કંઈક ખાસ પ્રકારની સેવા અથવા તેની સુવાર્તોની શાહેદીને સારૂ તમને તેડ્યા હોય, પણ તમે તેનાથી એ બાબતોમાં કોઈકે વાનું પાછું રાખ્યા કરતા હો. એ માટે જો

તમારી સ્થિતિ એવી હોય, તો તો મને સહેજ ધાસ્તી રહે છે કે, તમે તે વાંધા પડતી વાતો દુર ન કરો, ત્યાંમુખી પ્રભુથી તમને સાબપણું મળી શકે નહિ. તેમજ વળી તમારા જીવનમાં કંઈક દોષચુકા તથા વક્ર સ્થિતિ કે વૃત્તિ આવી ગઈ હોય, તો તમે તે યથાસ્થિત કરો નહિ, ત્યાં સુધી દેવ તરફથી તમને તાંદુરસ્તી બક્ષવામાં આવે નહિ. તમને સોંપેલી સેવા વિષે તમે શિથિલ કે મંદ થયા હો, તો તે બાબતમાં પુરી આધિનતા ન દર્શાવો, ત્યાં સુધી દેવ કેવી રીતે તમને સાબપણું બક્ષે ?

એવી રીતે દેવનાં પ્રિય છોકરાં પર આવવા દીધેલી માંદગી કે રોગદુઃખોના સેંકડો હેતુવાર્થ હોય છે; પરંતુ તે વાત દેવ તમારા હૃદયમાં પોતાની મધુર વાણીદ્વારા પ્રગટ કરશે, એ ખાતરીપૂર્વક છે. “ કેમકે ઇશ્વર એક વખત બોલે છે, હા, બે વખત, પણ માણસ લેખવતો નથી. સ્વપ્નમાં રાતનાં સંદર્શનમાં જ્યારે માણસો ભર નિદ્રામાં પડેલાં હોય, બિછાના પરનાં ઝોકાંમાં હોય; ત્યારે તે માણસોના કાન ઉઘારે છે, ને તેઓ પર શિખામણની મુદ્રા કરે છે, કે તે માણસને તેની મતલબથી પાછો હઠાડે, ને માણસથી અહંકાર છુપાવે. તે તેના આત્માને ખાડામાં પડવાથી, ને તેના જીવને તરવારથી નાશ પામવાથી પાછો રાખે છે. વળી તેના બિછાના પર તેને થતા દુઃખથી ને તેનાં હાડકાંમાં થતી બધુ વેદનાથી તેને એટલી શિક્ષા મળે છે કે, તેનો જીવ અન્નને, ને તેનો આત્મા સ્વાદિષ્ટ ખોરાકથી કંટાળે છે. તેનું માંસ ગળાઈ જઈને અદૃશ્ય થયું છે, ને તેનાં હાડકાં

જે દેખાતાં ન હતાં, તેમના ઢેકા નિકળ્યા છે. હા, તેનો પ્રાણ કબરની નજીક તથા તેનો જીવ નાશ કરનારાઓની ખાસે આવી પહોંચ્યો છે. માણસને વાસ્તે શું યથાર્થ છે તે તેને દર્શાવવાને, હજારમાંનો એક હૂત, દુભાષિયા તરીકે, તેની સાથે હોય; ત્યારેતો એ તેના પર કૃપાવાન થઈને કહે છે કે, ‘તેને કબરમાં જતાં બચાવો, કેમકે તેના છુટકાની કિમ્મત મને મળી છે, બાળકના કરતાં પણ તેનું માંસ તાજું થશે; તે તેની જીવાનીના સમયની સ્થિતિમાં પાછો આવેછે.’ પોતાના સેવકો પર આવવા દીધેલી યથાયોગ્ય શિક્ષામાં દેવનો હેતુવાર્થ એવાજ પ્રકારનો હોય છે. તેમનાં શરીરો પ્રત્યેની પોતાની વર્તણૂકદ્વારા દેવને ઘણી ઘણી વાતો તેમને શિખવવાની હોયછે, તેથી સાબપણું પ્રાપ્ત થઈ શકે તથા તે પામ્યાબાદ તેને કેવી રીતે બળવી શકાય, એને માટે પોતાની વર્તણૂકના સંપૂર્ણ મનોરથની સમજણ તેમના હૃદયમાં ઉતરે, એ જરૂરનું છે. પ્રભુથી સાબપણાની સ્થિતિ કાંઈ સ્વેચ્છાપૂર્વક આલને સારૂ દેવે કરી આપેલી સનંદ નથી; પરંતુ તે પામ્યાબાદ માણસ દેવ સાથેની નિકટની સંગત કે સમાગમમાં ચાલે, એ ખાસ અગત્યનું છે. જ્યારે દેવનો કોઈ સેવક એવી રીતે તેની સાથે સલાહશાંતિ તથા અધિનતાના બંધને ચાલે છે, ત્યારે તેનામાં તેનું જીવન સંપૂર્ણ રીતે વહી શકે છે, એમ કહેવાય. એ માટે દેવની સ્તુતિ થાઓ કે, જ્યારે આપણે પવિત્રાર્ધના જીવનમાં ચાલીએ છીએ, ત્યારે સેતાન સાથેનો સંબંધ ધરાવી શકતા નથી.

પ્રભુથી સાબપણું એ ખ્રીસ્તે કીધેલા ઉદ્ધારનું સ્વાંગ છે. જે ઉત્તમ દાનો તે આ પૃથ્વી પર માણસોને બક્ષવા

આવ્યો તેમાંનું આ એક છે. વળી કાલવરીના વધસ્તંભે ક્રીધેલા ખ્રીસ્તના મરણચક્ષુ પર તેનો પાયો યોજાયલો છે. એમ લખેલું છે કે, “તેને કબરમાં જતાં ગયાવો, કેમકે તેના (ખ્રીસ્તપર વિશ્વાસ કરનાર) છુટકાની કિમ્મત મને મળી છે.” એ માટે માણસના શરીરનું સાબપણું એકલા પ્રભુથીજ થાય છે. વળી “તેના (ખ્રીસ્ત) સોળથી આપણને સાબપણું મળ્યું છે,” એમ યશાયાહે કહ્યું હતું. ખ્રીસ્તના ઉદ્ધારનો ઉદ્દેશ એવાજ પ્રકારનો છે. પ્રિય મિત્રો, શરીરના સાબપણા પર આપણો હકદાવો છે; કેમકે આપણા શરીરોની દંડાણા તેણે વધસ્તંભ પર પોતાના શરીરમાં લોગવી છે. તો તે દાનને સ્વીકારી લો, ને તમારા શરીરોનું સાબપણું ખ્રીસ્તના સોળોએ કરીને સિદ્ધ થયેલું છે, તેથી તેના પર વસ્તો પ્રેમ કરો. સોળ શબ્દ મૂળભાષામાં એક વચનમાં છે, એ મને વતું પસંદ આવે છે; કેસકે તે ખાસ અર્થસુચક છે. ખ્રીસ્તનું શરીર એવી રીતે કચરવામાં આવ્યું હતું કે, આખા શરીર પર સોળો ઉઠવાથી છુંદાઈ છાંલાઈ એકજ સોળરૂપ દીસતું હતું. અરે, આપણે લીધે તેના શરીર પર તલમાત્ર જગ્યા ધ્રવાયા વિનાની રહી નહતી! વળી પ્રિય મિત્રો, તમારા કે મારા શરીરના દરેક દરેકે અંશ કે કણમાત્રને સારૂ ખ્રીસ્તે અંડણી ભરી આપી સંપૂર્ણ કે સર્વોંગી ઉદ્ધાર સિદ્ધ કીધેલો છે.

૪. પ્રભુથી સાબપણું એ ઈસુ ખ્રીસ્ત જે પોતાનાજ શરીરમાં મુએલાંઓમાંથી ઉત્થાન પામ્યો તેના જીવનની રૂએ

પ્રાપ્ત થાય છે. તે પોતાના જીવતા શરીરે આકાશમાં ચઢી ગયેલો છે. આપણાથી અત્યારે જેનો સ્પર્શ કરી શકાય, એવા માંસ તથા હાડકાંના હાથપગો સજ્જત શરીરધારી ખ્રીસ્તને જોઈ શકાય એમ છે. વળી તે આપણી સાથે બેસી પુરાતન કાળની પેઠે જમણુ પણ કરી શકે. તેનું શરીર આભાસ રૂપ કે અસ્થુજ નથી; પરંતુ તેને આપણા જેવું માંસ તથા રૂધીરનું શરીર છે. આપણા સ્થુજ દેહધારી જીવતા તારનારની પ્રકૃતિ એવી જ છે; ને તે પોતાનું સામર્થ્ય તમારા કે મારામાં સિંચી પોતાના ઉત્તમ પ્રકૃતિમય જીવનના લાગીદાર કરવાને શક્તિવાન તથા રાજ છે. એ માટે આ વાત નિશ્ચયપૂર્વક છે કે, ખ્રીસ્તનું પોતાનું જીવન આપણા શરીરોમાં વહેવાથી આપણને સાબપણું પ્રાપ્ત થાય છે. ખરેખર એવો સંબંધ કે યોગ સુકોમળ છે. હા, લગ્ન સંબંધ કરતાં પણ તે વધારે નિકટનો કે ગાઢો છે. એવા સંબંધને યોગે ખૂબ તેના પોતાના શરીરમાં વહેતું ઉત્તમ જીવન આપણાં શરીરોમાં સ્પુરિત થાય છે. તો પ્રભુથી સાબપણું કેવું ઉત્તમ પ્રકારનું છે.

૫. પ્રભુથી સાબપણું એ આપણા શરીરને સજીવન કે નવા જીવનથી વેષિત કરનાર દેવના પવિત્ર આત્માનું કાર્ય છે. પ્રભુ ઈસુ જે વેળા આ પૃથ્વી પર હતો. તે વેળા તેણે પોતાના દૈવીપણાથી માંદાંઓને સાબપણું બક્ષ્યું ન હતું; એમ કહેવાય. પરંતુ જેમ તેણે કહ્યું કે, “જો હું દેવના આત્માથી ભૂતોને કાઢું છું, તો દેવનું રાજ્ય તમારી પાસે આવ્યું છે” તેમ તે પવિત્ર આત્માથી સાબપણું કરવાની

સેવા કરતો હતો. વળી યશાચાહના પુસ્તકમાં લખેલું છે કે, “પ્રભુ યહોવાહનો આત્મા મારા પર છે, કારણ કે નમ્રોને વધામણી કહેવા સારૂ તથા હૃદયભંગિતોને સમાં કરવા સારૂ યહોવાહે મને અલિપિકૃત કીધો છે.” એ માટે જે દિવ્ય વ્યક્તિને આસરે સંબંધિત કરવાનું પરાક્રમ પ્રદર્શિત કરવામાં આવે છે, તે તો દેવનો પવિત્ર આત્મા છે. વળી આસ કરીને હાલના સમયમાં આપણે દેવના એજ આત્માને આપણી મધ્યે કામ કરતો જોવાની અપેક્ષા રાખવી જોઈએ; કારણ કે હાલનો સમય એ પવિત્ર આત્માનો જન્મનો છે, આ જન્મના વિષે એવી ભવિષ્યવાત ઉચ્ચારવામાં આવી હતી કે, તેમાં ચિહ્ન તથા આશ્ચર્યો કે અદ્ભૂત કાર્યો જોવામાં આવશે. વળી જુઓ સામસુનને કેવી રીતે બળ પ્રાપ્ત થયું હતું. તેના પર દેવનો આત્મા આવ્યો ત્યારે તે તે બળથી વેદિત થઈને પ્લો-સ્તીઓના દેવ દાગોન સુદાં તેમના મંદિરને ધૂળ ભેળું કરી શક્યો હતો. દેવના આત્માનું પરાક્રમ તેના શરીરમાં રંગે રંગે વ્યાપેલું હતું. એવીજ રીતે જે વેળાએ દેવની એ વિજળી સમાન આગ આપણા શરીરોમાં વહે છે, તે વેળા આપણને શરીરની રંગેરંગમાં સંબંધિત તથા સામર્થ્યનું સ્પુરણ થાય છે, એમ કહેવાય.

૬. પ્રભુથી સંબંધિત દેવની કૃપાને આસરે—નહિ કે કોઈ માણસના કાયદાના આપણને પ્રાપ્ત થાય છે. તે વેચાતું લઈ શકાય અથવા તો પ્રયાસથી સંપાદન કરી શકાય, એવું નથી. વળી તે સંબંધમાં આપણે દેવને સહાય કરી શકીએ એમ પણ નથી. આપણે કેવળ દાન તરીકે તેનો સ્વીકાર કરવાનો

છે. હા, દેવના તે ઉત્તમ દાનની પ્રાપ્તિ પાપોની માફીની પેઠે આપણને મફતોમફત થાય છે.

૭. પ્રભુથી સાબપણું એ આપણને વિશ્વાસને યોગે પ્રાપ્ત થાય છે અરે; પરંતુ તે વિશ્વાસસાધિત નથી. સાબપણું બક્ષનાર દેવ એકલો છે; પરંતુ વિશ્વાસ કરીને તેનો સ્વીકાર થાય છે. અમે એવું માનીએ છીએ કે, દેવ કંઈ પણ ચિહ્ન કે સાબિતી આપવામાં આવે, તે અગાઉ સાબપણું કરે છે. આપણને તેની સત્યતા જણાય કે ન જણાય તોએ તેનો સત્વર સ્વીકાર કરી તેને અંગે નડતી મુશીબતો વહોરી લેવાની છે. વળી તેની સત્યતાની ખાતરી આપણને થઈ ચૂકી હોય, એવી વિશ્વાસયુક્ત વૃત્તિ ધારણ કરી વર્તવાનું છે. આપણે સદા તેના પરજ અઢેલવાનું તથા તેના પર ભરેસો રાખવાનો છે, ને ત્યારપછી તેણે જે બક્ષ્યું છે, તે સંબંધી કંઈ પણ સંદેહ કે ભીતિ રાખ્યા વિના તેને સારૂં સ્તુતિ કરી હરખાઈએ, એવું દેવ ઇચ્છે છે.

૮. પ્રભુથી સાબપણું એ મંડળીના ઇતિહાસમાંની સત્ય ખીનાઓને અનુસાર કે અનુરૂપ છે. ઇરેનીયસના વખતથી માંડીને તે હાલના વીસમા સૈંકા સુધીના લાંબા સમય દરમ્યાન પ્રભુથી સાબપણું પામ્યાનાં પુષ્કળ ઉદાહરણો કે દષ્ટાંતો બન્યાં છે. પ્રભુથી સાબપણું પામેલાંઓની શાહેદીઓ મોટા પ્રમાણમાં મળી આવેલી છે, ને તેઓનો આખો સમુદાય એવોજ પોકાર પાડી ઉઠે છે કે, “ઈસુ ખ્રીસ્ત જઈ કબલે તથા આજે તથા સદાકાળ તેવો ને તેવોજ છે.” વળી મધ્યકાલિન જમાનાઓ દરમ્યાન ખ્રીસ્તની બરી મંડળીના લોકો

એ શાસ્ત્રસિદ્ધ સિદ્ધાંતની સત્યતા સ્વીકારતા હતા, તેમજ તે સંબંધી બીજાઓને શિક્ષણ આપતા હતા. વાલ્ડેનશીઓ તો પોતાના વિશ્વાસનામાના સિદ્ધાંતમાં તેની ગણના કરતા હતા. ખ્રીસ્તી ધર્મ સુધારકોના શરૂઆતના સમયમાં એ સંબંધી અસંખ્ય દષ્ટાંત બન્યાં હતાં. લુથર, બ્રેકસ્ટર, ફ્રેકસ, વ્હીટ-શીલ્ડ, જોન વેસ્લે વિગેરેના જીવનચરિત્રો પરથી એ સિદ્ધાંતની માન્યતાની સ્પષ્ટ તથા ખાતરીજનક શાહેદીઓ મળી આવેછે. તે પછીના સમયમાં પણ તેનાં અગણિત ઉદાહરણો બન્યાં હતાં. વળી જર્મની, સ્વીટ્ઝર્લેન્ડ, સ્વીડન, નોર્વે, ઇંગ્લાંડ તથા તે તાબેના મુલકો તેમજ આખા જગત પરના મિશન-ક્ષેત્રોમાં પ્રભુ ઇસુના સાબળપણું બક્ષનાર પરાક્રમના ઘણા શાહેદો મળી આવે છે. હા, આપણી મધ્યે તેના ઘણા શાહેદો કે હિમાયતીઓ છે. અમેરિકામાં હાલમાં બે ત્રણ સુનાર્તિકોની સભાઓમાં હજારો માણસો ખ્રીસ્તના સમયની પેઠે સાબળપણું પામ્યા છે. પરંતુ એ સિદ્ધાંતના દૃઢ તથા મક્કમ શાહેદોમાંના ઘણાને તેની માન્યતાને લીધે લોકોની અપ્રસન્નતા ખમીને વર્ષો સુધી તેનો પ્રચાર કરવા સારૂં ધૈર્ય ધરવું પડ્યું છે, એમ કહેવાય. તેઓમાંના ઘણાંખરાં સ્ત્રી પુરૂષો તો ખ્રીસ્તી ધર્મના અગ્રેસર પ્રચારકો થઈ પડ્યા છે. તેના હિમાયતીઓમાં વિવિધ પ્રકારના બુદ્ધિપ્રભાવશાળી સાધુશિલ્પ-વૃત્તિના તથા બાળકના જેવો સાદો વિશ્વાસ કરનાર માણસો છે. પુકત વયના પુરૂષો હા, નાની વયનાં છોકરાં સુદ્ધાંત તેના હિમાયતી છે. કેટલાએક અગાધ બુદ્ધિવાન માણસો તો પોતાની વિદ્યાનો ગર્વ છાડી તેની માન્યતાને યોગે સાદો વિશ્વાસ કર-

નાર બાળક જેવા બની ગયા છે. પ્રભુના એ સેવકો વિવિધ પ્રકારના રોગદુઃખો એટલે શરીરની અમુક ભાગ પરની જીવલેણ માંસવૃદ્ધિના દરદથી માંડીને તે શરીર પ્રકૃતિને કથાળી નાખનાર જ્ઞાનતાંતુઓના અસહ્ય દરદ સુદ્ધાંતથી પીડા ભોગવનારા હતા. પરંતુ સર્વ પ્રકારનાં રોગદુઃખો નીવારી સાબ્દપણું બક્ષનાર પ્રભુ ઈસુજી વેદોનો વેદ છે તેણે તે બધાને સાબ્દપણું બક્ષ્યું હતું, એ સાડે તેની સ્તુતિ થાઓ.

૯. પ્રભુથી સાબ્દપણું એ હાલના જમાનાનાં ચિહ્નોમાંનું એક ચિહ્ન છે. વળી તે ખ્રીસ્તના બીજી વારના આગમનનો અગ્રગામી સિદ્ધાંત છે. તે હાલના સમયમાં પ્રવર્તેલા ખ્રીસ્તના ખરા તથા સત્ય ધર્મ પરના અવિશ્વાસ તથા અધાર્મિકપણાના પ્રતિકારરૂપ સત્યનો પ્રકાશ છે. એમ કહેવાય. માણસો પોતાની બુદ્ધિના પ્રભાવે કરીને ભક્ષેને તેની સત્યતાની અવગણના કરે કરાવે. તથાપિ દેવતા પોતાના પરાક્રમના અગમ્ય પ્રમાણપુરાવા વડે તેની સત્યતા પ્રદર્શિત કરતો રહે છે, એમાં કશો શક નથી.

અધ્યાય ૩ નો.

શા કારણથી ઇસુને આપણો સાબ્દ કરનાર માનીએ છીએ તે.

૧. તેણે પોતાના સોળોએ કરીને આપણા શરીરોના સાબ્દપણા માટે ખંડણી ભરી આપી છે, તેને લીધે તે આપણો

સાબ કરનાર પ્રભુ છે. વળી શરીરનું સાબપણું એ કાલવરી વધસ્તંભે આપણે સારૂ ખંડણી ભરી આપી કીધેલા ઉદ્ધારનું સ્વાંગ છે. યશાયાહે કહ્યુંકે, “અચિત તેણે આપણાં દરદ માથે લીધાં છે, ને આપણાં દુઃખ વેઠ્યાં છે.”

૨. આપણે જેઓ નવો જન્મ પામી દેવના દીકરા ઠર્યા છીએ તેઓમાં વસતા ખ્રીસ્તના ઉત્થાનના જીવનમાં આપણે સારૂ શરીરનું સાબપણું છે. આપણને તેની પ્રાપ્તિ ઇસુને હસ્તક કે આસરે થાય છે એમજ નહિ, પણ ઇસુમાં થાય છે, એમ કહેવાય. વળી તે આપણે સારૂ ખ્રીસ્તના જીવતા શરીરમાં છે, ને જેમ આપણે તેનામાં રહીએ તેમ તેની પ્રાપ્તિ અનુભવીએ છીએ, તેમજ જેમ તેનામાં રહીએ તેમ તેની પ્રાપ્તિ જળવાઈ રહે છે.

૩. ખ્રીસ્ત પોતે આપણામાં આપણે સારૂ દેવ પર વિશ્વાસ કરવાનું પરાક્રમ કે સામર્થ્ય થઈ આપણને તે પામી લેવાનું બળ કે શક્તિ બક્ષે છે. વળી જો આપણે તે પામી લેવાની ઇચ્છા કે અભિલાષા રાખીએ, તો તો તેના પર ભરોસો કરવાનો વિશ્વાસ પણ બક્ષ્યા વિના તે રહેતો નથી, એમ કહેવાય. આપણને સાબ કરનાર ખ્રીસ્ત પ્રભુનો શોધ કરવા સારૂ આપણે કાંઈ ઉચ્ચ આત્મિક સ્થિતિના અનુભવમાં આવવાનું નથી; પરંતુ તે આપણા રોગ દુઃખોની લાચારી કે અધમાવસ્થામાં આપણી પાસે આવે છે ને ખૂદ પોતે આપણે સારૂ ભરોસો તેમજ સાબપણું થાય છે. આ વાતના ખુલાસાને સારૂ નીચેનું દષ્ટાંત ખાસ અસરકારક છે.

એક વેળા ચીન દેશનો એક માણસ ખ્રીસ્તી થયા

પહેલાંની પોતાની સ્થિતિનું વર્ણન કરતાં ઇસુ ખ્રીસ્ત તથા ચીન દેશના દેવ કાન્ક્યુશીયસ તથા બુદ્ધદેવ વચ્ચેનો તફાવત દેખાડી આપતો હતો. તેણે કહ્યું, હું કાદવ-કીચડવાળા એક ઉંડા ખાડામાં પડેલો હતો. તેમાંના કાદવમાં માફ અર્ધું અંગ ખૂંચેલું હતું. એવી સ્થિતિમાં રહી મને કોઈ બહાર કાઢે, એવો પોકાર કરતો હતો. તેવામાં મેં મારી નજર ઉંચી કરી તો ઉપરથી મારી લાણી જોતો એક માનવંત તથા સફેદ પળીયાંવાળો વૃદ્ધ પુરૂષ મેં દીઠો. તેના મુખ પરથી તેની અંદરના આત્માની વિમળતા તથા પવિત્રતાનાં ચિહ્નો દેખાઈ આવતાં હતાં. તેણે કહ્યું, મારા દીકરા, આ ઠેકાણું ભયંકર છે. મેં કહ્યું હા, પરંતુ તેમાં હું પડી ગયો. તમે મને બહાર ખેંચી શકો છો વાડ ? તે સાંભળી તેણે પોતાને મને ઓળખાવતાં કહ્યું, મારા દીકરા, હું કાન્ક્યુશીયસ છું. જો તેં મારાં પુસ્તકો વાંચ્યાં હોત તથા તેમાંના શિક્ષણ પ્રમાણે વર્ત્યો હોત, તો તું આ ખાડામાં કદી પડત નહિ. મેં કહ્યું હા, ખરી વાત મહારાજ, પણ તમે મને અહીંથી ખેંચી નહિ કાઢી શકો વાડ ? ત્યાર-પછી મેં ઉપર જોયું તો તે ત્યાંથી પલાયમાન થઈ ગયા હતા. થોડીજ વારે ખીબા એક પુરૂષને મેં દીઠો. તેણે તો આ વેળાએ પોતાની આંખો બંધ કીધેલી તથા અહબ વાળેલી હતી. મને નિહાળવા તે વાંકો વળ્યો ખરો, પણ મારી લાણીતો દષ્ટિએ ન કરતાં જાણે અવકાશમાં કોઈકે ઘણીજ દુરની જગ્યા લાગતો હોય, એવો દેખાતો હતો. તેણે કહ્યું મારા દીકરા તારી આંખો ફક્ત બંધ કર, ને

તારા હાથની અદબ વાળ, ને તારા પોતા વિષેનું વિભાન કે વિસ્મરણ કરી સ્વસ્થતા કે પૂર્ણ વિશ્રાંતિ ધારણ કર. જેથી તારું મન અશાંત થાય, એવા કેઈપણ વાના સંબંધીનો વિચાર સરખો કરીશ નહિ. એવી રીતની સ્વસ્થતા ધારણ કર કે. કશાથી પણ તારાથી અસ્વસ્થ થવાય નહિ. એવું કરીશ ત્યારે તો મારા દીકરા, તું મારા જેવી મિષ્ટ વિશ્રાંતી કે વિરામ ભોગવતો થઈશ. મેં કહ્યું હા. ખરી વાત મહારાજ, બહાર જમીન પર આવ્યા પછી તો હું એમ દરીશ ખરે; પણ આ ખાડામાં પડેલો છું તેનું કેમ? તમે મને બહાર ખેંચી નહિ કાઢી શકો વાડ? પરંતુ તે પછી બુદ્ધદેવ પણ સીધાવી ગયા. ત્યારપછી તો હું તદ્દન નિરાશ કે આશાભંગ થવાની તૈયારીમાં હતો. એટલામાં પેલા બે જળાના કરતાં બુદ્ધદેખાવનો એક પુરૂષ મારી નજરે પડ્યો. ને તો તદ્દન સાદો ને તમારા મારા જેવા માણસના સરખો તેનો દેખાવ હતો. પરંતુ તેના મુખ પર દુઃખપીડાનાં ચિહ્નો હતાં. મેં તેને દેખીને બુમ પાડી કે. ઓ મહારાજ, તમે મને બહાર ખેંચી કાઢી શકશો? તેણે ઘણી નરમાશથી કહ્યું. મારા દીકરા તને શું દુઃખ થયું છે? એનો જવાબ હું દઈ શક્યો નહિ. એટલામાં તો નીચે કીચડમાં મારી અડોઅડ આવી તે ઉભો. તેણે મને બાથમાં લઈ લીધો, ને બહાર ખેંચી કાઢી મને ખાવાને ખોરાક આપ્યો તથા આરામ પણ પમાડ્યો. જ્યારે પાપથી થયેલા મારા ઘાઓ રૂંઝાઈ હું સાજો થયો. ત્યારે તેણે મને કંઈ એમ ના કહ્યું કે, ફરીથી એવું કરતો નહિ; પરંતુ અરે! તેણે તો ઉલટું

પ્રેમના ઉમળકાથી કહ્યું, હવેથી આપણે સંઘાતે ચાલીશું, ને મારા મિત્રો, અસલના મારા કાન્કયુશીયસ તથા બુદ્ધદેવને છેલ્લી સલામ કરી મારા ત્રાતા તથા મહાન વૈદ પ્રભુ ઇસુની સાથે આજ્ઞાદિન પર્યંત ચાલ્યો છું.

એ માટે તમે સર્વ કાન્કયુશીયસને લજ્જનાર ચીન નિવાસીઓને તેમજ બુદ્ધદેવને લજ્જનાર બૌદ્ધોને તથા આપણા પાડોશી તેત્રીસ કોડ દેવતાઓને લજ્જનાર હિંદવાસીઓને મારી નાશ વિનંતી છે કે, એ ચિનનિવાસીની પેઠે સર્વને છોડી ખ્રીસ્ત પ્રભુ જે એકલો ખરો તથા જીવંતો ત્રાતા તથા આત્મા તેમજ શરીરનો વૈદ છે તેને શરણે આવો. તેના ખરા સેવક એ ચિનનિવાસીના જેવુંજ ખ્રીસ્ત તમારે સાડ કરવા આતુર તથા તત્પર છે. જેવી સ્થિતિમાં તમે છો તેવીજ સ્થિતિમાં તે તમારી પાસે આવશે. તે પોતે તમારામાં તમારે સાડ તમારે વિશ્વાસ થશે, ને ત્યારપછી પુનરુત્થાનના પ્રકાશનો તથા આવનાર યુગોના મહિમાનો ઉદય તમ પર થાય, ત્યાં સુધી તમે તેની સંઘાતે ચાલશો, એ નિઃસંદેહ છે.

પ્રભુ આપણ સર્વેની એવી મદદ કરે કે, તેના પોતાના મહિમાવાન નામની ખાતર આપણે એવી સંપૂર્ણ રીતિએ ખ્રીસ્ત પ્રભુનો અંગીકાર કરી તેનું ભરપુર જીવન પામી લઈએ. આમેન.

ચોથો વિભાગ.

ખ્રીસ્ત આપણે આવનાર પ્રભુ.

અધ્યાય ૧લો.

હું તેને પ્રભાતનો તારો આપીશ. પ્રગટી. ૨; ૨૮.

પ્રભુ ઇસુ ખ્રીસ્તના બીજી વારના આગમનનો સિદ્ધાંત પ્રેરિતોના સમયની સુવાર્તાનો અગત્યનો તથા પૃથક લાગ છે. પાઉલ પ્રેરિત કરીથીઓ પર પત્ર લખતાં કહે છે કે, “તે સુવાર્તા હું તમને જણાવું છું,” ને પછી તુરત તે તેઓને પુનરુત્થાન તથા પુનરાગમનની વાત કહેવા માંડે છે. જેઓ ખ્રીસ્ત પર પ્રેમ રાખે છે તથા આ વિનાશનિર્મિત જગતનાં પાપ તથા શોકદુઃખો બોધ પોતાના આત્મામાં વિલાપ કરે છે તેઓ સર્વને ખ્રીસ્તનું પુનરાગમન આનંદદાયક છે, એમ કહેવાય.

વળી એ સિદ્ધાંત સુવાર્તાના બીજા લાગો કે સિદ્ધાંતોની મહિમાલરી સંપૂર્ણતા છે. આપણે તારણની સુવાર્તાની વાત પાછળ કરી ગયા, પણ પ્રેરિત પીતર ઇસુના પુનરાગમનની વાત સુચવતાં કહે છે કે, આપણું તારણ “છેલ્લા કાળમાં પ્રગટ થવાને સિદ્ધ છે.” તે વેળાએ આપણે સમયો તથા કાળોને અંતેના વિનાશ મધ્યે હોવા છતાં ખ્રીસ્ત જે સનાતન યુગોનો ખડક છે તે પર પૂર્ણ સલામતીમાં ઉભા રહીશું.

તે વેળાએજ પામીશું પ્રભુ, અમે જ્ઞાન પૂર્ણ રીત;
નહિ ત્યાર પહેલાં ભણીશું, કેટલા છીએ અમે ઉપકૃત.

વળી પવિત્રીકરણની વાત પણ આપણે કરી ગયા, પરંતુ ચોહાન પ્રેરિત ઇસુના પુનરાગમનના સંબંધમાં કહે છે કે, “જ્યારે તે પ્રગટ થશે, ત્યારે તેના જેવા આપણે થઈશું, અને જે હરેક તેના પર એ આશા રાખે છે, તે પોતાને શુદ્ધ કરે છે, જેમ તે શુદ્ધ છે તેમ.” તેમજ વળી ઇશ્વરી સાબપણાની વાત પણ કરી ગયા; તથાપિ પાઉલ કહે છે કે, “દેવે આપણા શરીરોમાં આપણને પુનરૂત્થાનનું પ્યારું આપ્યું છે,” એ મઠે પ્રભુથી સાબપણું જે જીવનની સંપૂર્ણતા પુનરૂત્થાનની વેળાએ થનાર છે તે જીવનનો પ્રથમ અંકુર માત્ર છે.

એ ઉપરથી જણાય છે કે, પ્રભુ ઇસુના પુનરાગમનના સત્યતા તથા આશાયુક્ત સિદ્ધાંતનો સંબંધ દેવના સર્વ સત્ય તથા જીવનની સાથે છે, તે કારણથી તે મંડળની મોટી તથા ધન્ય આશા છે. માણસજાતની ઉત્પત્તિના શરૂઆતના સમયમાં દેવે પોતાના લોકો આગળ એ મોટી આશા મુકી હતી. જે વેળાએ માણસજાતનો અદ્વિષિતા આદમ પાપને કારણે સ્વર્ગ કે પારાદૈસ ગુમાવી બેઠો, તે વેળાએ દેવે તે પતિતાવસ્થાને ભોગ થઇ પડેલી એટલે વાડીમાં મહિમાવંત સ્વરૂપધારી કર્જો બેસાડયા હતા. તે કર્જો માણસને લવિષ્યમાં પ્રીસ્તમાં પ્રાપ્ત થનાર મહિમાનું લવિષ્ય તથા નિદર્શન સમાન હતા. વળી શાસ્ત્રમાં સિંહ તથા બળહ તથા પુરૂષ તથા ગરૂડની લબ્ય મુખમુદ્રા દેવના ખંડી લીધેલાઓને પ્રીસ્તમાં જે રાજસત્તા, પરાક્રમ જ્ઞાનબુદ્ધિ

તથા પરમ પદ પ્રાપ્ત થનાર છે તેની ઉપમા સમાન હતી. એવા આદર્શો કે ધ્યેયો સર્વ જમાનામાં પ્રદર્શિત કરવામાં આવેલા હતા. એ સર્વ ઉપમાઓ ખ્રીસ્તના મોટા ઉદ્ધારની સિદ્ધિ પછી તેના ખંડી લીધેલાઓ જે આદર્શ સ્વરૂપ ધારણ કરવાના છે તે સુચવે છે, એમ કહેવાય. વળી દેવ તે પરમ આદર્શ સ્વરૂપનું પરિભાણ પોતાની તેમજ માણસની આગળ એ સારૂ સુકી રાખે છે કે, તે ભવિષ્યમાં તેની સંપૂર્ણતા કરનાર છે, ને તે થતાં સુધી દેવ વિશ્રામ લેનાર નથી. એ માટે સુવાર્તાની ધન્યતા હાલમાં ભોગવીએ તે ઉપરાંત સુવાર્તાને અંગે ભવિષ્યમાં પ્રગટ થનાર પરાક્રમ તથા મહિમા તેમજ ખ્રીસ્તના મહિમાવંત આગમનની પવિત્રતા કે વિશુદ્ધિ કરાવનાર ધન્ય આશા સંબંધીનું યોગ્ય જ્ઞાન પામી તે થનાર મહિમાવાન સ્થિતિની ઉમેદ રાખતાં આપણું આપણા દિવસો નિર્ગમન કરીએ.

અધ્યાય ૨ જો.

ખ્રીસ્તના ખીલ વારના આગમનનો અમે કેવો અર્થ લઈએ છીએ તે.

૧. ખ્રીસ્તના પુનરાગમનને અમે પૃથક પૃથક ખ્રીસ્તી માણસના અંતઃકરણમાં વાસો કરવા સારૂ ખ્રીસ્તનું જે આગમન થાય છે તે સમજતા નથી. પ્રત્યેક પવિત્રાઈ શોધનાર માણસના અંતઃકરણમાં ખ્રીસ્તનું આવવું અદેખક તથા કૃપાસહિતનું થાય છે ખરૂં, ને એવા પ્રકારના તેના

આગમનની વાત જે ધન્યતાયુક્ત મર્મ છે તે વિષે પવિત્રી-
 કરણના સંબંધમાં અમે વાત પણ કરી ગયા, જે સંબંધી
 એવું લખેલું છે કે, “તમારામાં ખ્રીસ્ત મહિમાની આશા.”
 તથાપિ એ ખ્રીસ્તનું પુનરાગમન નથી. વળી કેટલાએક
 ખ્રીસ્તી માણસો પોતાના આત્મિકપણાનો આડંબર દાખવતાં
 એવું કહેવા તત્પર હોય છે કે, મારા અંતઃકરણમાં
 તો હબ્બર વર્ષના શાંતિના રાજ્યની સ્થાપના થઈ ચૂકી છે,
 ને પ્રભુ પોતે મારા અંતઃકરણમાં વાસો કરે છે, એ માટે
 જેઓને એવી ખાતરી નથી તેઓ ખ્રીસ્તના દૃષ્ટ પુનરાગમનની
 વાત ભલે કર્યા કરે. હવે જો કે માણસો તે
 સંબંધી ગમે તેવા તર્કો કે ખ્યાલો કરે, તો પણ તેઓએ
 આ વાત ધ્યાનમાં રાખવી કે, પ્રેરિત પાઉલના અંતઃકરણમાં
 પ્રભુનો વાસો હતો, ને તે ત્રીજા આકાશમાં જઈ આવ્યાનો
 દાવો કરતો હતો—જેવો દાવો કદાપિ એ માણસો કરતા
 હોય. વળી પ્રેરિત ચોહાન તો પોતાના તારનાર સાથે
 આપણામાંને કોઈ પણ આ પૃથ્વીપર પ્રાપ્ત કરવાની કદાપિ
 હિમેદ ધરાવી શકે, એવો ગાઠો હા, હૃદય સાથે હૃદયનો
 સંબંધ ધરાવતો હતો. તથાપિ એઓ બન્ને ખ્રીસ્તના પુન-
 રાગમનની વાત અચૂક શબ્દોમાં કાઢે છે. “પછી આપણુ
 જીવતા રહેનારા ગગનમાં પ્રભુને મળવા વાહજોમાં તણાઈ
 બંધશું.” આપણે બહુએ છીએ કે, જ્યારે તે પ્રગટ થશે,
 ત્યારે મહિમામાં તેની સાથે આપણે પ્રગટ થઈશું. જુઓ
 તે વાહજાં મુઠાં આવે છે, ને હરેક આંખ તેને દેખશે. એ
 પ્રભુ ઈશુ, આવ.”

એ માટે ખરૂં જોતાં જેમ જેમ આપણને ખ્રીસ્ત વિષેનું આત્મિક જ્ઞાન વધારે થાય છે તેમ તેમ ખ્રીસ્તની જેવી સમક્ષતાનો અનિર્વાચ્ય મહિમાભર્યો અનુભવ તેના આવવાની વેળાએ સંપૂર્ણ રીતિએ થનાર છે તેવી દૃષ્ટિ તથા શાશ્વત સમક્ષતાને સારૂં આપણે ઘણા ઉત્કંઠિત થઈએ છીએ.

૨. વળી ખ્રીસ્તનું પુનરાગમન જેમ કેટલાક ખ્રીસ્તી લોકો માને છે તેમ મરણ વખતેનું તેનું આગમન નથી. મરણ વેળાએ તે આપણને લેવા આવતો હશે કે કેમ, એ શંકાશિળ બાબત છે. લાજરસના સંબંધમાં એવી વાત આવે છે કે, ફૂતો આવીને તેને ઈબ્રાહિમની ગોદમાં લઈ ગયા. સ્તેફને પોતાના મહિમાભરેલા મરણ પ્રસંગે ખ્રીસ્તને દેવને જમણે હાથે ઉભેલો નિહાળ્યો. સ્તેફન જેવા પોતાના વિશ્વાસુ સેવકોનો અંગીકાર કરવા તથા આવકાર દેવા તે ઉભો થાય, એ સત્ય છે, પણ તે પોતે તે વખતે તેને લેવા તો આવ્યો નહિ. વળી મરણ તથા પુનરાગમનની વચ્ચે ઘણોજ તફાવત છે. આપણને મરણને વાસ્તે બહુત રહીને વાટ જોવાની કહી નથી, પણ તેની બીકથી છૂટા થયેલા છીએ. પરંતુ પ્રભુના આવવાની વાટ જોવાની આપણને ખાસ આજ્ઞા આપવામાં આવેલી છે. મરણ એ શત્રુ છે, પણ પુનરાગમન તો આપણા વહાલામાં વહાલા સગા તથા મિત્ર ખ્રીસ્ત સાથેનો મહિમાભર્યો મેળાપ કરવાનો સમય છે. મરણનો પ્રસંગ પાછળ રહેલાં શોકગ્રસ્ત સગાંસંબંધીઓને તેમના વહાલાનો વિયોગ કરાવે છે; પરંતુ પુનરાગમન

તો વહાલાથી વિયોગ પામેલાંઓને સારૂ દિલાસો તથા વગર મરણુ તેની પાસે જવાનો ઉત્તમ માર્ગ છે. એ માટે જો મરણુ તથા પ્રભુનું બીજી વારનું આગમન એકનો એકજ બનાવ હોત, તો તો પાઉલ પ્રેરિતે થેરસાલોનીકીઓને એવુંજ કહ્યું હોત કે, “ભાઈઓ ઉઘી ગયેલાં વિષે તમે અભણ્યા રહો એવી અમારી ઇચ્છા નથી, એ સારૂ કે બીજા જેઓને આશા નથી તેઓની પેઠે તમે ખેદ ન કરો; કેમકે પ્રભુ ઇસુ મરણુ વખતે તમારા વહાલાંઓને લેવા આવી ગયો છે, ને થોડી વાર પછી તેવીજ રીતે તમને પણ લેવા મરણુ વખતે આવશે, ને મરણુથકી તમારો તથા ઇષ્ટ મિત્રોનો મેળાપ થશે.” પરંતુ શું તે એ પ્રમાણે કહે છે ખરું વાર ? ના, તેતો એવું કહે છે કે પ્રભુ પોતે આકાશથી ઉતરશે x x x x ને ખ્રીસ્તમાં જેઓ મુએલા તેઓ પહેલા ઉઠશે. પછી આપણુ જીવતા રહેનારા ગગનમાં પ્રભુને મળવા તેઓની સાથે વાદળોમાં તણાઈ જઈશું, ને તેમજ સદા પ્રભુની સાથે થઈશું.” એ માટે પ્રેરિત તે વાત મરણુને લાગુ પાડતો નથી, પણ જે થકી મરણુનો પરાજય થશે, ને જે વિષે તે કરીથીઓ પર પત્ર લખતાં કહે છે કે, “ત્યારે આ લખેલી વાત પુરી થશે કે, મરણુ જયમાં ગળાઈ ગયું છે,” તે ઇસુના પુનરાગમનને લાગુ પાડે છે. હવે આ વાત નિશ્ચયપૂર્વક છે કે, એ બન્ને બનાવ એકજ હોઈ ન શકે; એટલેકે પુનરાગમન પોતે પોતા થકી ગળાઈ જાય, એવું બને નહિ.

૩. ખ્રીસ્તનું પુનરાગમન સુવાર્તાના પ્રસાર તથા ખ્રીસ્તી ધર્મના દેશોદેશના પ્રચાર કે પ્રગતિદ્વારા તેનું આત્મિક રીતિએ

મતું આગમન નથી. એ વાતનો શાસ્ત્રમાં કોઈ પણ ઠેકાણે ખ્રીસ્તના દૃષ્ટિ પુનરાગમનના જેવો પુરાવો મળતો નથી.

“જુઓ તે વાદળાં સુદાં આવે છે, ને હરેક આંખ, ને જેઓએ તેને વિધ્યો તેઓ પણ તેને દેખશે; ને પૃથ્વી પરનાં સઘળાં કુળો તેને લીધે વિલાપ કરશે.” હવે જ્યારે લોકો સુવાર્તાનો અંગીકાર કરે છે, ત્યારે તેઓનું વર્તન એ મમાણેનું હોતું નથી, એ અનુભવસિદ્ધ વાત છે. ઉલટા તેઓ આનંદ કરે છે. પરંતુ તેના આવવાની વેળાએતો તેઓ વિસ્મિત તથા નિરાશ થશે. વળી જેમ બીજે સ્થળે કહ્યું છે તેમ તેઓ પહોંચે તથા પત્થરોને કહેશે કે, અમ પર પડો ને હલવાનના કોપથી અમને સંતાડો. તેમજ વળી દૂતોએ પણ ઇસુના પુનરાગમનની ખીના સંખધી અગ્યાર શિષ્યોને કહ્યું હતું કે, “એજ ઇસુ જેમ તમે તેને આકાશમાં જતાં જોયો તેમજ પાછો આવશે.” એ માટે એ વાત કંઈ સુવાર્તાની પ્રસિદ્ધિ કે પ્રચારને લાગુ પડી શકતી નથી; પણ તે તો ખ્રીસ્તના પોતાના દૃષ્ટિ તથા મહિમાવાન પુનરાગમનને લાગુ પડે છે, એમાં કશો શંક નથી. હા, સુવાર્તાનો બહોળો પ્રસાર કરવાનો છે; પ્રભુનું સત્ય વિજ્ય થનાર છે; તેના ઇશિદા તથા ધારણા ખાર પાડવાનાં છે, એ બધું બંધ, પણ તે સર્વ ઉપસંત ખ્રીસ્ત પોતે પોતાના જે લોકો તેને મળવા તૈયાર છે તેઓને લેવા આવવાનો છે. વળી ખ્રીસ્ત પોતે પોતાની સત્યતા તથા કાર્યથીજના કરતાં અધિક છે, તેથી તેનું આગમન અરેબર આનંદકારક કેમ ન હોય ?

અધ્યાય ૩ જો.

હજાર વર્ષના શાંતિના રાજ્યનો અંત કેવો અર્થ લઈએ છીએ તે.

હજાર વર્ષના રાજ્ય સંબંધીના સિદ્ધાંત કે મત વિષે ઘણા ખ્રીસ્તી લોકો અજાણ્યા છે, એ ઘણું શોચનીય છે. પરંતુ તે સંબંધી પ્રગટીકરણના વીસમા અધ્યાયમાં સાફ જણાવેલું છે કે, પહેલા પુનરુત્થાન બાદ ખ્રીસ્ત પોતાના પવિત્ર સંતો સુદ્ધાં આ પૃથ્વી પર એક હજાર વર્ષ પર્યંત રાજ્ય કરશે. તે સમય દેવના સેવકોને સાફ વિજય, હર્ષાનંદ તથા મહિમા યુક્ત થશે. તે વિષેની ખાસ માત્ર મુખ્ય વાતો નીચે આપી છે.

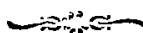
૧. દેવના પવિત્ર સેવકોનું પુનરુત્થાન તથા પુનર્મેળાપ.
૨. તેઓનો બદલો તથા રાજ્યસત્તા.
૩. પૃથ્વી પરથી શેતાનનો સંપૂર્ણ નિકાલ.
૪. આ પૃથ્વી પર દેવના પવિત્ર સંતોને થનાર ખ્રીસ્તની દૃષ્ય તથા ગતશુની સમક્ષતા.
૫. સર્વ શત્રુઓના પરાજય તથા ન્યાયીપણાનું સાર્વભૌમ સામ્રાજ્ય.
૬. હજાર વર્ષ પર્યંતનો સમય.
૭. હજાર વર્ષની સુદતની આખર આખરમાં સેતાન તથા પાપના માણસનો બળવો કે હુમલો તથા દુષ્ટોનું છેલ્લું તથા આખરનું ન્યાયકરણ.

એ હજાર વર્ષના આશીર્વાદિત જમાના સંબંધી પવિત્ર શાસ્ત્રમાં બીજી વાતો કહેલી ન હોત, તોપણ આ વાતો પુરતી પ્રમાણરૂપ છે કે, તે સમયે પ્રભુના પવિત્ર સેવકો પરમ મહિમા તથા પૂર્ણ સુખશાંતિની સ્થિતિ ભોગવશે. વળી તે પરથી એ પણ સાફ જણાય છે કે, જુના કરારના સમયના ભવિષ્યવાદીઓ જેમ એ સુવર્ણ સમય કે પૂર્ણ સુખશાંતિના જમાના વિષે લાખી તથા લાખી ગયાહતા, તેમ તે દરમ્યાન ન્યાયીપણું સત્યતા તથા શાંતિથી, “ પાણી સમુદ્રને ઢાંકે છે તે પ્રમાણે પૃથ્વી ભરપુર થશે.”

અધ્યાય ૪ થો.

ખ્રીસ્તના પુનરાગમન તથા હજાર વર્ષના રાજ્યના કાળનો અનુક્રમ.

ખ્રીસ્તનું પુનરાગમન હજાર વર્ષના રાજ્યની અગાઉ કે કેરું થશે? એ વાતનો નિર્ણય કરવાની ખાસ જરૂર છે; કેમકે તેમાં સર્વ વિવાદોનું સમાધાન છે.

૧. ઇસુનું પુનરાગમન હજાર વર્ષના રાજ્યની આગમત્ર યનાર છે, એવી માન્યતાનું સૌથી પ્રત્યક્ષ કે સ્પષ્ટ કારણ શાસ્ત્રનો ઉપર જણાવેલો અધ્યાય જેમાં એ બન્ને બનાવોનું વર્ણન આપેલું છે તેમાંજ મળી આવે છે. એ અધ્યાયમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ખ્રીસ્તનું પુનરાગમન પહેલાં થશે, એ સંબંધી કંઈ પણ શક રહેતો નથી. આકાશ તથા

પૃથ્વીની વચ્ચે બનનાર બનાવોમાં પુનરાગમનનું વર્ણન ઘણું બારીક રીતે કીધેલું છે. પુનરાગમનની પછી પૃથ્વી પરના ખ્રોસ્તના શત્રુઓ પરની જીત તથા સબ તથા સેતાનનું બંધાવું તથા પવિત્રોનું પુનરૂત્થાન તથા ઉત્થાન પામેલા સંતોની રાજસત્તા તથા હબ્બર વર્ષનો સમય આવશે. ઇસુના પુનરાગમનની વાત લાક્ષણિક તથા આત્મિક રીતિએ પૂર્ણ થનાર માનવાની માત્ર એક રીતથીજ તેની અવગણના થાય છે. પરંતુ કીન આલ્ફ્રેડ પોતાની તિક્ષ્ણ બુદ્ધિના પ્રભાવે તથા પ્રમાણિકપણાએ કરીને એવી પોકળ માન્યતાનું ખંડન આ રીતે કરે છે. તે કહે છે કે, જો તે વાત લાક્ષણિક કે આત્મિક રીતિએ પૂર્ણ થનાર છે, એવું માનીએ, તો પવિત્ર લેખની વાતોનું ચોક્કસપણું તથા નિશ્ચયતા ક્યાં રહ્યાં. જો શાસ્ત્રમાં લખ્યા પ્રમાણેનું ઇસુનું પુનરાગમન તેના પવિત્ર સંતોનું ઉત્થાન તથા હબ્બર વર્ષનું શાંતિનું રાજ્ય ન થનાર હોય, તો દેવે આપેલા પવિત્ર શાસ્ત્રની વાતોનો કેવો અર્થ લેવો, એ વિષે આપણે કંઈ બાણુતાજ નથી.

૨. ત્યારપછી ઇસુનું પુનરાગમન હબ્બર વર્ષના રાજ્યની અગાઉ થશે તે સંબંધીની દલીલ તેના સંબંધમાં ભાર દઇને વપરાયલા “બગતા રહે” એ શબ્દોમાં મળી આવે છે. તેને વિષે બગ્ગત રહેવાની આજ્ઞા કે ફરમાન શાસ્ત્રમાં ઠેકાણે ઠેકાણે આપેલું છે. હવે જો પુનરાગમનની અગાઉ હબ્બર વર્ષનું રાજ્ય આત્મિક રીતિએ થનાર હોત, તો તો તેને સાફ બગ્ગત રહેવાનું આપણને કહેલું હોત. વળી જો ચોકખે ચોકખાં

એક હજાર વર્ષ પછી તેનું આગમન થનાર હોય, તો પહેલાં બીજા સૈકાની મંડળીના લોકો તેની વાટ શી રીતે જોતા રહેત તથા આપણને પણ જો એવી ખબર હોય, તો આપણે તેની વાટ કેવી રીતે જોઈએ? “જાગતા રહો” એ શબ્દો પરથીજ તેનું આગમન ત્વરિત કે અવિલંબિત છે, એમ કહેવાય. પરંતુ જો દસ સૈકાની મુદત તે અગાઉ વીતવાની હોય, તો તે ત્વરિત છે, એમ શી રીતે કહી શકાય. જો એવો વાંધો ઉઠાવવામાં આવે કે, ખ્રીસ્તનું આગમન ખરું જોતાં દસ કરતાં વધારે સૈકાં દરમિયાન થયું નહિ તે વિષે શું, તો તે સાંબંધી એટલું કહેવાનું કે, તેથી તેની ત્વરા કે અવિલંબ રહ થતો નથી. કેમકે યનાવ ઘણાં વર્ષો દરમિયાન એકાદ ઘડીએ તો બનવાનો હોય, છતાં તે લાંબી મુદત સુધી ન બનવાનો વારવિલંબ લાગે. પરંતુ કેમકે યનાવ તેની આખરની મુદત સુધી ન બને, તેનાથી ઉપરના બનાવની વાત નોખી પડે છે. પોતાના દીકરા ઇસુનું આગમન કઈ ઘડીએ થવાની અગત્ય છે, એ વાત જો કે દેવને માલુમ તો છે ખરી, તેમ છતાં પણ તેની એવી ઇચ્છા છે કે, સર્વ જમાનાની મંડળીના લોકો તેના આવવાની વાટ જોતા રહે, કેમકે તેનું આગમન સાંજરે કે મધરાત્રે કે મરઘો બોલતી વેળાએ કે સવારે થાય. એ પ્રગટ કીધેલું નથી. પુનરાગમનની અગાઉ હજાર વર્ષનું રાજ્ય નિર્મિત કર્યાની વાત જણાવવામાં આવી હોત, તો તે થકી ઉપરની યોજનાનો ભંગ થાત, એમ કહેવાય. વળી ખ્રીસ્તના વિના મંડળી પોતાનું આગવું હજાર વર્ષનું રાજ્ય સ્થાપત. વળી જે વેળાએ હીદરેઅન્ડ નામે પાપાએ

હસમા સૈકામાં પ્રગટ કર્યું કે, હજાર વર્ષના રાજ્યની સ્થાપના થઈ ચૂકી છે, ને ખ્રીસ્ત પોતાનો પ્રતિનિધી જે પાપા તેને દ્વારા પોતાની સમક્ષતા પ્રદર્શિત કરી રહ્યો છે; તે વેળાએ એવાજ પ્રકારની પ્રવૃત્તિ રૂમની કાથોલીક મંડળીના લોકોએ ચલાવી હતી. વળી કેટલાએક પ્રોટેસ્ટન્ટ શિક્ષકો એટલે સુધી ધારણા કરી ચૂક્યા છે કે એ પ્રગતિની દસમી સદી હજાર વર્ષના રાજ્યનો મોખરાનો સમય છે. પુનરાગમન હજાર વર્ષના રાજ્યની અગાઉ થશે, એ સંબંધીનો વધુ પુરાવો ખ્રીસ્તે આપેલા બીના દષ્ટાંતમાં મળી આવે છે. તેમાં ખ્રીસ્તના પછીના સર્વ સમય દરમિયાન તેમજ તેના આગમનની છેલ્લી ઘડી સુધી જગતમાં કેવી વસ્તુસ્થિતિ ચાલુ રહેનાર છે, તેનો ચિતાર આપેલો છે. તેમાંની કેટલીએક મુદ્દાની વાતો વિષે વિચાર કરીએ.

કેટલાંએક બી રસ્તાની કોરે પડ્યાં; ને પક્ષીઓ આવીને તે ખાઈ ગયાં. કેટલાંએક પથ્થરવાળી ભોંય પર પડ્યાં ને નાશ પામ્યાં. કેટલાંએક કાંટાનાં જાળાંમાં પડી દબાઈ જઈ નાશ પામ્યાં. પણ બીજાં સારી ભોંય પર પડ્યાં ને તેઓએ ફળ આપ્યાં.

બીજે ઠેકાણે કહ્યું છે કે, એક માણસે ખેતરમાં સાંકે બી વાંચ્યું. પણ તરતજ તેના વૈરીએ આવી તેની અંદર કડવા દાણા વાંચ્યા, ને બન્ને કાપણીની મોસમ સુધી સાથે સાથે વધ્યાં.

એજ પ્રમાણે મંડળી બહારથી રાચના છોડવાની પેઠે આબાદીભરી વૃદ્ધિ પામતી જણાય છે, પણ અંદર

ખાને તે ખમીરથી (ભુંડાઈ) ભરપુર હોય છે. તેની અંદરના દેવના ખરા તથા શુદ્ધ સેવકો તો સંતાડેલા દ્રવ્ય તથા ઘણા મૂલ્યના મોતી જેવા જવદ્દે જડે એવા હોય છે. સુવાર્તારૂપી જાળમાં હરેક જાતના માણસો સમેટાતા બાંધે છે, ને કેવળ દૂતો અંતને સમયે દુષ્ટોને જીતી કરી શકશે.

જેમ જેમ એક પછી એક જમાનો ગુજરતો જાય છે તેમ તેમ હજાર વર્ષના શાંતિના રાજ્યનું નહિ, પણ “પહેલાં ધર્મત્યાગ થશે,” એનું દર્શન થતું જાય છે. “અન્યાય વધી જવાના કારણથી ઘણા ખરાનો પ્રેમ થશે થઈ જશે” “કેટલાએક માણસો ભૂતોના ઉપદેશ પર લક્ષ રાખીને વિશ્વાસનો ત્યાગ કરશે.” “છેલ્લા દહાડાઓમાં સંકટના વખતો આવશે.”

વળી મંડળીમાંના પુષ્કળ સલાસદો “સુભકિતનું રૂપ દેખાડનારા છતાં પોતેજ પ્રોત્તના વધસ્તંભના કટ્ટા શરૂઓ જેવ. થઈ તેના પરાક્રમનો નકાર કરનારા થશે.” આ જગત પણ કાંઈ શુદ્ધ, સુખી સૃષ્ટિ તરીકે પોતાના રાજાનો આવકાર કરવા તૈયાર થઈ રહેશે એમ નહિ, પણ આખી પૃથ્વી પરના સર્વ વસનારા પર તે ફાંદાની પેઠે આવશે. “ન્યારે તેઓ કહેશે કે, શાંતિ તથા કુશળતા છે ત્યારે અકસ્માત નાશ આવશે.” વળી ન્યારે તે તેઓ પર આવી પડશે ત્યારે, “જેમ નુહના તથા લોટના દિવસોમાં થયું તેમ થશે.” તેજ પ્રમાણે પ્રભુ ઇસુ પણ પુછે છે કે, “ન્યારે માણસનો દીકરો આવશે, ત્યારે તેને પૃથ્વી પર વિશ્વાસ જડશે શું ?”

ખ્રીસ્તના પુનરાગમન પર્યંત ભવિષ્યમાં જગતની ચાલુ રહેનાર પરિસ્થિતિનો ચિતાર દેવે ઉપરના શાસ્ત્ર-લેખોમાં જણાવ્યો છે. એ ઉપરથી પુનરાગમન આગમન થનાર કહેવાતા હજાર વર્ષના શાંતિના રાજ્યની નિશાની સરખું કંઈ દેખાતું નથી.

વળી હાલની વીસમી સદીમાં પણ જગતમાં પ્રવર્તેલા અશાંત વાતાવરણ ઉપરથી પણ એ હજાર વર્ષના રાજ્યની કાંઈ આશા જણાતી નથી. દુનીયા પરનાં મોટાં મોટાં શહેરોની સ્થિતિ ખરેખર શોચનીય છે. અસો વરસની દરમિયાનમાં પણ ન્યુયોર્ક શહેરમાં હજુ અડધા પડધા લોકો દેવળમાં જનારા છે. દારૂ પીનારાઓની સંખ્યા એ કરતાં પણ વધુ છે, એમ કહેવાય. જગત પરના સૌથી મોટા લાંડન શહેરમાં ત્રીસ લાખ માણસો દેવળમાં હજુ પગલું સરખું કરતા નથી. જર્મનીના બર્લીન શહેરમાં પચાસ હજાર માણસો દીઠ ફક્ત એક ધર્મસેવક કે પાળક આવી રહે છે. હવે જો દુનીયા પરની ત્રણ મોટી પ્રોટેસ્ટન્ટ પ્રજાઓની આવી સ્થિતિ છે, તો પછી હજાર વર્ષનું રાજ્ય ખ્રીસ્તના આગમન અગાઉ સ્થાપિત થવાની શી આશા બંધાય એમ છે? વળી દુષ્ટ પારીસ શહેર વિષેતો કહેવાનું જ શું? કાનસ્ટાનટીનોપલ છેક અધમાવસ્થામાં છે. આખો હિંદુસ્તાન હજુ ભૂતિ-પૂજા કરવા પાછળ પડેલો છે. ચીન દેશમાં તો જુના રિત-રિવાજોનું ધર્મોધપણું ઘર કરી બેઠું છે. આફ્રિકા ખંડ આખો જંગલી અવસ્થા લોગવી રહ્યો છે. તો પછી તે દેશોમાં હજાર વર્ષના રાજ્ય સંબંધી આપણા જેટલી યથાયોગ્ય

સમજણ કે પ્રકાશ ક્યારે ફેલાય એમ છે ? વળી કહેવાતી ખ્રીસ્તી પ્રબલ્યો પોતાનો સુવર્ણ સરખો શાંતિનો સમય આ જગત પર આણવા ક્યારે જાગૃત થાય એમ છે ? એ માટે જો રાજાઓના રાજા ખ્રીસ્તના આગમન અગાઉનું આ પૃથ્વી પરનું હજાર વર્ષનું રાજ્ય એજ આપણે સાડું દેવનો ઉત્તમોત્તમ ઠરાવ હોય, તો તો તેની અચળ ભવિષ્યવાતો નિર્ચયક અતિશયોક્તિ સમાન તથા પવિત્ર શાસ્ત્ર એ કલ્પિત કવિત સમાન છે, એમ કહેવાય; પરંતુ પ્રભુની સ્તુતિ થાઓ કે, એમ નથી; ખ્રીસ્ત રાજા થોડીજ વરમાં આવનાર છે, ને તેનું રાજ્ય આપણી સૌથી ઉજવળ આશા કે અપેક્ષાઓ કરતાં અધિક મહિમાભરેલું થશે. વળી તે વેળા ખ્રીસ્ત પ્રભુની અતિ આકર્ષક તેજોમય પ્રતિભાથી આપણે સંતુષ્ટ થઈ શું.

અધ્યાય ૫ મો.

ખ્રીસ્તના પુનરાગમનના સંબંધમાં કાઢવામાં આવતા વાંધા.

તે સંબંધીના વાંધાઓમાં નિચે આપેલા ભારે ઠડક હોય, એમ લાગે છે.

૧. જાણે પવિત્ર આત્મા પોતાના કાર્યની યોજના સંપૂર્ણ કરવા અશક્તિમાન હોય તથા જગતને દેવની ગમ ફેરવવાના તેના મહાન કાર્યમાં નિષ્ફળતા પામ્યો હોય, ને એમ બીજાં બીજાં સાધનો કે ઉપાયો યોજવા પડ્યા હોય,

તેવી રીતે એ સિદ્ધાંતના પ્રતિરોધીઓ કહે છે કે પુનરાગમન થકી પવિત્ર આત્માના કામનું અવમાન થાય છે. પરંતુ તેના જવાબમાં આજ દલીલ પુરતી છે કે આખા જગતને દેવની ગમ ફેરવવાનું કામ પવિત્ર આત્માએ હાથમાં લીધેલું નથી; પણ જગતમાંથી ખ્રીસ્તની મંડળીને તેડી કે નીવેડી દેવને સારૂ ખાસ લોક તૈયાર કરવાનું કામ તેનું છે. એ કામ પુરું થયા પછી તથા જેઓ સઘળા ઇસુને પોતાના તારનાર તરીકે સ્વીકારે છે તેઓને જગતમાંથી નીવેડી, ઉદ્ધાર કરી તથા સિદ્ધ કરી રહ્યા પછી ખીજે યુગ શરૂ થશે; એટલે ઇસુ રાજ્ય કરવા તથા પૂર્વના પોતાના ઇસ્લાએલી લોકોને તેમના હકદાવા સિદ્ધ કરાવવા તથા અમૂલ્ય સંજોગો પ્રાપ્ત કરાવવા સારૂ તેમની પુનઃસ્થાપના કરશે. તે વેળા પછી પવિત્ર આત્માનું કામ અંત થશે એમ મહિ, કેમકે તેતો આપણી સાથે સદા રહેનાર છે, ને વળી આવનાર યુગોમાં તેની કૃપા તથા સામર્થ્ય અનુભવવાના અપરિમિત તથા વધારે મહિમાસંપન્ન સંજોગોની પ્રાપ્તિ આપણને થશે.

૨. એવો વાંધો કાઢવામાં આવે છે કે, એ સિદ્ધાંતની માન્યતાથકી જગત પર સુવાર્તા ફેલાવવા અર્થેની સંસ્થાઓની પ્રગતિ અટકે છે તથા મંડળીની મહિમાવંત આશા કે અપેક્ષાઓનો પાયો અસ્થિર થાય છે. પરંતુ તેથી ઉલટું એવી માન્યતાથકી તો પોતાના પ્રભુના આકાશમાં પ્રગટ થવાની વેળાએ પ્રાપ્ત થનાર પરમ મહિમાની આશા મંડળીની આગળ ખુદલી સુકવામાં આવે છે. વળી તે થકી મંડળીને પ્રગતિ કરવાનું ફરમાન મળે છે; તે થકી તે વહેલું

થાય એ સારૂ તથા જગત તેને સારૂ પુરેપુરું તૈયાર થઈ જાય, એ સારૂ મંડળી ઉત્કંઠિત રહે છે. વળી તે કાર્યને સારૂ આશ્વાસન દેવાની ખાતર ખ્રીસ્ત પોતે મંડળીને કહેતો ગયો છે કે, જ્યારે તારણની સુવાર્તાનો એ સંદેશો આખા જગતમાં પ્રગટ કરાઈ રહેશે, તે પછી અંત આવશે. વળી વાસ્તવિક રીતે જોતાં હાલના સમયમાં સુવાર્તાનો પ્રસાર કરવા દેશોદેશ નીકળી પડેલા સુવાર્ત્તિકોનો મોટો ભાગ એ સિદ્ધાંતની માન્યતા ધરાવે છે, એટલુંજ નહિ, પણ પ્રભુ ઇસુના પુનરાગમનની ધન્ય આશામાં હરખાઈ આખા જગતમાં સુવાર્તાનો સંદેશો પહોંચાડવાના કામમાં તે આંશાને લીધે વધારે ઉત્સાહ ધરાવતા થયા છે. તેમજ વળી તેઓને એ વાતથી એવું આશ્વાસન મળે છે કે, આખી માનવજાતને દેવની ગમ ફેરવવાનું અમારું કામ નથી; પરંતુ સર્વ દેશનાઓને સુવાર્તા પ્રગટ કરી તારણ પામવાની ઇચ્છા રાખનારાઓમાંના પ્રત્યેક જણને તારણ પામવાનો લાગ પ્રાપ્ત કરાવવાનું અમારું કામ છે. તથાપિ જો તેમને ખબર પડે કે હાલની સંસ્થાઓ આખા જગતનું તારણ સાધવાના કામમાં ફળિભૂત થાય, ત્યાં સુધી ખ્રીસ્તના આગમનની વાટ જગતને જોતા રહેવાની હોય, તો તો તેઓ એ કામનો વિસ્તાર જોઈ ભય-અસ્ત તથા આશ્ચર્યચકિત થયા વિના રહે નહિ; કારણકે આખી પૃથ્વીની કુલ વસ્તીથી ત્રણ ગણી સંખ્યાના લોકો દરેક સૈકાની દરમિયાન તારણ પામ્યા વિના અનંતકાળમાં પ્રવેશ કરી જાય છે. એ માટે આ વાત નિશ્ચયપૂર્વક છે કે, ખ્રીસ્તના આગમન થકી સુવાર્તાના પ્રસાર અર્થેની સંસ્થાઓની પ્રગતિ અટકતી નથી; પરંતુ તેને આસરેતો આ

જગત પર કદી નહિ જોવામાં આવેલી તથા પૂર્ણ તથા અતિ સાર્થક એવી સુવાર્તા પ્રસારક સંસ્થા દાખલ થનાર છે. તે કૃપાસંપન્ન ઇશ્વરી સંસ્થાને યોગે સઘળા વિદેશીઓ ખ્રીસ્તને શરણે લાવવામાં આવશે. તે વેળા સઘળી દેશજાતિઓ ખ્રીસ્તમાં આશીર્વાદિત થશે, ને સઘળા લોકો તેને ધન્ય કહેશે. તો આ વિનાશને સારૂ સિદ્ધ મુકાયલી માનવજાતના પરમ હિતેચ્છુઓએ તથા તેના તારણને અર્થે દિલસોજી ધરાવનારાઓએ તો ખ્રીસ્તના એ આગમનની ધન્ય તથા સર્વોત્તમ આશાને સારૂ અધિક ઉત્કંઠિત થવું જોઈએ.

૩. એવો વાંધો કાઢવામાં આવે છે કે, એ સિદ્ધાંતની માન્યતાથી કી ધર્મોધપણા કે ધર્મ સંબંધીની ખોટી આસ્થામાં ખેંચાઈ જવાનો સંભવ રહે છે. એવું તો છે કે, હરકોઈ ઉત્તમ વસ્તુ માણસના હાથે દુષિત થાય છે. પરંતુ એ સિદ્ધાંત પરના ગંભીર તથા શાસ્ત્રાનુમત વિશ્વાસથી કી દાંભિક આસ્થા તથા સ્વચ્છંદપણામાં ખેંચાઈ જવાનો ખીલકુલ સંભવ નથી, એમ કહેવાય. તથાપિ ખ્રીસ્તના પુનરાગમનના સંબંધમાં લવિધ્ય લાખનાર થઈ બેસવાની તથા લખ્યા કરતાં અધિક વિચારવાનું અતિ શાણપણ દુર કરવાની સાવધળીરી રાખવાની જરૂર છે. તેમ છતાં યાદ રાખીએ કે, તે ઉપરથી દેવના પુરા સત્ય તથા સુર્વાર્તાની શાહેદી પુરવામાં શેતાનના ધાકથી ખીલી જવાનું આપણને કંઈ પણ કારણ નથી. તથાપિ એટલું તો ખરૂં કે એની માન્યતાથી આપણે વિચિત્ર કે જુદા પડતા માણસો ગણાઈશું. તથાપિ તે આશા થકી આપણામાંથી જગતનો મોહ દુર થશે, ને

તેથી આપણે વિમુખ થઈશું. તથાપિ જો લોકો એને અતિ આસ્થા ગણી કાઢે, તો તો તેવી આસ્થા આપણામાં ભલેને વધારે આવતી.

૪. વળી એવો પણ વાંધો કાઢવામાં આવે છે કે, એ સિદ્ધાંતની માન્યતાથકા માણસના અંતઃકરણમાં તથા ખ્રીસ્તની મંડળીની મધ્યે ઐહિક તેમજ દૈહિક સુખની આશા ઉમેદો ઉત્પન્ન થાય છે, તે કારણથી તે અનિચ્છિત તથા દૈહિક ભાવસુચક છે. ખ્રીસ્ત પોતે જ્યારે આ પૃથ્વી પર હતો, ત્યારે પોતાના શિષ્યોને મસીહના એટલે પોતાના રાજ્ય બંધારણ સંબંધી દૈહિક આશા કે અપેક્ષાઓ રાખવાના તેમના ઇશ્વરોએ લીધે ઠપકો દીધો હતો, ને તે કરતાં જે ઉત્તમ અત્મિક રાજ્ય તથા સ્વર્ગી ઘરની વાટ જોવાનું ફરમાવ્યું હતું. તથાપિ આપણે જેઓ શાસ્ત્રને આધારે માનીએ છીએ કે ખ્રીસ્તનું પુનરાગમન છેક પાસે છે તેઓ હજાર વર્ષના રાજ્યના સંબંધમાં અપવિત્ર કે દૈહિક ભાવનાનો સંકલ્પ કરતા નથી, તેમજ તેવું શિક્ષણ બીજાઓને આપતા નથી. તે વેળાએ તો દેવના પવિત્ર સંતોનાં શરીરો આત્મિક તથા ખ્રીસ્તના જેવાં થશે. વળી એ વાંધો કાઢનારાઓને અમારે એટલું કહેવાનું છે કે, જો ખ્રીસ્ત પોતે પોતાના દૃષ્ય શરીરે સ્વર્ગી ધામે ચઢી ગયો, ને તેજ શરીરમાં દેવ આપને જમણે હાથે સર્વ સૃષ્ટિનું કેન્દ્ર તથા સૌંદર્યતાની સંપૂર્ણતાનો ઝરો થઈ બેઠો છે, તો આપણે આપણા પ્રભુ ઇસુના કરતાં અધિક આત્મિક તથા પવિત્ર હોવાનો દાવો કરીએ, તે પોકળ દંભ કે આડંબર સિવાય બીજું કંઈ હોય ખરું ?

હબ્બર વર્ષના રાજ્યમાં સર્વ વસ્તુસ્થિતિ આત્મિક થશે, ને ખ્રીસ્તના કીધેલા ઉદ્ધારનો ખરેખરો મનોસ્થ તથા પ્રધારણા એવીજ છે કે, “આપણા પ્રભુ ઇસુ ખ્રીસ્તના આવવા સુધી આપણે આત્મા તથા પ્રાણ તથા શરીર સંપૂર્ણ તથા નિર્દોષ રખાય.” તે વખતે આખી પૃથ્વી પ્રભુના મહિમાથી ભરપુર થશે.

અધ્યાય ૬ કો.

ખ્રીસ્તના પુનરાગમનની નિશાનીઓ.

ખ્રીસ્તના પાછા આવવાનો દિવસ તથા ઘડી પ્રગટ થયા વિનાનાં રહેશે, એમ છતાં પણ દેવના દીકરાઓ અધારામાં વથી, કે તે દિવસ ચોરની પેઠે તેઓ પર આવે. ” પરંતુ જેમ અંતનો સમય આવતો જશે તેમ “કોઈ પણ દુષ્ટ સમજ પકડશે નહિ; પણ જ્ઞાની જનો સમજ પકડશે. ”

તેના આગમનના સંબંધના ખનાવોનો મુકરર અનુક્રમ જણાયેલો છે. ખ્રીસ્ત પ્રથમ પોતાના જે સેવકો તેની વાટ જુએ છે તેઓને તેડી જવા સાડ આવશે, ને એ જીવતા રહેનારાઓ તથા પ્રભુમાં મરણ પામેલાઓ ઉત્થાન પામીને પોતાના તારનારને ગગનમાં મળવા સાડ તણાઈ જશે. પરંતુ દુષ્ટો તથા મંડળીમાંના કેવળ નામે ઓળખાનારા ખ્રીસ્તી લોકો તથા પ્રજાઓનો સમુદાય પડતો સુઝઈ જગતમાં પોતાના દિવસો નિર્ગમન કરતા રહેશે, ને તેઓની મધ્યેથી ગયલું દેવના થોડા લોકોનું ટોળું લઈ લેવામાં આવેલું હશે

તેની ખોટ તેઓને જણાશે પણ નહિ. ત્યાર પછી કેટલાએક ન્યાયચૂકાદા તથા ચેતવણીઓનો આરંભ થશે જેનો અંત ખ્રીસ્તના પરાક્રમ તથા મહિમાસહિતના આકાશથી ઉતરવાના વખતે થશે. વળી તે વેળાએ તેના બહાર પડેલા શત્રુઓ વિરુદ્ધનો યથાચોગ્ય ન્યાયચૂકાદો તથા આ પૃથ્વી પરના તેના દૃષ્ય રાજ્યનો આરંભ થશે. એમ ખ્રીસ્તનું બે વારનું આગમન હવે પછી થનાર છે. એક તો પોતાના લોકોને તેડી જવા માટેનું ને બીજું આખા જગતની આગળ પ્રગટ થવા માટેનું. હવે પછીના પહેલા આગમનની વેળાએ ખ્રીસ્ત વરરાજા તરીકે તથા તે પછીના બીજા આગમનની વેળાએ રાજા તથા ન્યાયાધિશ તરીકે આવશે. અત્યાર પછીના પહેલા આગમનની નિશાનીઓ બીજાને લાગુ પડતી નથી. પહેલા આગમન વિષેનું વર્ણન બીજાના જેવું બારીક રીતે કરેલું નથી; પરંતુ પહેલું તો ત્વરિત કે અવિલંબિત તથા અનિશ્ચિત છે, એટલે કે ગમે તે સમયે થાય. ઇસુના આગમન સંબંધીની કેટલીએક અગત્યની નિશાનીઓ કયારનીએ પુરી થઈ છે. જેવીકે:-

૧. દાનીએલ ભવિષ્યવાદીના સંદર્શનમાં સુચવેલા રાજ્ય સંબંધીના ફેરફારો તથા વૃદ્ધિઓને લગતી એકે એક નિશાની દૃષ્ય રીતે પુરી થઈ ગઈ છે. મહાન સામ્રાજ્યો હયાતીમાં આવી વિનાશ પામી ગયાં છે, ને તેમની પછી થનાર નાનાં રાજ્યો તે મહાન રાજ્યોની આજુ નીચેના સુલકો પર હમણું પોતાની સત્તા જમાવતાં જાય છે.

૨. “ધર્મનો ત્યાગ” જે છેલ્લા દિવસોમાં થનાર છે, એવું ભવિષ્ય ભાખેલું છે તેની કયારનીએ શરૂઆત થઈ

ચૂકી છે. રૂમના પાપઓની સર્વોપરી સત્તાનો અમલ સર્વાંશે પુરો થઈ ચૂક્યો છે. વળી મુસલમાની સત્તાની ચઢતી પડ-
તીના સમયે આવી જતા રહ્યા છે; ને એ આત્મિક રીતિએ
વર્ણવેલી યુક્રેટીસ નદીનાં પાણી દેવના રાજ્યમાન લોકોની
વાટ તૈયાર કરવાને ઠરેઠાજ સુકાતાં બચ છે.

૪. ચહુદ્દી લોકોના સંબંધની નિશાનીઓ પણ કંઈ
ઓછી પ્રસિદ્ધ નથી. ચાકુબ (ઇસ્લામ્ લોકો) પોતાનું
મુખ એથેલ લાણી ફેરવતો માલમ પડે છે, ને યરૂશાલેમ
પોતાની સૈંદર્યતાયુક્ત સ્થિતિ ફરી પાછી ધારણ કરવાની
તૈયારી કરી રહ્યું છે. તેના દીકરાઓ ધીમે ધીમે એકઠા થતા
બચ છે. વળી તેઓ પ્રત્યે ઈર્ષાની દષ્ટિએ બેનારી પ્રબળો
પણ પોતાના દેશોમાંથી તેઓના નિર્ગમનને સારૂ સગવડતા
કરાવી અજાણતાં લવિષ્યવાતોની પરિપૂર્ણતા કરાવે છે.

૫. જ્ઞાનની વૃદ્ધિ સંબંધીની નિશાણીઓ પણ ઓછી
પ્રસિદ્ધિમાં આવેલી નથી. દાનીયેલ કહે છે તેમ જ્ઞાનની વૃદ્ધિ
અધિક થઈ છે, ને ઘણા આમ તેમ દોડે છે. વળી આ જગતના
તત્ત્વવાદીઓ પશુમાંથી થતી મનુષ્યની ક્રમિક વૃદ્ધિની ચર્ચાઓ
ચલાવતા બચ છે, ને તેઓ કહે છે કે સંધાં વાનાં હતાં એમનાં
એમ છે, ને સૃષ્ટિ કે કુદરત અવિનાશી તથા પ્રકૃતિમય છે.

૬. નીતિ સંબંધીની નિશાનીઓ દાનીયેલ લવિષ્યવાદીના
ચિતાર કરતાં પણ અધિક પ્રસિદ્ધ થઈ છે. “ દુષ્ટો
દુષ્ટતા કરશે” એ વાત હાલમાં સર્વાંશે પુરી થઈ છે; કેમકે
ભુંડાંના વિવિધ તથા જબરજસ્ત પ્રકાર માણસની નૈતિક

સમજાવ્યું હિને ચોંકાવનારા છે. વળી પ્રાકૃતિક શોધખોળોની પ્રેરે
હુંડાઈ તેની પરિસિમાએ પહોંચી ગઈ છે.

૭. ધર્મ સંબંધીની નિશાનીઓ વધારે ને વધારે દષ્ટિ-
ગોચર થતી જાય છે. સાર્વત્રિક મંડળીની સ્થિતિ કેવળ
હુંકાળી છે, ને જગીક લાવ ખૂબ જામ્યો છે. કેવળ થોડાએકના
સંબંધમાં કહી શકાય એમ છે કે, તેઓ પવિત્રાઈની
ઉત્કંઠા ધરાવે છે. સુવાર્તાપ્રસાર અર્થેની જગી સંસ્થાઓ
તથા માણસના દીકરાના આવવાનો દિવસ નજીક છે એવું
સુચવનારા ભવિષ્યોની નિશાનીઓ હાલના જમાનાનાં અપૂર્વ
લક્ષણો છે, એમ કહીએ તો ચાલે

૮. વળી છેલ્લું ખ્રીસ્તના આકાશમાં વહેલા પ્રગટ
થવાની ચાહના કરનારાઓની ઉત્કંઠા કે આતુરતા આખા
જગત પર દિન પ્રતિ દિન ફેલાતી જાય છે—જેવી ખ્રીસ્ત
પ્રભુના બેથલેહેમમાંના પહેલા આગમનના સમય આગમન
આખા યહુદાના તથા જગતના વિધર્મી દેશોના લોકોમાં
પસરી હતી. હા, પ્રભાતનો પ્રકાશિત તારો પૂર્વમાં દષ્ટિએ
પડે છે, એમ કહીએ તો તે ઓટું નહિ ગણાય; કેમકે
અજવાળાના દીકરાઓએ વિશ્વાસની આંતર દષ્ટિએ તે નિહાળ્યો
છે; ને એવો પોકાર જાણે કાને પડતો હોય કે, “રાત ઘણી
ગઈ છે, અને દિવસ પાસે છે;” ને થોડીજ વારમાં દેવનો
દીકરો આકાશમાંથી ઉતરી આવી આ પૃથ્વીને હજાર વર્ષના
શાંતિના રાજ્યના મહિમાથી ભરપુર કરશે.

અધ્યાય ૭ મો.

ઇસુના પુનરાગમનદ્વારા પ્રાપ્ત થનાર આશીર્વાદો.

૧. પુનરાગમને યોગે આપણને આપણા પ્રિય તારનાર ઇસુની ભેટ થશે. તેની અનુપમ ભેટ થકી આપણને પ્રાપ્ત થનાર આશીર્વાદ સર્વોત્તમ છે, એમ કહીએ તો ચાલે. સુવાર્તાના બીજા ભાગોની પેઠે પુનરાગમન પણ ઇસુ વિશેની સુવાર્તા કે વધામણી છે. આપણને પ્રાપ્ત થનાર ઝખ્લાઓ તથા સોનરી સુગટો તથા ઉત્થાન પામેલાં શરીરો તથા આપણી અગાઉ ગયલા મિત્રોનો મેળાપ, એમાંનું કોઈ પણ વાનું આનંદ કરવાનું મુખ્ય કારણ થશે એમ નહિ, પણ

આવે છે તું દેખાશું અમ તુજને;

ને થઈશું અમ તુજ સમ તે દિને.

એમાં દર્શાવેલી ધન્ય આશા અત્યુત્તમ આનંદ કરવાનું કારણ થશે.

૨. પુનરાગમનને યોગે આપણા મિત્રો સાથેનો પુનર્મેળાપ થશે. તે સંબંધી લખેલું છે કે, “ઇસુમાં જેઓ ઉંઘી ગયા તેઓને પણ દેવ તેની સાથે લાવશે.” તેઓ સજીવન થશે, ને આપણને તેમની ઓળખ થશે. તેઓને મહિમાસંપન્ન સૌંદર્યતા પ્રાપ્ત થશે, ને સદા સર્વકાળ સુધી તેઓ આપણી સાથે રહેશે. પુરાતન કાળના દેવના સહભક્તો એટલું જ નહિ, પણ જેઓ થોડી વાર અગાઉ દેવના રાજ્યમાં પ્રવેશ કરી ગયા છે તેઓ સુદ્ધાં, એટલે સર્વ જાનાનાં સુભક્ત ઓપુદ્ધો જેમની ઓળખાણ કરવા

આપણે ઉત્કંઠિત રહીએ છીએ, તેઓ સર્વને આપણે ભેટીશું.
કેવું ધન્યતા તથા દેવની પ્રસન્નતા પામેછું વિશાળ કુટુંબ
તે થશે. !

હજારો હજારનાં મૈત્ર્યો પામેલા જે ઉદાર,
શ્વેત વસ્ત્ર થકા વેષિત ખુદે છે પ્રકાશન દાર;
અરે જૂઓ તે થશે કેવી અતિ હર્ષિત ભેટ;
જ્યારે જઈ મળીશુ તેમને સ્વર્ગીકનાનને કાંડ.

પામેલા સ્વસંબંધોઆથી વિયોગ જે અડિયાં;
કેવો ધન્ય યોગ ત્યાંનો થાય ન કદાપિ વિયોગજ ન્યાં.

૩. પુનરાગમનને યોગે સંપૂર્ણ ક્રીધેલા તથા ખ્રીસ્તની
પ્રતિમામાં પુનઃસ્થાપિત થયેલા તથા તેના સરખા તેજોમય
તથા દોષ, ખામી કે અપૂર્ણતાથી મુક્ત થયેલા તથા પરીક્ષણોથી
તદન અળગા કરાયેલા તથા પતિતાવસ્થાથી વિમુખ
થયેલા તથા અવાન્ધ ધન્યતાથી સ્પ્રુરિત થયેલા આત્માઓ
આપણને પ્રાપ્ત થશે. આપણે તે વેળા ખ્રીસ્તની સંપૂર્ણ કે
આભેહુળ પ્રતિમા ધારણ કરીશું. ત્યારે આપણે જેમ જાણાયેલા
છીએ તેમ જાણીશું; જેવો તે પવિત્ર છે તેવા આપણે પાવત્ર
થઈશું; આપણને તેનું સામથ્ય તથા સૌંદર્ય તથા પૂર્ણ પ્રેમ
પ્રાપ્ત થશે. તે વેળા આપણું વિશ્વમંડળ આપણને નિહાળશે;
ને હલવાનના મહિમાથી ઉતરતો મહિમા પવિત્ર મંડળી
એટલે ખ્રીસ્તની કન્યાનો થશે.

૪. પુનરાગમનને યોગે આપણને સંપૂર્ણ ક્રીધેલા દેહો
પ્રાપ્ત થશે. વળી આપણે તેના ઉત્થાનના સંપૂર્ણ જીવનથી
વેષિત થઈશું. દુઃખ કે પીડાનું સ્મરણ સરખું આપણને તે

વેળા રહેશે નહિ; આપણામાં અપાર સામર્થ્યનું સ્ફુરણ થશે; આપણાં હૃદયો પણ અમરપણના જીવનની પુષ્કળતાથી સ્પુરિત થશે. તે વેળાએ આભાળ કે અંતર રહેશે નહિ; નવા ચરૂશાલેખના રસ્તાએની લાંબાઈ તથા ચોડાઈ તથા ઉંચાઈ બરાબર છે. આપણાં શરીરો જે ખીસ્તના મહિમાવાન શરીરની પ્રતિમા સરખાં થશે, તે પરમ પદ પામેલા આપણા આત્માને સંપૂર્ણ રીતે સાધનભૂત થશે.

૫. પુનરાગમનને યોગે આપણને અતિ મધુર તથા અત્યુત્તમ સેવા પ્રાપ્ત થશે. કેવળ આપણે પોતાને સાડૂ પરમ હર્ષાનંદ પામી નિરૂદ્ધની રહીશું નહિ, પણ આપણે દેવને રાજ્યકારભાર તથા કાર્યવ્યવસ્થામાં ખીસ્તની સાથે સહાય કરનારા થઈશું. આ પૃથ્વી પરના અનુભવોના પરમ આદર્શો કે ધ્યેયોની પરિપૂર્ણતા કરવા કદાચ આપણને ત્યાં પરવાનગી મળશે. વળી જે સેવાકાર્યો કરવાના પ્રયાસ તથા ઉત્કંઠા આ પૃથ્વી પર રહી કરતા હતા તેની પરિપૂર્ણતા ત્યાં કરવાનો લાગ મળશે; કેમકે તે વેળાએતો આપણને જોઈતાં સાધનોની પુષ્કળતા, અપરંપાર લાયકાત કે બુદ્ધિશક્તિ, અમિત કાર્યક્ષેત્ર, અવકાશ અને સર્વ ઉપરાંત દેવની પોતાની સમક્ષતાની તથા સર્વ શક્તિમાનપણાની સહાય નો ઉપયોગ કરવાના સુંદર સંજોગો પ્રાપ્ત થશે. પરંતુ હજાર વર્ષના રાજ્ય દરમિયાન આપણું ધન્યતા-ભરેલું કામ તો દેવની સેવા કરવાનું તથા ખીજઓ પ્રત્યે આરાવીર્વાદરૂપ થવાનું તથા પૃથ્વી તેમજ આખી માનવજાતને સુખાનંદ, ન્યાયીપણું તથા સ્વર્ગ પ્રાપ્તિને સાડૂ યથાયોગ્ય સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરાવવાનું થશે.

૬. પુનરાગમનને યોગે સેતાનનો પૃથ્વી પરથી નિકાલ થશે. વળી તેને યોગે દેવના શત્રુ સેતાન તથા તેના દુષ્ટ આત્માઓ જેમના દ્વેષ તથા પરાક્રમે કરીને ઘણા જમાના સુધી અંધકાર તથા દુઃખ પીડામાં આ પૃથ્વી બંધાઈ રહી છે તેઓને સાંકળોથી બાંધી ઉંડા ખાડામાં પુરવામાં આવશે. અરે, સેતાનની દુષ્ટ હાજરીમાંથી એક દિવસનો પણ છુટકારો કે વિરામ કેવો મિષ્ટ થશે ! જ્યારે આપણને તેનાથી નિરંતર જગતા રહેવાની જરૂરિયાત રહેશે નહિ, સારે આપણી લાગણીઓજ કેવી થશે ! સેતાન રહિતની આ ભૂમિ પર તે વેળા ચાલવાનું કેવું હર્ષભર્યું થશે ! હે પ્રભુ, તું તે મહિમાવાન દિવસ વહેલો લાવ.

૭. પુનરાગમનને યોગે આખી માનવજાતને તથા સર્વ સૃષ્ટિને કેવા કેવા આશીર્વાદોની પ્રાપ્તિ થશે ! તેને યોગે પાપનાં તથા દુઃખપીડાનાં ભયંકર રમખાણો કે કર્ણુમય બનાવો થતા અટકશે; તરવારો મ્યાનમાં ઘાલવામાં આવશે; બંદિવાનોને છુટકારો પ્રાપ્ત થશે; કેદખાનાં તથા ઇસ્પીતાલો બંધ કરવામાં આવશે; ને સેતાન તથા તેનો સહાનુચારી મરણ બંદિખાને નાંખાશે. તે વેળાએ આખી પૃથ્વીની સપાટી સૌંદર્યતા તથા મહિમાથી ભરપુર થશે; ને નાશ પામતી દેશ જાતિઓને સુવાર્તાનો સંદેશો પ્રગટ કરવામાં આવશે તેથી તેઓ દેવની ગમ કરશે; દુઃખ સંતાપ તથા દુષ્ટતામાં સડતું આ જગત પ્રકાશિત તથા હર્ષિત થશે.

થશે નહિ કદી ત્યાં શોક કે રૂદન;

હોશે નહિ ત્યાં કદી પણ દુઃખ યા પીડન.

રહેશે નહિ ત્યાં કદી મોત યા જરૂર;
હોશે નહિ ત્યાં કદી દોષનું કંઠજ કારણ.

થયેલાં વિજેગ મનુષ્યનાં જે હૃદય;
જોડાશે ત્યાં અનંત પ્રેમની માંય.
થયેલાં હૃદય જે વેદીનાં અર્પણ;
થશે સિદ્ધ દેવા સ્વર્ગી તાજનાં ત્યા દાન.

શેતાન ન લાવશે પરીક્ષણ અમ પર;
પાપ ન પામશે વિજય કાળાંતરે પણ.
થશે આનંદ તો ત્યાં સદાય;
થશે શોકને સંતાપ ત્યાં પુરાય.

થશે ઇસુ આપણો ત્યાં પરમ મહિમાય;
લાગશે ત્યાં આપણને જાણે સ્વર્ગજ ઇસુમાંય.
થશે ઇસુ એજ આપણી વિજય વાર્તા;
મુઝો જે સ્તંભે થઈ આપણો ત્રાતા.

આવે વહેલો તે હર્ષિત પ્રભાત;
યાચું પ્રભુ તવ આગમન થવા ત્વરિત.
કર વહેલી પુરી આ શોકની રાત્રી;
લાવી દે તે સ્વર્ગદિન ત્વરાથી.

આવે છે ઇસુ તે વાત પુરી નિશ્ચિત;
હા. હા આગમન તેનું છે છેક ત્વરિત.
અરે, આલો આલતો પુરી શુદ્ધતાની;
રાખો સાચવી મુગટો જે આસ્માની.

હસુ પ્યારા છીએ અમ ચોહી પર અમારી;
 ઉત્કંઠા ધરી હૃદયે ચાવવાની જે ધડી તારી.
 થશે તે વારી પુરી આ રૂઢનરાત્રી અમારી;
 જમ્યું પહોંચી સ્વર્ગીં ઘેર જે વારી.

અધ્યાય ૮ મો.

હસુનું પુનરાગમન જે છેક વહેલું થનાર છે તે સંબંધીનાં
 બાંધવ્યનો.

૧. તેને સાડા આપણે તૈયાર થઈ રહીએ. “હલવાનના લગ્નનો દિવસ આવ્યો છે, ને તેની કન્યાએ પોતાને તૈયાર કીધી છે, અને તે તેજસ્વી તથા શુદ્ધ કુમારી વસ્ત્ર પહેરે એમ તેણીને અપાયું.” દેવની સ્તુતિ થાઓ કે, ઝખ્લાઓ અપાયા છે, તેથી આપણે તે પહેરી લઈએ. તે શ્વેત ઝખ્લાઓ પવિત્રતા કે ન્યાયીપણું સુચવે છે. મંડળી જે ખ્રીસ્તની કન્યા છે, તે તેમને પહેરી લે, એટલે હલવાનનું લગ્ન પાસેજ છે. હા, તેનું આગમન વહેલું થાય, એ માટે આપણે તે સંબંધી ખાસ પ્રયત્ન આદરીએ.

૨. તે સંબંધી જાગૃત રહીએ. “જુઓ ચારની પેઠે હું આવું છું, જે જાગૃત રહે છે, ને પોતાનાં વસ્ત્ર એવાં રાખે છે કે પોતે નાગો ન ચાલે, ને તેની લાજ ન દેખાય, તેને ધન્ય છે.” એ માટે આપણે તે લગ્ન પોષાક ધડીવાર

પહેરી રાખીએ એમ નહિ, પણ હરધડી પહેરેલો રાખી તેના આવવાની વાટ આતુરતાથી જોઈએ. તે સંબંધીનાં ખ્રીસ્તનાં આ વચનો યાદ રાખીએ. “જ્યારે આ વાતો થવા લાગે ત્યારે તમે નજર ઉઠાવીને તમારાં માથાં ઉંચાં કરો, (ને ડો. યંગ કરીને એક શાસ્ત્રનો ટીકાકાર કહે છે કે, તમારાં શરીર કમાન સરખાં વાળેલાં રાખો, એવો મૂળ ભાષામાં અર્થ છે) કેમકે તમારો ઉદ્ધાર પાસે આવ્યો છે.”

આપણું મુખ આકાશ ભણી ફેરવેલાં રાખવાં ને તે વળી એટલે સુધી કે આપણું શરીરો કમાનની પેઠે વળેલાં રહે. મતલબ કે, આપણી વિશ્વાસની આંતર દષ્ટિ સદા આકાશ ભણી રાખવી, ને આખા માનવપણાએ તેના આવવાની અપેક્ષા રાખવી. એક સુભક્ત હબસી બાઈ વિષે એવું કહેવાય છે કે, જ્યારે તે દેવ વિષે વાત કરતી અથવા પ્રાર્થના કરતી ત્યારે તેનું આખું અંગ આકાશ ભણી કમાન સરખું વળેલું રહેતું.

૩. તેના આવવાના દિવસ સુધી વિશ્વાસુ થઈ રહો. તે વેળા દેવના વિશ્વાસુ સેવકોને બદલો મળનાર છે.

“આપણે પોતા વિષે સાવધાન રહીએ, એ માટે કે આપણે જે કામ કર્યું છે તેનો નાશ ન થાય, પણ પુરું પ્રતિ-ક્રમ પામીએ.” જે તાઝું છે તેને તું ધરી રાખ કે કોઈ તારો મુગટ લઈલો નહિ.”

પુરાતન મંડળીમાં ચાળીસ વિશ્વાસુ સિપાઈઓનું એક ટોળું હતું. તેઓ રૂમી સેનામાં હતા. ને ઇસુ ખ્રીસ્ત પરના વિશ્વાસની કબુલાત કીધી હતી તેને લીધે તેઓ પર મરણ-

દાંડ ઠરાવવામાં આવ્યો. ટાઢથી તેમનું મરણ નીપજે, એ માટે તેમને બરફથી બાંધી ગયલા એક તળાવની વચ્ચેવચ્ચ ઉઘાડે શરીરે ઉભા રહેવાનું ફરમાવવામાં આવ્યું. પરંતુ જો તેમને પોતાના વિશ્વાસનો ત્યાગ કરવાનો વિચાર થાય, તો તે ભયંકર રાત્રીમાં ગમે તે પળે કાંઠા પર જઈ પોતાના ઉપરીને જણાવવાની છુટ આપવામાં આવી હતી.

પણ થયું શું કે, પહોરેક રાત ગઈ ત્યારે કાંઠા પર ઉભેલા તેમના ઉપરીએ તેઓની ભણી નજર કરી, તો તેને માલમ પડ્યું કે, દેવદૂતોનું ટોળું તે સિપાઈઓની ઉપર આરંછાદાન કરીને અધર ઉભું હતું; અને જે વારે તેઓમાંનો એક મરણ પામી નીચે ઢળી પડતો તે વારે તે દેહ સુભક્ત વીરનરને માથે દૂતો મુગટ પહેરાવી તેને સ્વર્ગમાં લઈ જતા. તે વેળા આકાશમાં એવો સુસ્વર સંભળાતો હતો કે, “ચાળીસ સુભક્ત વીરનરો ને ચાળીસ મુગટો.”

છેવટે એમ થયું કે, એક સિવાય બધા મુગટો પામી સ્વર્ગીં ધામે ચઢી ગયા, પણ પેલો ચાળીસમો મુગટ ત્યાંનો ત્યાં અધર લટકતો રહ્યો. તે પામી લેનાર ત્યાં કોઈ હતું નહિ. ત્યારપછી કાંઠે ઉભેલા સિપાઈઓના ઉપરીએ માણસના પગલાંના જેવો અવાજ કાને પડતાં તે તરફ જોયું તો બુઓ! પેલા ચાલીસ જણમાંના એકે પોતાના પરમ પવિત્ર વિશ્વાસનો ત્યાગ કર્યો હતો ને ત્યાંથી નાસી આવી તેને પડખે ઉભો હતો. તેણે તેનું નામ નોંધી લીધું તો ખરું, પણ તેની સામે જરા વાર જોઈ રહી કહ્યું, “અરે મૂખો, જેવો દેખાવ મારી

દષ્ટિએ પરચો તેવો બે તારી દષ્ટિએ પરચો હોત, તેા તું વારો મુગટ આમ ખેંધ ન બેસત. પરંતુ તેણે કહ્યું, ના, તે મુગટ ગુમાવવામાં આવનાર નથી. હે તું આ મારી જગ્યા, ને તું ઘણી ખુશીથી તારી જગ્યા પસંદ કરી લઉં છું. ચોટલું કહેતાં વાર તે ખ્રીસ્ત પર વિશ્વાસ કરી મોતને શરણે થવા તથા સદા સર્વજનનો અવિનાશી મહિમા લેવા તે જગ્યાએ જઈ ઉભો રહ્યો. ત્યાર પછી ફરીવાર દેવ દૂતોએ એનેએજ સુસ્વર કાઢ્યો કે, “ચાળીસ મુલકત વીરનરો ને ચાળીસ મુગટો. તું મરણ સુધી વિશ્વાસુ થઈ રહે, ને તું જીવનનો મુગટ પામશે.”

પ્રભુ કરેને ખ્રીસ્તના આવવાની વેળાએ આપણે કાને એવાજ સુસ્વર પડે!

અરે, એ હૃદયદ્રાવક વાત સાંભળી ખ્રીસ્તની કહેલી વાતનું સ્મરણ થાય છેકે, “જે તારૂં છે તેને તું ધરી રાખ કે કોઈ તારો મુગટ લઈ લે નહિ.”

૪. ખ્રીસ્તના આગમનની ધન્ય આશાને સારૂ ખંત ધરાવો. આ જગત રૂપી ખેતરમાં કેટલું બધું કામ કરવાનું છે. પ્રિય વાંચનાર, તમારા પોતાનાથી દેવના તે ધન્ય દિવસનું આગમન ત્વરિત કરાવી શકાય એમ છે. આ જગતને ચેતવણી આપવાનું સૌથી અગત્યનું કામ હજી અધુરું છે. ખ્રીસ્તની મંડળીને તૈયાર કરવાની છે. એ માટે ઉઠો, જાગૃત થાઓ ખ્રીસ્તી યોદ્ધાઓ. તમારી બુદ્ધિ, શક્તિ, સંપત્ત તથા સમયનો દરેકે દરેક અંશ દેવને અર્પણ કરો. ખ્રીસ્તની સુવાતી દેશો દેશ

ફેલાવી દો. જો બને તો તમે પોતે તે સંદેશો ફેલાવવા જાઓ. જો એમ ન બને, તો તમારે બદલે બીજા કોઈને મોકલોજ મોકલો. પ્રભુ એવું કરો કે આપણુ સૌ ખ્રીસ્તીઓને માટે તથા આખા જગતને માટે વીસમી સદીનો આ ત્રીજો દસકો આપણા પ્રભુ તથા તારનાર ઇસુ ખ્રીસ્તના બીજી વારના આગમનને સારૂ અપૂર્વ તૈયારી કરવાનો થાય.

સમાપ્ત.

ମୁଦ୍ରଣସ୍ଥାନ, ଆଦିତ୍ୟମୁଦ୍ରଣାଳୟ, ୧୫୫୬ ରୋଡ଼, —ଅମଳାବାଟି.

ମୁଦ୍ରକ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣବଳ ବିଶ୍ଵନାଥ ପାଠକ.

